

**Nenehna rast
kmetijske
proizvodnje**

V TAKO RODOVITNEM LETU, kot je letošnje, že lahko govorimo več o prekoračenju ekonomske zainteresiranosti proizvajalcev za večjo proizvodnjo, kot smo bili doslej navajeni, o ugodnem delovanju atmosferskih činitelev. V kmetijstvu je bilo namreč tudi doslej, zlasti pa v zadnjem desetletju, precej takih let, ki so bila rodovitna pa tudi rekordna, vendar pa ni nobeno leto imelo take stabilne rasti kot letošnje.

Kadar je govor o pšenici, nikoli ne pozabljamo rekordnih pridelkov iz leta 1959, medtem ko je letos proizvodnja večja za 32.036 vagonov, čeprav je bilo posejanih manj površin kot poprej. Lani je bil velik pridelek ječmena, letos pa ga je za 2736 vagonov več. V takih razmerah je leto 1966 preseglo prejšnjo tudi v proizvodnji koruze, sladkorne pese, sončnice in tobaka, da ne govorimo še o velikem pridelku vrtnin, za katerega smo si po vojni še posebej prizadevali, uspešni pa smo končno šele sedaj.

Takšnih uspehov v kmetijstvu pa ni mogoče izolirati od vseh prejšnjih prizadevanj, da bi z angažiranjem vedno več družbenih sredstev pospešili razvoj te gospodarske veje. Če je to v letu 1966 izredno nenavaden pojav, potem je mogoče, seveda ne da bi podcenjevali vremenske razmere — povsem gotovo trditi, da so z reformo ustvarjene ugodnejše možnosti za gospodarjenje na vasi odlično podprle že stabilno rast kmetijstva.

S tem je mogoče razložiti tudi vedno večje zanimanje kmetijskih organizacij, da bi se opremile z najmodernejšimi proizvajalnimi sredstvi in tako z uporabo najsoodnejše tehnologije ter uvajanjem boljše organizacije dela hitreje kot kdaj dale prednost industrijskemu načinu proizvodnje kmetijskih pridelkov. Nikakor nočejo zaostajati tudi individualni kmetijski proizvajalci, ki, menjaje strukturo lastnih investicij, že vlagajo znatna sredstva v nakup traktorjev, drugih kmetijskih strojev, v umetna gnojila itd. Sedaj je pravzaprav položaj tak, da ni problema, kako plasirati umetna gnojila, ampak kako z večjo proizvodnjo in večjo produktivnostjo dela akumulirati sredstva za intenzivnejše investiranje.

V tako ugodnih razmerah gospodarjenja navzlic ostrim pogojem kreditiranja kmetijski banki pač ni bilo težko plasirati 7 milijard dinarjev družbenega kapitala za aranžiranje z velikimi kombinacijami, v večini primerov iz Slavonije, pa tudi iz Vojvodine in drugih krajev. Pa tudi tem delovnim organizacijam ni bilo potrebno, da bi bile preveč oprezne, če so jim bili taki krediti ponujeni za pogojni izvoz 170.000 ton koruze iz povečane proizvodnje. Tako so te delovne organizacije z uvozom opreme popolnoma izpopolnile strojni park za industrijsko proizvodnjo koruze, ki zagotavlja veliko produktivnost in doslej največjo rentabilnost teh kupcij.

Po vseh dosedanjih ocenitvah bo kmetijstvo že letos

(Nadaljevanje na 2. str.)

DOLENJSKE OBČINE PO ČETRTEM PLENUMU ZKJ

Do globin družbenih odnosov

V delovnih organizacijah naj bodo nosilci samoupravnih odnosov kadri

»Nagrajevanje in soodločanje v delovnih organizacijah sta dve ogliščni vprašanji današnje razprave,« je rekel član izvršnega komiteja CK ZKS inž. Marko Bulc na začetku področnega posveta s sekretarji občinskih komitejev ZKS, predsedniki občinskih odborov SZDL in predsedniki občinskih sindikalnih svetov iz občin bivšega novomeškega okraja 1. septembra v Novem mestu. Posveta in razprave, ki je trajala več kot pet ur, so se udeležili tudi član CK ZKS Stane Markič, članica glavnega odbora SZDL Slovenije Živa Beltram in član predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Slavko Bohanec.

»Po mojem bi morali danes,« je nadaljeval tovariš Bulc, »oceniti vse tiste dejavnike, ki zavirajo samoupravo. Prepričan sem,« je poudaril, »da bodo ocene, ki jih bomo danes dobili, pokazale, kod gre pot k boljшему uveljavljanju demokracije v delovnih organizacijah.«

Inž. Marko Bulc je nato rekel, da mora biti delo, ki ga narekujejo sklepi četrtega plenuma, zelo konkretno, konkretno pa bo, če bomo znali v delovnih organizacijah pravilno prisluhniti. Prisluhniti pa je čemu, je menil, saj je ta plenum s svojimi sklepi povzročil valovanje do globin, se pravi, da je zajel vsakega posameznika. Delati pa je treba tako, da bodo proizvajalci čutili, da se stvari res izboljšujejo.

Tovariš Bulc je ugotovil, da je področje nagrajevanja,

zlasti merila za nagrajevanje, še vedno preveč ali izključno v rokah posameznikov, na vsak način pa je prehudo odmaknjeno od proizva-

jalcev. »Hočem reči,« je pristavil, »da pri izgrajevanju sistema nagrajevanja sodeluje še vse premalo ljudi.«

Član IK CK ZKS je potem govoril o tem, kako težko proizvajalci vplivajo na sprejemanje in uresničevanje sklepov organov upravljanja v delovnih organizacijah. V praksi je namreč še marsikaj tega, na kar je opozoril četrti plenum in zaradi česar še ne more priti do veljave glas najširšega kroga ljudi. Še imamo opraviti z nosilci negativnih pojavov ka-

(Nadaljevanje na 3. str.)

V Sevnici bo zbor oblikovalcev kopit in obutve

1. in 2. oktobra bo v prostorih Kopitarne v Sevnici zbor oblikovalcev kopit in čevljev, ki ga bo s sodelovanjem jugoslovanskega združenja modelarjev in kreatorjev obutve priredila sevnška Kopitarna. Namen zбора je izmenjava izkušenj in tesnejša povezava proizvajalcev čevljev in kopit. Zahteve kupcev se zelo hitro menjavajo, pač v slogu mode, ki jo na tem področju diktira predvsem Italija. Dosedanji zbori so precej pomagali izboljšati stanje na tržišču, saj se je v zadnjih letih povečala izbira čevljev, predvsem otroških in delovnih. Proizvajalci že tudi

bolj upoštevajo priporočila ortopedov, četudi jim iz trgovskih razlogov bolj kaže poslušati želje kupcev, ki premalo varujejo zdravje in udobje svojih nog, preveč pa gledajo na modne muhe. To velja zlasti za ženski svet.

Shoda, ki ima tudi trgovski pomen, se bodo udeležili zastopniki vseh treh jugoslovanskih kopitarn: Sevnice, Vršca in Virovitice, predstavniki tovarn obutve, združenja modelarjev in kreatorjev obutve, zvezne gospodarske zbornice, zveznega odbora 'Porodice i domaćinstva' in predstavniki JLA.

PROSLAVA PETNAJSTE BELOKRANJSKE BRIGADE V METLIKI

Revolucija se nadaljuje v boju za samoupravljanje

Slavnostno okrašena Metlika je 4. septembra sprejela okoli 4000 gostov in domačinov, ki so se zbrali na proslavi XV. belokranjske SNOUB na Trgu svobode v Metliki. Predsednik ObS Metlika Franc Vrvišar je pozdravil navzoče in predal besedo prvemu komandantu NOV in POS Francu Leskošku-Luki. Tovariša Leskoška so v njegovem govoru navzoči velikokrat prekinjali z navdušenimi medklji in ploskanjem ter odobravanjem. Po govoru tov. Leskoška je bil komandantu XV. SNOUB belokranjske Tonetu Zgoncu-Vasji slavnostno podeljen sklep ObS Metlika o domiclu XV. brigade v Metliki hkrati z diplomom. Tone Zgoncu-Vasja se je na zborovanju na kratko zahvalil za gostoljuben sprejem in poudaril, da se je XV. brigada v času NOV vedno vračala v Belo krajino k svojemu ljudstvu po nove moči. Gostoljubno belokranjsko ljudstvo jo je vedno sprejemalo radostnih obrazov in odprtih rok. Zahvalil se je za vse dobro, ki so ga bili borci deležni v težkem boju, in za to, kar doživljajo danes. Nato so prebrali pozdravno brzojavko predsedniku republike Josipu Brozu-Titu. Slavnost se je nadaljevala na Pungrtu v Metliki, kjer so pevski zbor DPD »Dušan Jereb« iz Novega mesta, metliška godba na pihala, tamburaši in folklorna skupina izvajali kulturni program.

Franc Leskošek-Luka je v kranjskim borcev in belokranjskem ljudstvu ter na začetku govora izročil pozdrave RO ZZB vsem belo-

Slovenski partizani in tudi enote iz sosednih hrvaških pokrajin so doživljale Be-

krajino v letih, ko se je narodnoosvobodilno gibanje silno razmahnilo. Bela krajina je bila takrat otok, v katerem so borci ne le prebivali in na katerem je vodstvo slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja vodilo politični boj in vojaške operacije, marveč so v Beli krajini nastajali vsi ti organi in institucije, ki so dokaz daljnovidnosti vodstva osvobodilnega gibanja slovenskega naroda. Zato popolnoma drži velikokrat ponovljena misel o tem, da je Bela krajina ne le zibelka partizanstva, marveč naše socialistične republike.

Tega dejstva ne smemo pripisovati le geografskemu položaju, marveč predvsem razpoloženju in izredni pripravljenosti belokranjskega ljudstva. Napredne revolucionarne ideje in boj za socialistična načela in nacionalno svobodo ter gospodarski in kulturni razvoj so bili med belokranjskim ljudstvom ukoreninjeni več desetletij. Spom-

(Nadaljevanje na 13. str.)

Predstavniki obeh belokranjskih občin in borci XV. brigade v tovariškem pomenju s Francem Leskoškom-Luko pred proslavo (Foto: Miloš Jakopec).

OD 8. DO 18. SEPT.
Padavine z ohladitvijo pričakujemo okrog 8., 12., 15. in 18. septembra. V ostalem lepo vreme.

Dr. V. M.

NENEHNA RAST KMETIJSKE PROIZVODNJE

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

(Nadaljevanje s 1. str.)

zagotovilo za približno 30 odstotkov večje tržne presežke kot v minulem letu, ki je veljalo za rodovitno. Tako imamo sedaj možnost, ne samo da uresničimo plan izvoza, ampak da ga tudi povečamo kar za trideset milijonov dolarjev, kar je nedvomno velik prispevek kmetijstva za zboljšanje plačilne bilance. Glede tega bi lahko rekli tudi to, da bi vrednost izvoza do prihodnje žetve lahko znašala celo 80 milijonov dolarjev več, kot smo pričakovali.

Eden izmed vzrokov precejšnje nestabilnosti in nihanja cen na kmetijskem tržišču je bil tudi v tem, da je bilo malokdaj mogoče več proizvodov izročiti v materialne rezerve; sedaj je glede tega bolje kot sploh kdaj. Kmetijstvo — to lahko ugotovljamo z velikim olajšanjem — ne bo več činitelj nestabilnosti in celotnega gospodarstva; le-to vpliva, pa še kako, tudi na boljše preskrbovanje potrošniških sredstev in seveda tudi na življenjski standard, kar je med drugim že občutiti. Na relaciji vas — mesto lahko govorimo tudi o zelo ugodnih možnostih za precej boljše prodajo industrijskega blaga ne samo za osebno potrošnjo na vasi, ampak tudi opreme in reprodukcijskega materiala za hitrejšo modernizacijo kmetijstva.

V takem položaju so nedvomno zelo velike možnosti za ekspanzijo proizvodnih sil družbenih gospodarstev in njihov precej večji družbeno-ekonomski vpliv na individualno lastnino, na krepitev socialističnih sil na vasi in na hitrejšo modernizacijo kmetijske proizvodnje, pri čemer dobiva industrija

zacija kmetijske proizvodnje solidno materialno podlago. Individualni proizvajalci bodo verjetno del povečanih sredstev uporabili za izboljšanje življenjskih razmer, vendar pa bodo — tendence so povsem pozitivne — vložili znatna denarna sredstva za zgraditev gospodarskih poslopj, v nakup sodobnejše opreme ipd.

V okviru takih družbeno-ekonomskih gibanj je mogoče zastaviti tudi vprašanje: ali so in koliko so uskladeni blagovno-denarna razmerja v menjavi vas-mesto? Dejstvo je namreč, da razpolaga vas z znatno večjimi količinami proizvodov, kar pomeni tudi z denarjem. Trgovina in industrija pa kakor da sta šokirani sprčo nagle rasti v kmetijstvu, čeprav gre pri tem dejansko za predvideni tok reforme, s katerimi je potrebno hitreje stopati v korak — zlasti kadar gre za absorpcijsko silo, za to, da se bolje izkoristijo povečana proizvodnja in denarna sredstva vasi.

Asortiment blaga, ki ga zahteva vas, je zmerom bolj različen, seznamj pa daljši. Končno, struktura potrošnje na vasi se začneja vse manj razlikovati od potrošnje v mestu, pri nekaterih vrstah blaga pa se vendarle čuti permanentno pomanjkanje. To velja za gradbeni material, opako, cement ipd., kmetijska orodja in manjše, predvsem vprežne stroje in naprave, večje hladilne dvokolesa, emajlirano posodo idr.

Glede tega bi čakanje lahko imelo za domače proizvajalce nezaželene posledice; zato je prav, da so bili storjeni ukrepi za uvoz vsega tistega, česar ni dovolj na domačem trgu. Če namreč vasi primanjkujejo manjše vprežne sejalnice, plugi, kultivatorji, zlasti pa traktorji za mala posestva ipd. (povpraševanje po tem naglo narašča), bi se utegnulo zgoditi, da se poruši zelo ugodno razpoloženje za uresničitev dovolj jasno formulirane agrarne politike. To ima poseben pomen v teh dneh priprav še za prihodnjo jesensko setev, ki bo, tako upamo, zopet zagotovila dobro letno, kot izraz ekonomske zainteresiranosti kmetijskih proizvajalcev za stabilno in večjo proizvodnjo.

RATKO GAJIC
(Iz Komunist)

Generalni sekretar Organizacije združenih narodov U Tant je naposled po dolgem razmišljanju sklenil, da ne bo sprejel nove kandidature za generalnega sekretarja svetovne organizacije, če bi mu jo ponudili. Razloge za svojo odločitev je tudi jasno povedal: »Vietnamska vojna grozi, da se bo spremenila v veliko vojno. To sem vedno mislil.« Generalnemu sekretarju poteče mandat novembra letos.

Do takega sklepa je prišel kljub pogostim pozivom z vseh strani, naj sprejme kandidaturu še za naslednjih pet let. Tako so v Moskvi jasno povedali, da bi želeli U Tanta tudi v prihodnje za generalnega sekretarja OZN, tako je dejal ameriški predsednik Johnson, takšna vabila so prihajala z vseh strani sveta. Njegov odhod šele odkriva, v kako hudi krizi je dandanes svetovna organizacija zaradi vietnamske vojne, v kakšni krizi je pravzaprav vse človeštvo.

U Tant je večkrat izjavil, da je svetovna organizacija brez moči ob vietnamskem spopadu, in to ne le zaradi tega, ker niti DR Vietnam niti LR Kitajska nista članici svetovne organizacije in že zato svetovna organizacija ne more uspešno posredovati, marveč tudi zaradi tega, ker je U Tant nemalokrat posredoval tudi pri tistih, ki so neposredno zapleteni v ta spopad ali pa ki lahko vplivajo nanj, pa je ostalo njegovo prizadevanje brez uspeha. Pred dobrim mesecem je bil v Moskvi, kjer je slišal za opozorila, kam lahko pripelje ta vojna, razen tega pa so ga tudi burmanski, albanski in kamboški diplomati podrobno obvestili o ki-

tajskih stališčih. Če je naposled sklenil zapustiti East River, kjer je sedež svetovne organizacije, je to storil zaradi tega, ker je prepričan, da položaj ni niti malo rožnat in da bi pomenilo ostati še nadalje na tem položaju popustiti hudim pritiskom, ki jim je bil ves čas izpostavljen prav zaradi svojih miroljubnih pobud pri urejanju vietnamskega spopada. To pa je

U Tant odhaja

bilo tudi edino, kar je mogla storiti svetovna organizacija v sedanjih razmerah.

Toda ni samo vietnamska vojna tista, ki je razočarala sedanjega generalnega sekretarja. Tu je še vprašanje Rodezije, kjer si je pešiča belcev prilastila vso oblast kljub nasprotovanju vsega demokratičnega sveta. Tu je še trmoglavo nasprotovanje ZDA, da bi LR Kitajsko sprejeli v svetovno organizacijo in zato le-ta ne more postati zares univerzalna. Tu so še nenehne težave s financiranjem mirovniških sil OZN na žariščih mednarodne napetosti. Tu so še težave zaradi Jugozahodne Afrike, ki bi morala dobiti samostojnost pa ji tega ne pusti Južnoafriška republika kljub vsem sklepom svetovne organizacije, da niti ne omenimo maratonskih razprav o razorožitvi in prepovedi atomskih poskusov. Vse to so problemi, s katerimi bi se srečeval generalni sekretar v na-

slednji mandatni dobi. In če se U Tant odločil, da tega bremena ne more prevzeti na svoja pleča, to vsekakor pomeni, da so take narave, ki jim ni videti konca vsaj v bližnji prihodnosti.

Njegov odhod pa hkrati pomeni, da bo precej dolgo trajalo, da bodo našli drugega človeka; med tem pa bodo ostala prizadevanja za ureditev mednarodnih problemov zamrznjena, kriza svetovne organizacije pa podaljšana.

Pretekli teden pa smo bili pričrta še enemu dogodku, ki je prav tako neposredno v zvezi z vietnamsko vojno. Francoski predsednik de Gaulle je v glavnem mestu Kambožde glasno povedal svoje stališče do vietnamske vojne. Dejal je, da ni vojaške rešitve tega problema, pa naj traja vojna še tako dolgo. Mir temu področju lahko prinese le politična rešitev s pogajanjmi. Zavzel se je za nevtralizacijo Jugozahodne Azije, sporazum o prenehanju vojne pa bi moral temeljiti na ženevskih dogovorih iz leta 1954. Narodi Indokine pa naj sami odločijo o svoji usodi, je dejal. Posebej je opozoril na to, da stopnjevanje vojne v Vietnamu čedalje bolj izziva Sovjetsko zvezo. To pa je lahko zelo avtoritativno povedal, saj ni dolgo tega, ko se je pogovarjal s sovjetskimi državniki. Na drugi strani pa je imel ta govor neposredno potem, ko se je pogovarjal s predstavniki osvobodilne fronte Južnega Vietnama in Hanoina.

Ali bosta U Tantova odločitev in resno opozorilo francoskega predsednika tudi tokrat ostali brez odziva?

AGROKOMBINAT razvija tudi turizem

Tudi AGROKOMBINAT iz Krškega sodeluje pri razvoju turizma v krški občini. Razen svoje redne dejavnosti je letos začel urejati svoje postojanke na Sremiču.

Po času dopustov postane za mestno prebivalstvo zanimivejšje tudi podeželje, saj je morje predaleč. Zato želi AGROKOMBINAT ustreči turistom te vrste in jim omogočiti, da se udeležijo prave vinske trgovine. S tem namenom urejajo in čistijo okolico postojanke in samo stavbo. Delo so že uredili kolarnico z vinsko stiskalnico.

AGROKOMBINAT se zaveđa, da mora vse stvari dobro urediti in pripraviti in šele potem s propagandnimi sredstvi vabiti turiste. Za ugodnejše počutje bodo vedno na razpolago jedila na žaru in dobra pijača, glasba, bar v

kleti stavbe, urejen v vinarstvu in gradnjištem stilu in nekaj tujskih sob.

Glede trgovine bo v prvem času malo težje, ker so zanj določeni vinogradi malo oddaljeni. Čez krajši čas pa bodo začeli roditi tudi popolnoma novi vinogradi okoli po-

stojanke.

Za domačine želijo izboljšati še dohodno bližnjico in ob poti napraviti nekaj klopi. Prav bi bilo, ko bi AGROKOMBINATU pri njegovi zamisli pomagali vsi, ki jim je turizem pri srcu.

PETER KRAVOS

Komunisti kritično o vsem

Osnovne organizacije ZK v občini Krško so napravile ob račun dosejanega dela in se na avgustovskih sestankih odločile za učinkovitejšje delovne metode, ki jih je nakazal že plenum na Brionih. Komunisti so se posebno izkazali v CELULOZI, kjer so odkrili načeli vprašanje delovne odgovornosti in pravic samou-

pravnih organov. Ko je tekla beseda o nagrajevanju, so se vprašali, če je prav, da izplačujejo več, kot so zaradi manjše prodaje ustvarili.

Načeli so tudi vprašanje neposredne samouprave v ekonomskih enotah, kjer se je zaradi investicij vse skupaj nekoliko zaustavilo.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

NASTOPI RDEČE GARDE NA KITAJSKEM — Za sedanjo fazo tako imenovane kulturne revolucije na Kitajskem je značilno, da je prevzela pobudo v svoje roke na novo ustanovljena rdeča garda, v kateri so v glavnem mladinca. Ta prireja po deželi pogrome zoper vse, ki se kolikaj ne strinjajo s tako revolucijo in ki so kdajkoli izrazili dvom v partijsko politiko. Poročajo o velikih nemirih v posameznih pokrajinah in nastitih rdeče garde. Okrog 300 študentov je vdrl v prostore pokrajinske vlade v Anhveju in razbilo pohišstvo ter odstranilo »stare fotografije« Mao Ce Tunga, ker se je prvi sekretar anhvejskega komiteja »slabo izkazal« v sedanji kulturni revoluciji. Na univerzi v Tiencinu je prišlo do silovitega pretepa, pri čemer je bilo ranjenih »več ljudi« itd. Partijsko glasilo Zen Min Zi Bao pa je opozarjal, naj rdeča garda ne nastopa s silo, naj uporabi proti ostankom kapitalističnih elementov »razumne« metode in grozi, da bo vlada prisiljena uporabiti »državno silo«.

KONČNO POROČILO O POTRESU V TURCIJI — Turška vlada je sporočila, da je ob potresu v vzhodni Anadoliji izgubilo življenje 2394 ljudi, ranjenih pa je bilo 1747.

MOBUTU VRNIL USTAVNA POOBLASTILA — Predsednik Kongo general Mobutu je ta teden vrnil parlamentu ustavna pooblastila, ki jih je bil prevzel v začetku leta. Objubil je, da bo njegova vlada odslej povsem odgovorna skupščini.

BOJI V RODEZIJU — V Južni Rodeziji, kjer vlada manjšina belcev na čelu z Ianom Smithom, se je razvil upor. Gverilske enote so se na več krajih spopadle z vladnimi četami v dolini reke Zambezi. Predsednik Zambije (prejšnje Severne Rodezije) Kenneth Kaunda pa je izjavil, da bo njegova država izstopila iz Commonwealtha, če se na njegovi konferenci ne bodo odločili za ostrejšje ukrepe proti rasističnemu režimu v Rodeziji.

UBOJ JUGOSLOVANSKEGA PREDSTAVNIKA V ZAHODNI NEMČIJI — Pretekli teden so neznanca ubili jugoslovanskega konzularnega predstavnika v Zahodni Nemčiji Savo Milovanovića. Policija ne da nobenih podatkov o morilcih, minister za notranje zadeve Baden-Wuertemberga pa je izjavil, da je o motnih in političnem ozadju tega zločina »mogoče le domnevati«. To je bil že tretji uboj jugoslovanskega uradnega predstavnika v Zahodni Nemčiji. Očitno je, da zahodnonemška vlada doslej ni storila nič takega, da bi take umore v prihodnje preprečila. S svojim ravnanjem in odnosom do zločincev daje le potuho emigrant-skim organizacijam, ki prirejujejo poboje naših predstavnikov.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

OBČANOVA ZAVEST MORA PORASTI. Tito se je te dni mudil na obisku v Sloveniji. Obiskal je vinski sejem, o katerem se je zelo pohvalno izrazil. Nato je bil dobrodošel gost Pomurja. Ljudje so ga tako toplo sprejeli, da je tisočglavi množici na zborovanju v Murski Soboti upravičeno rekel: »Ta sprejem in tisti, ki smo jih bili deležni povsod, kjerkoli smo bili, kažejo, da nam ljudstvo tega kraja zaupa, da tega zupanja nismo izgubili, hkrati pa nam nalagajo obveznost, da tudi v prihodnje varujemo to zaupanje kot punčico svojega očesa.«

Po osvoboditvi je bil to prvi Titov obisk v Pomurju. Toda ljudje ga niso bili veseli samo zato, ker je bil predsednik republike prvič med njimi. Tako prisrčno so ga sprejeli tudi zato, ker so videli v njem človeka, ki je na IV. plenumu CK ZKJ tako odločno obračunal z vsemi težnjami, ki zavirajo razvoj demokracije, samoupravljanja in blagostanja ljudi.

Tito je obiskal nekatere kolektive in pogovarjal se je tudi z družbenopolitičnimi in gospodarskimi delavci Pomurja. Na zborovanju v Murski Soboti je med drugim rekel, da je napravilo nanj globok vtis vse, kar je tam videl, najbolj pa ljudje, njihova prisrčnost in odkritost. Govoril je tudi o težavah, s katerimi se moramo spoprijemati, in o bratstvu in enotnosti naših narodov, ki ga skušajo razredni nasprotniki kdaj pa kdaj skalit. Toda enotnost je odvisna tudi od voditeljev, ki si morajo prizadevati, da bo ta enotnost resnična in na pravih temeljih, da ne pride do tega, da

en narod zboljšuje svoje življenje na račun drugega ali ena republika na račun druge.

Ko je Tito govoril o družbeni reformi, je dejal, da gre za to, da občanova zavest postopno čedalje bolj raste, da se sleherni naš človek zaveda svojih dolžnosti in obveznosti in da ve, kakšne pravice ima v družbi. Govoril je tudi o odhajanju naših delavcev v tujino, ker doma ne morejo dobiti zapo-

TITO V POMURJU

slitve. Če bi delavec v naši državi garal tako kakor na primer v Nemčiji, bi si tudi tukaj prisluzil avtomobil.

KATASTROFA NAD LJUBLJANSKIM LETALIŠČEM. Zgodilo se je v četrtek okrog 00.40. Avion tipa Britannia je nenadoma tresčil na tla, približno 2,5 km pred vzletno stezo ljubljanskega letališča. V tej katastrofi je izgubilo življenje 97 potnikov (dve potnici sta umrli kasneje), medtem ko je 20 ljudi ostalo živih.

Temeljita preiskava je pokazala, da je bilo na letališču vse v redu; aparat so delovali brezhibno, kontrola letenja je delala po predpisih. Vzrok nesreče je bil torej v letalu, ki se je naenkrat znašlo 20 metrov nad gozdom, kamor je tudi udarilo in kjer bi moralo imeti 200 metrov višine.

Slovenija in vsa Jugoslavija je sprejela

to nesrečo z globoko bolečino. Vsa Ljubljana je žalovala. Ljudje so preživelim iskreno iskreno in spontano pozornost. Vsi — od zdravniškega osebja v ljubljanskih bolnišnicah do krvodajalcev in drugih občanov. Pomagati — je bila prva misel domačinov. To je priznal tudi britanski minister Richard Marsh, ki je preživelj dopust v Jugoslaviji in je po nesreči takoj pohitel v Ljubljano. Tudi britanski premier in britanska kraljica sta se v svojih brzojavkah zahvalila za vse, kar so naši ljudje storili za ponesrečence. Beno Zupančič, podpredsednik IS je na žalni slovesnosti na Taboru, kjer je krste krasil tudi venec predsednika Tita, med drugim dejal: »Človeško bratstvo seže čez vse meje.«

RAZNE NOVICE PREJSNJEGA TEDNA:

● Na seji ZIS so obravnavali dosežanje razprave in ukrepe za bodočo organizacijo službe državne varnosti. Razpravljali so tudi o storjenih ukrepih za skrčenje števila delavcev v zveznem sekretariatu notranjih zadev. ● Po sklepu skupščine republiške skupnosti socialnega zavarovanja bodo zavarovanci v Sloveniji poslej plačevali 150 starih dinarjev za zdravila, ki jih prejema jo na recept. ● Na obisku v Jugoslaviji se mu di norveški kralj Olaf. V ponedeljek ga je sprejel na beograjskem letališču predsednik Tito. Ob sprejemu so mu izkazali najvišje časti. S kraljem je tudi norveški zunanji minister, ki se bo z našim državnim sekretarjem za zunanje zadeve pogovarjal o raznih mednarodnih problemih.

Do globin družbenih odnosov

(Nadaljevanje s I. str.)

kor tudi z miselnostjo, ki nima nič skupnega z današnjo stvarnostjo. Vse to, je menil tovariš Bulc, bomo morali iztrebiti. Dolžnost političnih organizacij — Zveze komunistov, Socialistične zveze in sindikatov — je, da pri tem čim bolj pomagajo. Treba je razumeti, da je to skupna akcija političnih organizacij.

»Prihajamo v obdobje, ko direktor ne bo mogel biti direktor, če ne bo nosilec boja za samoupravne odnose, naj bo v praksi še tako odličen,« je nadaljeval inž. Marko Bulc. »Skratka: vsi kadri, ki jih imamo in bodo še prišli, ne bodo mogli ostati, če ne bodo sami razvijali samoupravnih odnosov. To bi morali imeti pred očmi tudi ob rotaciji in reelekciji, kajti ostane naj le tisti, pa ne velja samo za podjetja, ki bo resnično napredni, ki bo res predan delu, kakršnega so zahtevali kongresi ZK in SZDL, ne nazadnje tudi četrti plenum. Gre za to, ali bomo v praksi izpolnili to, kar smo se zmenili.«

Črnomelj: prepočasno obveščamo

V razpravi je prvi sodeloval sekretar ObK ZKS iz Črnomlja Milaž Mačič. Omenil je, da se je v črnomljski občini po četremu plenumu marsikaj izboljšalo in da je bilo delo v zvezi s plenumom delovnim ljudem pravilno prikazano. Ko je omenil odnose, je navedel, da so odnosi med direktorjem in delavcem čisto boljše kot odnosi med uslužbencem in delavcem. Tudi pri obveščanju se ni vse v redu. Obveščanje je prepočasno. Včasih celo branje prejšnjih govore o važnih zadevah, preden zanje zvedo občinska politična vodstva. »Kdor prej ve, lahko prej vpliva na oblikovanje javnega mnenja. Javno mnenje pa je pri političnem delu še kako potrebno,« je rekel sekretar iz Črnomlja.

Rudi Stajdohar je omenil, da je naposled treba zmanjšati stroške, ki jih imajo v posameznih občinah, tako tudi v črnomljski, razni organi s pripravo materialov. V vsaki občini so za to plačani organi in ni potrebno, da opravi to delo toliko ljudi.

Krško: nerazveseljiva tekma za dohodke

Pomanjkanje informacij negativno vpliva na ljudi, jih zavaja na stranpoti in odvrča od glavnih vprašanj,« je povzel Slavko Šribar, sekretar ObK ZKS v Krškem. Tako se je po njegovem pripovedovanju dogajalo, da so tisti, ki niso člani ZKS, zahtevali informacije od komunistov, ker pa ti niso bili o stvarih poučeni, niso mogli politično delovati.

Tovariš Šribar je zatem posegel še v področje zakonodaje, češ da zakoni niso vedno uskladeni s stališči, ki jih zavzemajo kongresi in plenumi. »Tako na eni strani (politično) pritiskamo, da bi se administracija zmanjšala, zakoni pa zahtevajo, da

jo povečujemo. Seveda se s tem povečuje tudi birokracija,« je dodal.

Predsednik ObSS Edo Komar je zaskrbljen ugotovil, da v delovnih organizacijah produktivnost pada, da pa se navzlic temu povečujejo osebni dohodki. »Tek« za večjim osebnimi dohodki podjetja spodbuja k temu, da načenjajo sklade. To pa ni nič kaj razveseljivo, ker pomaga utirati pot uravnolovki.

Predsednik občinskega odbora SZDL Peter Markovič je poudaril, da so razlike med osebnimi dohodki nerazumljivo velike v škodo tistih, ki opravljajo družbeno bistvo pomembno delo.

Novo mesto: samoupravljanje pred vrati EE

Org. sekretar ObK ZKS v Novem mestu Milan Bratož je ugotovil, da se v marsikateri delovni organizaciji v novomeški občini samoupravljanje ustavi pred vrati ekonomske enote. V neki delovni organizaciji so se po četremu plenumu prepričali, da je samoupravljanje le formalna najnost. Ni pa povsod tako, saj so ljudje po plenumu pogumno zastavili besedo v zaščito samoupravljanja, pomagajo pa jim komunisti.

Predsednik ObSS Ludvik Kebe je dodal, da so v hudo nezavidljivem položaju obrati, ki imajo sedeže zunaj občine. Iskriini obrati, na primer, ustvarjajo velika sredstva, ne morejo pa jih deliti, ker jim pravilniki tega ne dovoljujejo. Zato imajo marsikje nizke osebne dohodke. Dogaja se, da obratni delavski sveti brez razprave in odločanja kolektiva potrjujejo sklepe višjih samoupravnih organov. Tako pa je bilo, je poudaril, sprejetih tudi veliko zakonov, ki posegajo v sredstva delovnih organizacij.

Trebnje: pičle pristojnosti obratov

Podobno vprašanje je načel tudi sekretar ObK ZKS iz Trebnjega Roman Ogrin. Rekel je, da obrati, ki imajo sedeže v drugih občinah, nimajo takih pristojnosti kot samostojne organizacije. Zato je razumljivo, da ne dobe vsega, kar bi jim moralo pripasti. Za trebnjsko občino je to toliko huje, ker ima polovico vseh zaposlenih v odvisnih obratih. V delovnih organizacijah sicer še marsikje prevladuje mezni odnos do dela, kar nedvomno zavira samoupravljanje, da bi prišlo do popolnega izraza. Za samoupravljanje v pravnem pomenu pa tudi niso preveč ogreti tisti, ki po delovnem času lovijo še kakšne zaslužke ali ustvarjajo dohodek na obdelovalni zemlji. Napredni proizvajalci in komunisti na te napake le prečesto kažejo kot na nekaj, kar bo prišlo nekoga od zunaj, da bo napake odpravil.

Slavko Kržan, predsednik ObO SZDL, je menil, da bo treba razmisliti o boljših oblikah dela s proizvajalci in delovnimi ljudmi sploh, kot so sestanki. Nedvomno je res, da se da na javnih tri-

binah marsikaj bolje in prej doseči, predvsem pa je možno prek te neposrednejše oblike bolj in hitreje obveščati.

Sevnica: spoštovana funkcija samoupravljanja

Jože Bogovič, sekretar ObK ZKS iz Sevnice, je navedel, da so se v sevnjski občini doslej posvečali zlasti vprašanju medsebojnih odnosov, samoupravljanja in nagrajevanja. Razčiščevanje medsebojnih odnosov se je čisto spreverilo v zaostren boj, prav tako kritika. Ne glede na to pa kaže, da so delovni odnosi izboljšali odnos do funkcije samoupravnih organov.

Nadalje je sekretar iz Sevnice menil, da pri izmenjavi stališč in mnenj niso dovolj stiki med »vrhovia (župan — direktor), čeprav so koristni, temveč bi morali bolj sodelovati in se posvetovati ter medsebojno obveščati tudi drugi delovni ljudje.

Podobna vprašanja (kot govorniki pred njim) je načel tudi sekretar ObK ZKS iz Brežic Vinko Jurkas.

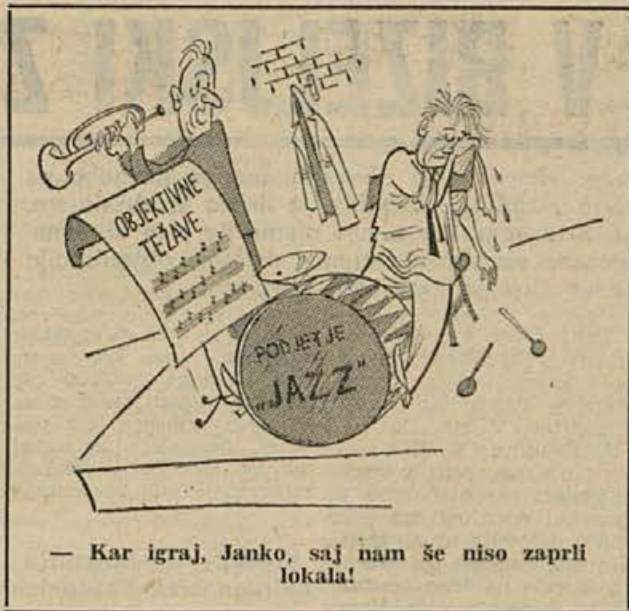
Ljudem moramo zaupati!

Po razpravi je spet povzel besedo tovariš Bulc. Med drugim je rekel, da praksa iz posameznih dolenskih občin zgovorno potrjuje to, da je treba začeti pri malem, se pravi odpravljati manjše napake. Zdaj se ni treba več bati, da delovni ljudje ne bi bili zreli za odpravljanje pomanjkljivosti. Brez osnove so črnogledi, ki trdijo, da ljudem še ne gre zaupati, da je vse le še bolj poskus kot resno delo. Čeprav zrelosti ljudi ne gre meriti, pa so nekatere ankete vendarle povedale, da delovni ljudje razmišljajo o tem, kaj bo jutri, ne le o tem, kaj je danes. To pa je nedvomno velika pridobitev, ki bo samoupravljanju samo koristila.

Udeleženci posveta so se strinjali, da delo raznih organov političnih organizacij še ni tako, da bi mogli reči, da je povsem v skladu z načelom javnosti. Javnost dela Zveze komunistov je pri nadaljnjem uveljavljanju še zlasti potrebna zdaj, ko je organizacija v obdobju utrjevanja. To in odgovornost za delo v Zvezi komunistov kakor tudi odgovornost na slehernem delovnem mestu je v sklepih zahteval tudi četrti plenum, ki smo ga vsi pozdravili in odobrvali njegovo delo.

Kupčije na sejmu v Novem mestu

5. septembra je bil na novomeškem sejmišču pravi vrvež. Kupcem je bilo na voljo 718 prašičkov in 196 glav goveje živine. Kljub temu da zadruga in mesarija nista odkupovali, je bilo prodanih 81 pujskov in 106 volov, krav in juncev. Cene se od zadnjega sejma niso dosti spremenile. Prašički so šli v denar po 12.000 do 33.000 din, vole so prodajali po 500 do 535 din kilogram, krave po 30 do 60 din kilogram in mlado živino po 510 do 560 din kilogram.

Opozorilo vinogradnikom

Dolenski vinogradniki že nekaj let (po opustitvi trsnic na KS Grm, Trški gori, Vinomeru in Kostanjevici) ne morejo kupiti trt cepcljen, če želijo saditi trte.

Da bi vinogradnikom ustreglo, je podjetje »Hmeljnik« v Novem mestu v kooperaciji s trsničarji za prihodnjo sezono (1966/1967) preskrbelo okrog 35.000 cepcljen naslednjih sort: žametna črnina, modra frankinja, modra portugalka, kraljevina, laški rizling, belina in žlahtnina (španjol). Interesenti naj se obravajo z naročili od srede septembra 1966 dalje na podjetje »Hmeljnik«, Novo mesto, ki bo vsem naročnikom preskrbelo cepcljenke naštetih sort.

Tako bodo vinogradniki spet lahko sadili trte dolenskega sortimenta, ne pa manjvredne samorodnice in dvomljive trte, kupljene na sejmih. S tem je podjetje »Hmeljnik« ob splošnem pomanjkanju odgovarjajočih cepcljen za dolensko področje ustreglo našim vinogradnikom, ki so se dostikrat upravičeno jezili, ko niso mogli dobiti odgovarjajočih trt za svoje vinograde.

Dokončna odločitev v »Mirni« v začetku oktobra

Ker nekateri pododbori ribiške družine Mirna ne priznajo veljavnosti odločitev julijskega izrednega shoda, ki ga je sklical sevnjski pododbor, nameravajo stvari dokončno urediti na občnem zboru družine, ki bo v začetku oktobra (verjetno drugega) v Krmelju. Tam bodo prebrana tudi letna poročila o dejavnosti, predstavniki ribičev iz vse družine pa bodo rekli dokončno besedo, kakšna naj bo organizacija v bodoče. Izvolili bodo tudi nove

organe družine, v katerih bodo imeli svoje zastopnike vsi pododbori, seveda če se ne bodo odločili za razpad dotedanje družine, kar pa ne bi bilo v korist enotnega in dobrega gospodarjenja z ribjim bogastvom.

Večje povpraševanje po prašičih

V soboto, 3. septembra, so kmetje pripeljali na brežjski sejem 500 pujskov v starosti do tri mesece in 40 večjih prašičev. Mlajših so prodali 65 po 9 N din kilogram žive teže, starejših pa 18 po 6,50 N din kilogram.

NOVO RAFINERILNO NAFTE

bodo v kratkem začeli graditi v Zlatnjaku pri Zagrebu. Proizvajala bo 40.000 ton maziv in tehničnih olj na leto.

LETOŠNJA LETINA

v ljutomerski občini bo izredno slaba. Junija je to območje prizadela toča, nižinske kraje pa pred kratkim poplave. Zlasti toča je napravila ogromno škodo, saj je prizadela 5606 ha zasebnih površin (1.242 milijonov S din), škodo v družbenem sektorju pa cenijo na 453 milijonov S din.

Zakaj tako?

Čudna pota ekonomike

Odborniki sevnjske občinske skupščine so na zadnji seji složno zavrnili prošnjo domačega kmetijskega kombinata, da bi povišal v prodajalnah cene piščancev od sedanjih 10 na 12 N-din. Kombinatom je prošnjo utemeljeval s tem, da kupuje piščance od farm, ki so jim pristojni organi zaradi nesposobnih cen že dovolili povišanje prodajnih cen. Kombinatom ne more prodajati piščancev za manj, kot jih sam kupuje. Direktor je kratko komentiral odločitev odbornikov: »Pa piščancev ne bo na prodaj. Ze do sedaj jih je bilo težko dobiti, ker so jih farme raje prodajale na Hrvaško, kjer je dovoljena višja prodajna cena.«

Prav zanimivo pa je, da so kmetovalci-odborniki dvignili roke proti višjim cenam, čeprav bi bilo pričakovati nasprotno, saj so kmetje pridelovalci pridelkov in rejci živine, ne pa kupci. Prav oni pa niso pokazali zanimanja za reje večjega števila perutnine v sodelovanju z drugo, češ da se ne izplača, ker so cene perutnini preniske. Mogoče so računali na večje povpraševanje po domači perutnini, ko bi bile izločene farme in prodaja v mesnicah. To bi bil tudi kratkoviden račun, saj ekstenzivna domača reja ne pomeni napredka, niti posebnega dohodka za rejce, kot tudi ne večje ponudbe za potrošnika in s tem ekonomskega pritiska na znižanje cene.

M. LEGAN

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

Kmetijski nasveti

Kdaj obirati sadje?

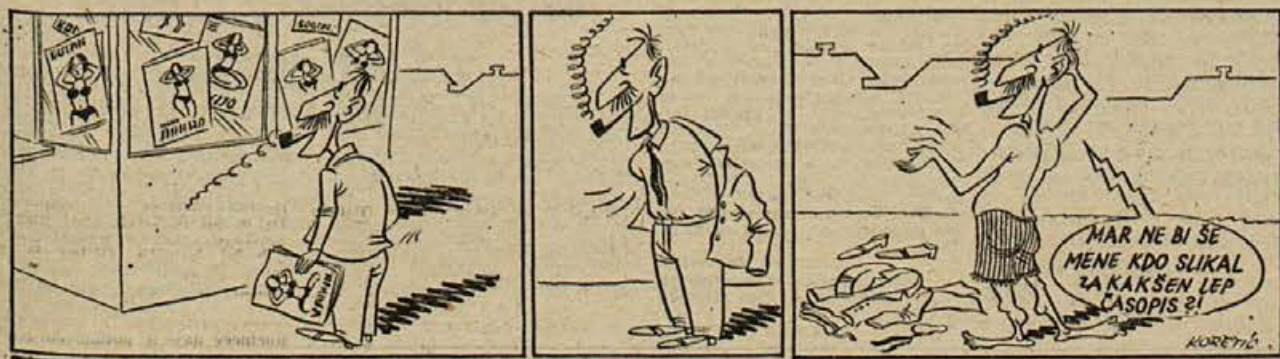
»Ko je zrelo vendar, to nas pamet učila boste mogoče odgovorili na zastavljeno vprašanje. Vendar to ni tako preprosto, ker čas obiranja odločilno vpliva na to, kako se bo sadje pozimi obdržalo v shrambi. Pri koščicistem in jagodastem sadju je razmeroma lahko reči, kdaj je pravi čas obiranja, saj je tisti čas, ko je zrelo, že tudi užitno. Drugače pa je pri peščicistem sadju: jabolkih in hruškah. Če jih obiramo prezgodaj, vsebujejo manj hranljivih snovi, slaba lupina ne more preprečiti hitrega sušenja plodov, okus in vonj pa sta manj izrazita. Če pa ostanejo plodovi predolgo na drevju, ne bodo zdržali dolgo v shrambah: napadla jih bo mokavost in pege ter nazadnje še gniloba.

Število dni od cvetenja do zorenja se za posamezne sorte bistveno ne menja, zato je to najbolj zanesljiv znak, kdaj je treba obirati. Slabo vreme sicer lahko podaljša ta čas za teden dni, vendar se s tem da računati. Tak primer bo letos, ko je bilo hladno poletje in obilo dežja. Na čas obiranja vpliva tudi obloženost drevoja, kar pride v poštev pri nas, ker imamo v kmečkih sadovnjakih tako imenovano izmenično rodnost, ko sadno drevje dobro obrodí le vsako drugo leto. Če je na drevesu le malo plodov, ti prej dozori (tudi teeden dni prej). Z opazovanjem cvetenja in večletnim ugotavljanjem števila dni do zorenja pridemo do najbolj zanesljivih znakov. Ugotavljati po barvi plodov, kdaj naj obiramo, se ne obnese pri vseh sortah. Strokovnjaki so odkrili tudi, še bolj zanesljive načine: ugotavljanje trdoté plodov s posebno pripravo, preizkušanje s posebnimi žarki in podobno.

Pri nas so od zimskih sort najprej godne za obiranje zlata pramena, kanadka, zlati delišes — v drugi polovici septembra, medtem ko so boskopski kosmač, šampanjska reneta in posebno bobovec cel mesec kasnejši. To so seveda le približni časi.

Se nekaj besed o pripravah za obiranje. Ker so v kmečkih sadovnjakih večinoma visokodebelna drevesa, ne bo šlo brez lestev, če hočemo imeti neobločene plodove. Tako obiranje pa je zamudno, zato so sodobni naši nizkodebelni, cepljeni na šibko rastoče podlage. V sadjarsko naprednih deželah pa obiralce že nadomeščajo posebni stroji. V Ameriki uporabljajo posebne vibracijske tresalce, ki stresajo veje, da padajo plodovi na podstavljene blakaste ponjave, od koder jih prenosni trak nosi do prebiralcev in zabojev. Ze dalj časa pa so v rabi tudi samohodni podstavki, na katerih se ljudje pri obiranju dvigajo in spuščajo od veje do veje.

KLOPOTEC

PRIMER V BIZELJSKI ZADRUGI

Sekretar osnovne organizacije: »Poročilo je obsežno, mnoge navedbe pa so napisane na podlagi govoric v zadrugi; številke ne držijo in obžalujem, da mnogi podatki niso točni. Kriv sem, ker stvari nisimo že prej obravnavali.« — Pomanjkljivo in prepozno obveščanje članov delovne organizacije poraja vzroke za širjenje škodljivih govoric

Poročali smo že, da so člani Zveze komunistov, člani zadrugskega sveta in delavci KZ Bizeljsko na treh sestankih pretekli mesec zavrnilo dolgo vrsto obtožb in neresničnih podatkov o stanju ter o razmerah v bizeljski kmetijski zadrugi. V času, ko osnovne organizacije ZK po IV. plenumu CK ZKJ vlagajo veliko truda za razčiščevanje neurejenih vprašanj in utrjevanje demokratičnosti ter discipline v svojih vrstah, je treba še posebej opozoriti na primer v bizeljski zadrugi. Nad 550 delovnih ur so izgubili člani osnovne organizacije ZK, zadrugskega sveta, delavci kolektiva in gostje iz Brežic na treh sestankih in dolgih razpravah, ko bi namesto njih člani osnovne organizacije že pred sedmimi meseci uredili sami med seboj nekatera neresna vprašanja svojega kolektiva.

Komunisti, delavci bizeljske kmetijske zadruge, bi se na nedavnih treh dolgih sestankih v svojem kolektivu morali že dolgočasiti: trikrat zapored so poslušali dolgo vrsto obtožb, očitkov in namigovanj o neredu v svojem kolektivu, trikrat pa so tudi sami ugotavljali, da skoraj nobeno izmed težkih sumničenj ni resnično. Pa vendar se kljub temu niso dolgočasili: sestanki so bili zanje resna šola in preizkus, kolikšna je v njihovih vrstah partijska disciplina in kako je v njih razvit čut za odgovornost pred javnostjo. O tem, kar so govorili sami na letni konferenci svoje organizacije 12. 12. 1965 in kasneje na drugem sestanku po konferenci letos 2. junija, so namreč razpravljali na Bizeljskem tudi številni občani — nečlani ZK. Marsikdo med njimi je o domnevni težavi, izgubah in nepravilnostih v zadrugi govoril precej drugače, kakor je bilo res, med njimi pa ni manjkalo tudi škodoželjnih,

ki so že po svoje odstavljali sedanje vodstvo zadruge in širili o poslovanju KZ Bizeljsko zelo čudne in škodljive govorice.

Po sedmih urah mučnega sestanka so komunisti osnovne organizacije pri KZ Bizeljsko skupaj z občinskim sekretarjem ZKS iz Brežic sklenili: celoten kolektiv zadruge naj sam oceni delo osnovne organizacije ZKS v zadrugi, s tem pa tudi sam sebe!

In še so ta večer ugotovili: ni pošteno, da prihajajo posamezne pomanjkljivosti na dan šele čez leto dni ali celo več! Sproti je treba preprečevati napake in sproti tudi skrbeti, da bi zadruška kar najbolje gospodarila. Škodljive govorice po Bizeljskem so zmanjšale delovni polet v zadrugi in jo spravile na slab glas, da v njej ni samoupravljanja, da sindikalna podružnica ne dela, da je kolegij slab in da upravni odbor le malo sodeluje. Še so bili tu očitki, da prihajajo na zadrugi svet samo vnaprej pripravljene, skoraj že »sprejete« predlogi, da delajo razne komisije v zadrugi zelo slabo, da ima zadruška milijonsko izgubo zaradi premij pri pitanju goveje živine, da je kolo v vinski kleti izredno veliko, da kliče direktor delavce samo na raport, da ima predsednik sindikalne podružnice samo tri razrede osnovne šole (kar je izzvenelo kot žalitev in grob, nepotreben očitki!), da v zadrugi odloča samo »dvojka ali trojka«, ki svojo politiko izvaja s šepetanjem preko slabega sindikata Polno je bilo očitkov o škodah v trsnici, pri vinu, pri avtomobilu, v posameznih odsekih itd., pri čemer so bile številke skoraj povsod za nekaj milijonov višje od tistih, ki jih je v izjemnih primerih zadrugi svet kot škodo v kmetijstvu obravnaval in sklenil, da jo je treba kot tako tudi prikazati.

Skratka: 4 strani dolg spisek samo negativnih pojavov.

ki pa so se tako na sestanku zadrugskega sveta kot na sestanku celotne sindikalne podružnice izkazali razen enega ali dveh primerov kot pretirani, neresnični, za ugled zadruge škodljivi, v vsakem primeru pa tudi zlonamerni.

Kolektiv je direktorju zadruge izrekel zaupnico

27. avgusta zvečer smo na sestanku v KZ Bizeljsko glesali ugodno finančno poročilo računovodstva zadruge za letošnje prvo polletje. Priznati je treba, da so dejstva in številke o uspehih KZ Bizeljsko le precej drugačne od tega, o čemer je govorilo sekretarjevo poročilo osnovne organizacije ZKS v zadrugi. V prvem polletju je dala KZ Bizeljsko v svoje sklade nič manj kot 35 milijonov starih dinarjev, pri tem pa skoraj vsi odseki poslujejo zelo rentabilno in nasploh ima zadruška lepe uspehe, predvsem pa tudi čvrste načrte za nadaljnji razvoj kmetijstva in vinarstva na Bizeljskem. Člani kolektiva so skupaj z komunisti znova obsodili zlonamerno poročanje o stanju v zadrugi, ki ga je sprožilo neobjektivno poročilo sekretarja osnovne organizacije ZK v zadrugi. Kakor zadrugi svet so tudi oni ovrgli vse očitke iz sekretarjevega poročila, ustavili pa so se ob zares neurejenem sistemu nagrajevanja v zadrugi. Tu bo treba hitro ukrepati, sestaviti pa bodo morali tudi nov statut in sploh urediti notranjo zakonodajo v zadrugi.

Največja izkušnja, ki so jo tokrat dobili tako delavci zadruge kot komunisti, pa je prav gotovo v tem, da je treba samoupravljanje v zadrugi govoriti in zanj načrtno skrbeti, ne pa ga puščati, da se razvija samo po sebi in kakor hoče! Podčrtali so tudi, da so sicer obveščeni o marsičem, da pa je nepravilno in pomanjkljivo obveščanje vendarle vzrok, da se skuha v kolektivu prenekatera govorica, ki samo škoduje ugledu vseh. Pri obveščanju bo treba iskati tudi nove oblike, predvsem pa bodo morali kar najhitreje urediti nagrajevanje po učinku dela, za kar so ljudje najbolj občutljivi.

V bizeljski zadrugi so zdaj tisti posamezniki, ki so sekretarju osnovne organizacije ZK svetovali v nepošteno akcijo, stisnili rep med noge in ga pustili na cedilu. Ostal je osamljen s klevetami n z napačnim podatki — in to tudi

javno obžaloval pred celim kolektivom. Organizacija kot celota, ki je našla dovolj poguma, da je odkrito stopila pred svoj kolektiv, pa je na zadnjem skupnem sestanku vseh delavcev zadruge znova dobila ugled, ki ji gre. Ne smemo namreč pozabiti, da je bizeljska zadruška močan nosilec socialističnega kmetijstva za velik predel brežiške občine. Njenemu vodstvu — tako direktorju zadruge, kakor članom zadrugskega sveta, upravne odbora in drugim organom samoupravljanja v KZ — je treba dati priznanje za doslej dosežene uspehe, o katerih bomo v našem listu v kratkem še obširneje poročali.

TONE GOŠNIK

Načrt za rudnik

Zazidalni načrt za del naselja Rudnik je že narejen. Načrt predvideva 27 enodružinskih hišic, dva četvorčka in več garaž. Načrt je naročil rudnik rjavega premoga. Prijavilo se je že več prosilcev za zazidalna zemljišča. Načrt predvideva postavljanje klasičnih in montažnih hišic.

VISOKA ODLIKOVANJA GUBČEVI BRIGADI

Maršal Tito je po svojem odposlancu generalpolkovniku Radu Bulatu 3. septembra v Mariboru odlikoval II. SNOUB »Matija Gubec« ob proslavi 24. obletnice njene ustanovitve z redom narodne osvoboditve, redom partizanske zvezde z zlatim vencem in z redom bratstva in enotnosti z zlatim vencem. Ob tej svečanosti je predal prvi komisar Gubčeve brigade Lado Ambrožič-Novljan tamkajšnji vojaški enoti zastavo udarne Gubčeve brigade, ki ima med svojimi borci 9 narodnih herojev. Pri proslavi je bil navzoč razen nekdanjih borcev brigade, vojakov in oficirjev mariborske vojaške enote tudi prvi komandant NOV in POS ter predsednik Zveze združenj borcev NOV Slovenije Franc Leskošek-Luka. V imenu občine Trebnje, kjer ima brigada domicil, je shod pozdravil Janez Mihevc, podpredsednik občinske skupščine.

Na slovesnosti, ko so mariborski mladinci in mladinke pripeli nageljne na prsi bivših borcev, gostov in pripadnikov tamkajšnje vojaške enote, je polkovnik JLA Vojislav Radaković poudaril pomen junaške brigade, njene izredne vojaške in politične sposobnosti, uspehe in pomen za Slovenijo, posebno za Dolenjsko. To tradicijo naj v bodoče goji tudi tamkajšnja vojaška enota, v kateri so nagradili in pohvalili vrsto pripadnikov.

Posvetovanje o mehanizaciji dela v hrbovskih domačijah

Ker so na posvetovanju o strojnem delu na kmetijah, ki je bilo 26. junija, kmetovalci želeli, naj bi kmetijski inštitut pripravil podoben posvet za liste kmete, ki imajo zemljo v strmeh svetu, kjer so zahteve obdelave precej drugačne, bo inštitut 17. in 18. septembra organiziral tako posvetovanje v Slovenj Gradcu. Prvi dan bodo strokovni pogovori, drugi dan pa prikaz strojev pri delu. Kmetijski inštitut vabi na koristen shod čimveč kmetovalcev.

Še enkrat: »Zakaj nestrpnost?«

Menimo, da je bilo povsem pravilno, da je predstavnik sindikalne delovne enote Novoles — žaga Soteska posegel v javno diskusijo na posvetovanju sekretarjev ZK in predsednikov sindikalnih podružnic 18. avgusta v Novem mestu. Vsa javnost je pozdravila odprto razpravo, ki je bila objavljena v predzadnji številki Dolenjskega lista. Sindikat je družbeno politična organizacija v kolektivu in je dolžan s svojimi stališči javno nastopiti — Zelim, da kolektiv žage v Soteski dobi samoupravne pravice, ki mu pripadajo, pa jih do sedaj ni imel.

Izvršni odbor sindikalne podružnice Novoles — žaga Soteska

REDEK JUBILEJ

V petek, 2. septembra, so v Novem mestu proslavili šestdesetletnico mature na ljubljanskem učiteljskem Anton Lamut, Vid Jurko, Ivko Paternost, Mirko Dermelj, Pavle Grčar, Jože Lampe, Pavel Lavrič, Franc Lončar, Aleksander Nezzimo in Franc Podlogar. V našem mestu so se zbrali, ker je 84-letni Anton Lamut invalid in ne more z doma.

Anton Lamut se je rodil v Selih pri Dragatušu leta 1882 in je po končani osnovni šoli hodil v novomeško gimnazijo, nato pa na učiteljske v Ljubljani, kjer je leta 1906 maturiral. Prvo službo je dobil v Radečah pri Zidanem mostu, potem pa je odšel v Čatež ob Savi. Brž po končani prvi svetovni vojni se je javil za slušbovanje na Koroškem; dve leti je bil v Podljudelju pri Borovljah, kjer je kot zaveden Slovenec sodeloval v narodnostni borbi pred plebiscitom. Iz Podljudelja se je vrnil v Čatež in bil do leta 1922 nadučitelj, nato pa je odšel v Novo mesto, kjer je poučeval na osnovni, trgovski in vajenski šoli.

Sodeloval je v mnogih narodno zavednih in naprednih društvih, udeleževal se je pri Sokolu in se avgusta 1941

vklučil v OF. Po kapitulaciji Italije je postal borec XII. brigade. Do osvoboditve je učil v Rožnem dohu, nato pa se je vrnil v Novo mesto in bil okrajni šolski nadzornik do leta 1946, ko je bil upoko-

Vlado Lamut: MOJ OČE

jen. Za svoje plodno delo je bil odlikovan z redom zaslug za narod III. stopnje in z medaljo za hrabrost.

Za tako redek jubilej čestitamo njemu in njegovim tovarišem z željo, da bi se še kdaj srečali!

BOGOMIL LILJA

TAT!

Lahko se zadovoljno reži, saj nese nabasano vrečo blaga in polno pest denarja. Vsaj za bankovce bi se moral pod nosom obrisati, ko jih nepremišljeni gospodar ne bi hranil doma...

DENARJA ne shranjujte v starih nogavicah, škaflih in za tramovi na podstrešju! Danes, jutri in vedno naj vas spremlja

- HRANILNA
- KNJIŽICA
- DOLENJSKE
- BANKE
- IN HRANILNICE
- NOVO MESTO

s podružnico v Krškem in ekspozituro v Trebnjem in Metliki.

Ugodne obresti! Posebno namensko vrčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj!

PISMA UREDNIŠTVU

Neraziskane jame v Suhi krajini

Tovariš urednik!

V Suhi krajini, posebno v okolici vasi Smuka, je še mnogo neraziskanih jam. Večino od njih poznajo le lokalni prebivalci, ker so založene s skalami in so vhodni komaj toliko veliki, da skozi nje zlezajo polhi.

Okoli 300 korakov od ceste, ki pelje iz Smuke v Hnjo, leži »Bidleva jama«, kot ji pravijo domačini. Po njihovem mnenju je globoka okrog 70 metrov. Nedaleč stran leži »Skedenc na Lazenski gmajni, ki je 200 korakov oddaljen od ceste. Skozi tri metre širok rov se ob sončnem vremenu vidi do 20

metrov globoko, 400 korakov stran je jama, ki jo prebivalci imenujejo »Kotež«. V njej je velika dvorana, dolga 100 in visoka 60 metrov; tu je nešteto krasnih kapnikov, zlasti na stropu. Jama bi bilo treba zavarovati, ker je že mnogo kapnikov zlomljenih. V jami pri Gradencu vodi 20 metrov širok in 4 metre visok vhod. Kje se jame nahajajo, je najlažje opaziti po deževju, ko se iz njih kadil megla, ali pa pozimi, ko sneg nad njimi najhitreje skopni.

Dolenjski jamarji — obiščite nas, suhokrajnsko podzemlje vas vabi, morda je prav tu kje skrita kakšna nova »Postojnska jama«?

KAREL ČAMPELJ
Hinje

Vpliv občine sega čez vrata tovarn

Dogajanja v delovnih organizacijah mora občina študijsko spremljati — Izkoreniniti je treba stare razvade kampanjskega vmešavanja in uveljaviti nove medsebojne odnose — V šolstvu lahko pričakujemo le toliko, kolikor denarja se bo zbralo — Novi osnutek republiškega zakona pomeni osamosvojitve šolskih kolektivov

Tovarišica Vida Tomšičeva, ki se trenutno zdravi v Čateških Toplicah, se je 2. septembra na povabilo občinskega odbora SZDL v Brežicah udeležila razgovora s člani političnega odbora. Predstavniki družbenih organizacij in delovnih kolektivov so izrabili to priložnost za to, da so predsednici glavnega odbora Socialistične zveze Slovenije zastavili nekaj vprašanj. Tov. Tomšičeva je nanje obširno in izčrpno odgovorila.

Eno osrednjih vprašanj, ki je zanimalo prav vse prisotne, je zadevalo odnose med delovnimi organizacijami in občinsko skupščino. Po brionskem plenumu so namreč razprave o samostojnosti delovnih organizacij in o tem, kako daleč lahko sega roka občine, zelo pogoste. Na zadnji seji občinske skupščine Brežice je beseda spet nanesla na to in odborniki so sklenili razpravljati o vlogi občinske skupščine na eni izmed prihodnjih sej.

Tovarišica Tomšičeva je najprej omenila, da prehajamo k novemu pojmovanju občine in s tem v zvezi k novemu pojmovanju odnosov med občinsko skupščino in delovnimi organizacijami. Pri vratih v tovarno torej ni konec vpliva občine, saj ta že po ustavi odgovarja za rast in razvoj celotnega območja. Ta vpliv pa mora sloneti na temeljitih analizah, ki omogočajo novo kvaliteto medsebojnih odnosov. To pa pomeni tudi konec vmešavanja, kakršnemu smo bili večkrat priča od izvršnega sveta navzdol. Take razvade imajo globoke korenine in proti njim se je

predvsem boriti, je poudarila tovarišica predsednica. Gospodarjenje v delovnih organizacijah bo torej treba analitično spremljati in o njem javno spregovoriti ne samo pred skupščino, ampak tudi pred volivci.

Na račun šolskega denarja čim manj administrativnih izdatkov

Naslednji dve vprašanji sta se dotaknili šolstva. Gostja naj bi pojasnila, če bo po novem predlogu zakona o financiranju šolstva možno prelivanje sredstev v siromašnejše pokrajine in če je mogoče zvedeti, s kolikšno vsoto bo Slovenija razpolagala.

Tov. predsednica je glede preliivanja denarja odgovorila pritrdilno, nato pa je pripomnila, da je iz stalnih virov realno pričakovati le sredstva za osnovno dejavnost šol. Dodatne virov za dodatne naloge bo treba še vedno iskati posebej.

Opozorila je tudi na to, naj bi se v regionalnih skupnostih izognili prevelikim administrativnim izdatkom na račun šolskega denarja. Previdnost dovolj zgornjo narekuje izkušnje s področja socialnega zavarovanja.

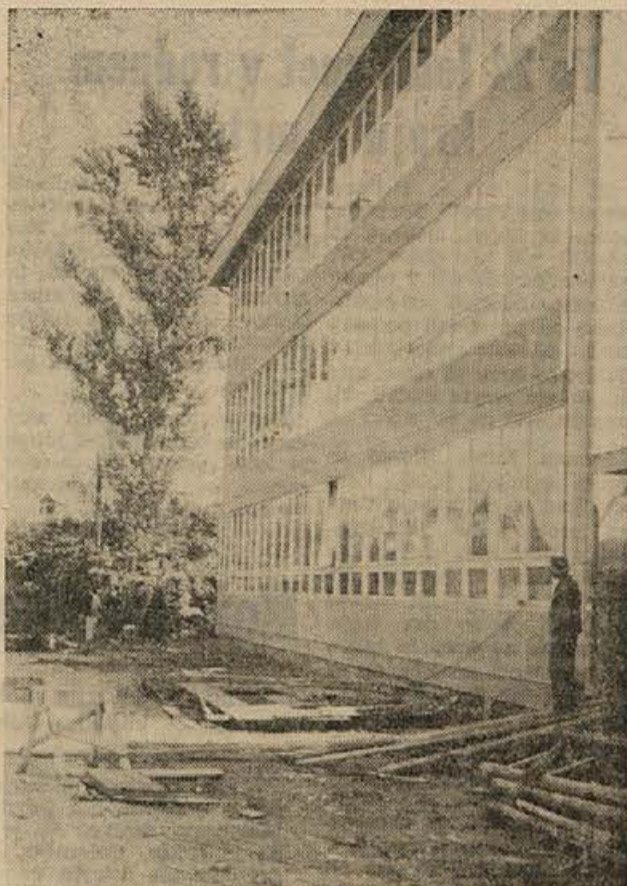
O novem osnutku zakona je dejala, da pomeni osamosvojitve šolskih kolektivov in sprostitve iniciative prosvetnih delavcev. Občinska skupščina zdaj že izgublja proračunski odnos do šol in ti zavodi bodo do občine v enakem položaju kot drugi kolektivi. Sledi torej spet sprememba v odnosih.

Predstavniki JLA so omenili postopno ukinja-

nje srbskohrvatskih oddelkov na brežiški osnovni šoli in prevažanje otrok k pouku v Bregano. Tov. Vida Tomšičeva je svetovala, naj to zadevo rešujejo s šolskim kolektivom predvsem praktično, tako da bo za učence najbolj prav. Govorila je o prednosti obvladanja dveh jezikov, kajti to učenca ne siromaši, ampak bogati. Pri dogovorih za obdržanje nižjih srbskohrvatskih razredov v Brežicah naj bi torej prevladovali praktični razlogi, ne politični. Če nižji razredi ostanejo, še ni rečeno, da pomenijo otrokom uslugo. Od 5. do 8. razreda jim bo slovenščina povzročala veliko več težav, kot bi jih imeli sicer. Tako so menili tudi pedagogi na šoli.

Udeleženci petkovega razgovora so se razšli izredno zadovoljni, ker je tovarišica Vida Tomšičeva prišla mednje in ker je pokazala toliko dobre volje pri pojasnjevanju.

J. Teppey

Novi trakt gimnazije v Brežicah je dokončan. V svetlih, sodobno opremljenih učilnicah in laboratorijih je vse pripravljeno za šolsko delo (Foto: J. Teppey).

Predsednica glavnega odbora SZDL Slovenije tov. Vida Tomšičeva v pomenku z Brežičani. Pričakali so jo pred domom družbenih organizacij (Foto: J. Teppey)

Zadnji hmeljarji na Dolenjskem

Obiralci hmelja v Srebrničah so med zadnjimi na Dolenjskem. Dež je obranje precej podaljšal, toča pa je napravila tudi nekaj škode, vendar je hmelj še vedno boljši kot lani. Sredi preteklega tedna so se pridne roke spoprijele z zadnjimi hektari hmelja — skupaj je 14 ha nasadov. Na hmeljišču je na dan 120 do 130 ljudi; pri delu je največ domačinov, vozijo pa še obiralce iz Gabrja, ki so prej obrali hmelj v Sentjerneju. Pri obranju smo srečali tudi štiri ciganske družine iz Smihela; prej jih je bilo še več od drugod, pa so že odšli. Branko Vrbinc, ki vodi delo na hmeljišču, je povedal, da bi bil hmelj še obran, če bi jim bilo vreme bolj naklonjeno. »Posamezniki oberejo povprečno 10 škafov na dan. Odkupna cena je enotna v vsej Sloveniji — 1,50 N din za škafo. Hmelja je letos v Sloveniji manj kot lani, zato je povpraševanje veliko. Prodajne cene še niso določene (lani je bil najbolj kvaliteten hmelj po 20 N din kilogram), ker mora hmelj najprej sortirati posebna komisija.«

Devetletni Bogdan Kastelic obira hmelj že več kot teden dni: »Na dan oberem 7 do 8 škafov, ampak delo je precej težko. Nekaj časa je bilo veliko blata, danes pa je kar preveč. Denar, ki ga bom zaslužil — okrog 100 Ndin za deset dni — bom porabil za šolo, nekaj pa mi ga bo ostalo za priboljšek.«

Terezija Pakar ne obira vsak dan, ker mora pomagati doma pri pospravljanju krompirja. »Drugače mi še jesti ne bi dala,« se je pošalila. »Vsak dan oberem več kot deset škafov hmelja, plačajo pa kar dobro. Nekateri so preveč lakomni in vedno godrnjajo, jaz pa sem zadovoljna, da lahko pridem do zaslužka.«

Kotnikova Neža obira hmelj že vrsto let pa pravi, da je hmelj letos zelo lep in debel. »Takega že dolgo nisem obrala, čeprav je malo rjav zaradi dežja in toče. Denarja sicer ne bo veliko, a zadovoljni moramo biti s tem, kolikor ga dobimo.« Malči Brajdič, ki ji je zadruga dala stanovanje, je v Srebrničah kar z vso družino. »Deset škafov na dan ni veliko, toda delo ne gre tako hitro od rok. Denarja mi ne bo ostalo dosti — 6 bonov gre na dan za hrano za otroke — nekaj bo pa le.«

Branko Vrbinc je na koncu povedal, da imajo za obiralce na razpolago tri sobe: eno v gradu, dve pa v neposredni bližini. V njih je prostora za dvajset ljudi. Na hmeljišču pomaga tudi pet učencev srednje kmetijske šole z Grma, ki so med najbolj delavnimi. Hrana, ki jo vozijo z grnske šole, ni draga: zajtrk velja 0,75, kosilo in večerja pa 1,50 N din; obiralci jo lahko plačujejo z boni. Za pridne roke je tudi na hmeljišču dovolj zaslužka.

81

Ko to berete, so hmeljišča v naših dolenjskih in spodnjeposavskih občinah že povsod tiha in opuščena. »Slečene žice« učinkujejo kar nekam strašljivo in šele zdaj vidiš kako velika so hmeljišča, saj nese oko tudi več sto metrov daleč skozi kole in debele podpornike. Se pred dnevi pa je bilo marsikje tako kot vidite na sliki: v Srebrničah pri Novem mestu so pridno obrali hmelj in hiteli, da jim dež spet ne bi ponagajal. Zdaj je hmelj povsod že posušen, prazna hmeljišča pa čakajo pridnih rok, da jih pospravijo (Foto: Tone Gošnik).

Novi predpisi o socialnem zavarovanju

26. avgusta je predsedstvo novomeškega občinskega sindikalnega sveta obravnavalo nove predpise o socialnem zavarovanju zakon o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o zdravstvenem zavarovanju in o organizaciji in financiranju zavarovanja ter temeljni zakon o osebnem dohodku, ki je podlaga za računanje pokojninske osnove in osnove za plačevanje prispevkov za socialno zavarovanje delavcev. Predsedstvo je govorilo tudi o finančnem stanju in problematiki skladov zdravstvenega zavarovanja.

Novi predpisi prinašajo nekaj bistvenih sprememb. Zavarovanci, ki postanejo začasno nezmožni za delo zaradi bolezni, poškodbe ali nege družinskega člana, bodo uveljavljali nadomestilo osebne-

ga dohodka za prve tri dni pri organizaciji, kjer so zaposleni. Osnova za nadomestilo bodo osebni dohodki, ki jih je delavec dosegel v prejšnjem letu in so obenem podlaga za izračun pokojninske osnove. Zdravljenje v zdraviliščih je izločeno iz osnovnega zdravstvenega zavarovanja in se lahko uvede na novo le kot razširjeno zavarovanje.

Zavarovanci bodo plačevali večji del vrednosti zdravil kot doslej, to pa bo veljalo tudi za ortopedske pripomočke. Revizija pokojnin bo zajela vse tiste upokojence, ki se jim je upošteval za pokojninsko osnovo osebni dohodek po 1. januarju 1965. Predpisana je tudi nova evidenca o osebnih dohodkih, ki je podlaga za izračun nadomestila v pokojninske osnove.

Na sestanku so ugotovili, da se pri izvajanju novih predpisov pojavlja vrsta različnih tolmačenj tako pri zavarovancih kot pri delovnih organizacijah. Zato je predsedstvo sklenilo, da v sodelovanju z novomeškim komunalnim zavodom za socialno zavarovanje skliče posvetovanje z zastopniki organizacij, zlasti tistih, ki opravljajo delo s področja zavarovanja.

Namen novih zakonskih sprememb je, da vpeljemo

večji red in dosežemo večje zanimanje in odgovornost organizacij ter posameznikov. Dopolnitve teh zakonov bodo dale večja poblastila samoupravnim organom skupnosti socialnega zavarovanja. Sestanek, ki bo ta mesec, naj bi še podrobneje razjasnil probleme s področja zavarovanja.

RUDI HRVATIN

Ribniški upokojenci ne mirujejo

Ribniških upokojencev se je lotila prava potovalna mrzlica. Bili so že dvakrat v Trstu in Gorici, pred zimsko inventuro pa nameravajo obiskati še dolenjsko metropolo in vinske gorice.

25. septembra se bo ribniški Klub upokojencev odpravil preko Kočevja, Črnomlja in Metlike čez Gorjance v Novo mesto, kjer se bodo njegovi člani srečali z novomeškimi upokojenci.

■ SLOVENIJA je v proizvodnji olja iglavcev poleg Sovjetske zveze, Amerike in Avstrije med prvimi na svetu. V zadnjih letih je naša proizvodnja nazadovala predvsem zaradi pomanjkanja delovne sile. Proizvajalcem se ponujajo ugodne priložnosti na tujem tržišču, ker je povpraševanje po tem olju veliko, v Sloveniji pa pridobivamo tudi nekaj posebnih vrst (brinjevo olje).

V Jurki vasi ni bilo požigalca!

Poročali smo že, da je 6. avgusta v Jurki vasi ogenj upepelil gospodarsko postopje (senik) kmetijske zadruge. Strokovnjaki so podrobno raziskali vzroke požara in ugotovili, da se je senik vzgal sam od sebe. V seniku je bilo ta čas veliko več vlage, kot je dovoljeno.

Po 24 letih spet v rodnem kraju - mrtvi

21. julija 1942 so Italijani zažgali vasi Papeže, Bezgarje, Belico in Zurge, aretirali in ustrelili več aktivistov OF, vaščane pa odvedli v zapore in koncentracijska taborišča. Nekaj so jih zaradi pomanjkanja dokazov odpeljali v Gerovo na hrvaško stran, kjer so jih ves mesec mučili, 25. avgusta 1942 pa ustrelili.

66-letna Jožefa Klepec se dobro spominja tistega dne: »Italijani so mi ukazali izkopati grob za šest ljudi. Zgodaj zjutraj sem morala na karabinjersko postajo. Na dvorišče so pripeljali najprej tri, nato pa še dva fanta. Zaropotali so strelili in telesa so brez moči zdrsnila ob zidu. Gerovčan Josip Klepec — Marček je imel srečo: tudi zanj sta bila pripravljena grob in krsta, a so ga v zadnjem trenutku pomilostili. Trupla, so bila vsa izmaličena od mučenja, iz ran je v ourkih tekla kri, ko sem jih pokopavala. Zdaj, po 24 letih, sem spet prišla na njihov pogreb...«

V Papežih je sekretar občinskega odbora ZB NOV Kočevje Tine Mesojedec v prisotnosti svojcev, prijateljev in znancev odkril padlim borcem za svobodo spominsko

ploščo. Na njej so zapisana imena petih fantov ustreljenih, v Gerovem Slavka Kalčiča, Franca Janeža, Stanka Levstika, Alojza Erenta in Antona Serčerja ter imeni Marije Knausove in Slavke Mukričeve, ki sta padli v boju z Italijani na Vršču pri Gerovem.

Nad grobom sedmih aktivistov in borcev, ki so jih po 24 letih položili v domačo zemljo, so sključene jokale matere.

ANTON OZBOLT

Starši in drugi svojci ob grobu sedmih aktivistov, ki so jih 4. julija letos položili v domačo zemljo

Mož, ki snuje razstavo o Gubčevi brigadi

Dževad Hoza pozna vsako bitko Gubčeve brigade in njene borce - Kmalu bo slekel vojaško suknjo in v Ljubljani nadaljeval umetniško delo

Akademskega slikarja Dževada Hoza ne poznajo samo v razstavnih paviljonih v Ljubljani, Celju ali Mariboru, temveč se je njegovo ime pojavilo tudi že v Tokiu, Colombu, Bielli, Celovcu... Je izrazit predstavnik mlajše generacije priznane ljubljanske grafične šole. V Mariboru smo ga v zadnjem času često srečali — v vojaški uniformi.

Brkati Dževad je vedno poln novih in svežih zamisli. To je opaziti v njegovih akvaintah pa tudi v zasebnem življenju. Vedno znova išče nekaj novega, sodobnega. Kot takega ga poznajo tudi vojaki v Celju in v Mariboru. Ni odveč, če zapišemo, da je Maribor prav po njegovih zamislih dobil eno najbogatejših zbirk o Gubčevi brigadi pri nas. Njegova je tudi zamisel o muzeju Gubčeve brigade in spominskem parku ob muzeju.

ODMEV BORBE V MUZEJU »Veliko pomoč pri realizaciji mojih zamisli so mi dali vsi starešine JLA, zlasti polkovnik Radaković. Skupno smo zbirali gradivo, dokumen-

te, fotografije. Zaradi dela pri zbiranju bogatega dokumentarnega gradiva sem skoraj pozabil na svoje umetniško ustvarjanje,« pravi Dževad. »Gradivo o Gubčevi brigadi sem zbiral z veseljem. Delo je bilo sicer težko, saj sprva sploh nismo imeli nobenih podatkov. Toda iz dneva v dan je bilo več dokumentov in fotografij. Spoznaval sem borce, komandante in komisarje. Sedaj vem za vsak napad Gubčevih borcev... S temo o Gubčevi brigadi bi si upal celo doktorirati...«

V muzeju Gubčeve brigade bo posebno zanimiva ozvočitev vseh dvoran. Iz zvočnikov bodo obiskovalci slišali odmev borbe, strumen korak partizanov, odredbe in ukaze, partizanske pesmi... Ko bo stopil obiskovalec v muzej, bo nenadoma v borbenem okolju. Glasba, sumi in besede se bodo plastično združile s fotografijami in dokumenti. Stik s fotografijami bo bolj pristen... Vsi naši muzeji so tako tihi, so skoraj kot nagrobniški. Sodim, da moja zamisel ni napačna.«

V spominskem parku bo

zavzel osrednji prostor spomenik Gubčevi brigadi. Dževadova zamisel je takale: »Spomenik bo predstavljal grobo ploškev s simbolom Matije Gubca. Grafično zamisel za Gubca sem že izdelal. Plošča bo stala na štirih stebrih, ki bodo predstavljali prve štiri slovenske udarne brigade.«

Dževad Hoza je končal študij na akademiji za likovno umetnost v Ljubljani leta 1963, postdiplomski študij grafične smeri pri Riku Debenjaku pa lani. Na številnih razstavah doma in v tujini je dobil že več nagrad, na lanskem grafičnem bienalu v Ljubljani je dobil med drugim nagrado za odkupom. Na akademiji je bil tudi Prešernov nagrajenec.

Te dni bo Dževad slekel vojaško suknjo. V Ljubljani bo začel znova ustvarjati. Že sedaj je poslal prijavo za sodelovanje na razstavah v Tokiu in Bochumu. Namerava razstavljati tudi v Beogradu, Sarajevu in Zagrebu. »Čeprav sem Bosanec, rojen v Titovem Užicu, me bolje poznajo v Sloveniji. To ni nič čudnega, saj sem v Ljubljani študiral in v glavnem mestu Slovenije tudi živim. S samostojnimi razstavami želim doseči, da bi me spoznali tudi v drugih republikah,« je hudo domišljivo dejal 28-letni Dževad Hoza. (IZ VEČERA)

»Dal bi si prerezati tudi roko«

Novomeščan Milan Osolnik je prvi pomagal preživelim ponesrečencem letalske katastrofe angleškega letala pri Brniku kot posebej poklicani krvodajalec

Huda letalska nesreča pri ljubljanskem letališču na Brnikih, pri kateri je izgubilo življenje 95 oseb, je vsa Slovenijo ovila z žalostjo in sočustvovanjem. Pretekli četrtek je radio že navsezgodaj pozival krvodajalce, ki so že pretrpeli opekline, naj pomagajo preživelim ponesrečencem s krvjo. Prvi, ki jim je prihitel na pomoč, je bil Novomeščan MILAN OSOLNIK.

»Ob 6. uri zjutraj sem se začel odpravljati v Ljubljano po opravkih, ko je v kuhinji nenadoma zazvonil telefon. Jože Pavlič mi je iz Pionirja po telefonu sporočil, da me po radiu kličejo v ljubljansko bolnišnico k odvzemu krvi. Takoj sem skočil v avtomobil. Med potjo sem tudi sam slišal radijsko obvestilo. Okrog sedmih sem bil že na kliniki, kjer je čakalo več krvodajalcev, ki pa še niso prestali opeklin. Tako sem prispel prvi od tistih, ki so jih klicali. V krvi opečenih so namreč protitelesa, ki pomagajo pri zdravljenju opeklin.«

»Kakšni so bili vaši občutki, ko ste slišali za nesrečo?«

»Bilo mi je grozno, zakaj vedel sem, kaj pomenijo tako težke opekline, saj sem bil zaradi njih sedem mesecev priklenjen na posteljo in prejel 35 plastičnih operacij.«

Simbol Matije Gubca — delo Dževada Hoze

Opečenega sem imel polovico telesa in so mi preparirali vse žile razen ene, zato me zdaj kličejo le v najnujnejših primerih, da dam kri. To od mene zahteva humanost in dal bi si prerezati tudi roko, da bi pomagal človeku v nesreči. Kdor tega sam ni pretrpel, si ne more mi

ti predstavljati, kako grozne bolečine povzročajo opekline.«

»Ste že kdaj s svojo krvjo rešili življenje?«

»Poleti leta 1962, ko sem se mudil v Celju, so me po radiu klicali, da bi dal kri. Slišal tega nisem, pač pa me je našla mlitica, Krvena plazma, ki sem jo daroval, je rešila življenje triletni deklici iz Lože, ki se je hudo opekla. Ko je ozdravela, mi je poslala sliko z zahvalo in tako se je še zdaj večkrat spomnim.«

Njegova kri je spet rešila življenje. Človekoljubno dejanje, ki ga ni mogoče poplačati. Milan Osolnik tega tudi noče; to je zanj razumljivo samo po sebi, to od njega zahteva humanost. Sam pravi, da je to njegova dolžnost.

SLAVKO SPLIHAL

Ob vsaki spremembi naslova nam sporočite svoj stari in nov naslov!

Razpisujemo delovno mesto

UČITELJA ZA DOLOČEN ČAS

na podružnični šoli

v Kapelah

(od 1. 9. 1966 do 31. 8. 1967)

Osnovna šola Dobova

France Mihelič: V MRTVI VASI

Dopisna delavska univerza - Zavod za dopisno izobraževanje, Ljubljana

VPISUJE:

- v tehniško šolo strojne, elektriške, lesnoindustrijske in kemijske stroke,
- v ekonomsko šolo,
- v dvoletno administrativno šolo,
- v I. in II. stopnjo osnovne šole za odrasle (5.—8. razred),
- za ljubljansko območje bo odprt tudi večerni oddelek osnovne šole.

Vpisuje tudi v tečaje:

- v začetni knjigovodski tečaj
- v tečaj analitične evidence
- v tečaj finančnega knjigovodstva
- v tečaj tehničnega risanja
- v jezikovne tečaje slovensčine, nemščine in italijansčine
- v tečaj za skladiščenje
- v tečaj za varnost pri delu
- v tečaj za predelavce in kontrolorje v kovinski stroki
- po dogovoru organizira za potrebe podjetij izpopolnjevalne tečaje.

Dopisni pouk je kombiniran s slušnim.

Pojasnila o dopisnem šolanju lahko dobite pri vseh vodstvih ekonomskih in tehniških šol v Sloveniji ter v Dopisni delavski univerzi, Ljubljana, Parmova 39, tel. 316-043, 312-141.

Vpisovanje traja do 30. septembra 1966.

UPRAVLJAVCI IN PRAKSA UPRAVLJANJA

To pot: šola za upravljavce

Upravljanje je družbeno-ekonomski proces, v katerem ljudje sami odločajo o načinu reševanja glavnih kolektivnih potreb. Nosilce tega odnosa v specifičnih pogojih gospodarjenja imenujemo upravljavce. Le-ti tvorijo posebno vrsto skupine — samoupravne delovne kolektive. Čim bolj normalna je razpodelitev sodelovanja upravljavcev v upravljanju, tem bolj je razvito samoupravljanje v delovnem kolektivu, in obratno: čim večje so razlike v stopnji samoupravne aktivnosti posameznih kategorij oziroma skupin znotraj kolektiva, tem manj lahko govorimo o samoupravljanju in tem bolj o elementih oblastnega prisiljevanja oz. birokratskega maličenja razglašanih samoupravnih odnosov.

Za uspešno upravljanje kolektiva s sredstvi, ki mu jih je zaupala skupnost, ni potrebna samo solidna materialna osnova in izdelan pravni ustroj samoupravljanja, ampak tudi strokovna usposobljenost članov kolektiva in poučenost o skupnih problemih. Pogoj za aktivno sodelovanje pri odločanju je tudi globlje razumevanje; pojavlja se torej problem splošne strokovne in družbeno-ekonomske izobrazbe upravljavcev, kajti le tako bodo lahko vsestransko sodelovali pri upravljanju. Dosedanje ugotovitve kažejo, da je aktivnost upravljavcev pri vodenju delovne organizacije

dokaj odvisna od naslednjih treh činiteljev:

1. od splošne izobrazbe upravljavcev.
2. od njihove strokovne izobrazbe in
3. od družbeno-ekonomske izobrazbe.

V praksi lahko nastopajo ti trije činitelji ločeno ali pa skupno. Navadno je tako: upravljavci z manjšo splošno izobrazbo so navadno tudi strokovno šibki in družbeno-ekonomsko nerazgledani.

KDO LAHKO BOLJE VPLIVA NA DELO IN RAZVOJ DELOVNE ORGANIZACIJE?

V delovnih organizacijah se v glavnem porajata dve kategoriji upravljavcev: eni so izobraženi, strokovno in družbeno-ekonomsko razgledani ter na vodilnih položajih, drugi pa so neizobraženi, strokovno in družbeno-ekonomsko nerazgledani ter na podrejenih položajih. Prvi so po številu v manjšini, po vplivu pa močni, drugi pa so brez večjega vpliva na življenje in delo delovne organizacije, čeprav so v večini. To omogoča eni kategoriji upravljavcev aktivno, drugi pa le delno ali v celoti pasivno vlogo v družbeno-ekonomskem življenju kolektiva.

Naj si v okrepitev te trditve ogledamo samo družbeno-ekonomsko znanje upravljavcev. Njihovo znanje o praksi upravljanja je v tesni

zvezi s spolom in izobrazbo. Podatki iz naših analiz družbeno-ekonomskega znanja članov samoupravnih organov kažejo, da moški bolj obvladajo teorijo prakse upravljanja kot ženske, prav tako pa tisti z višjo izobrazbo bolj kot oni z nižjo. Čim več izobrazbe imajo upravljavci, tem bolj obvladajo družbeno-ekonomsko problematiko, in čim manj izobrazbe imajo, tem pomanjkljivejša je njihova družbeno-ekonomska razgledanost, ki je ovira za tesnejše sodelovanje v upravljanju.

Zato se je Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela lotil v letošnji izobraževalni sezoni organizacije šole za upravljavce. Pouk se bo pričel v Novem mestu v drugi polovici oktobra in bo trajal poltretji mesec. Predavanja bodo dvakrat na teden v popoldanskem času. Predmetnik šole je zasnovan tako, da bodo lahko slušatelji dobili kar največ nujno potrebnega znanja o praksi upravljanja.

Razpis je zavod poslal skoraj vsem delovnim organizacijam na območju Novega mesta z željo, da delovnim kolektivom omogoči dvigniti družbeno-ekonomsko razgledanost upravljavcev, s tem pa tudi povečati aktivnost v upravljanju. Prepričani smo, da je le vsestransko družbeno-ekonomsko razgledan proizvajalec lahko hkrati tudi aktiven upravljavec. FRANCI SALI

Kostanjeviški jubileji

Od blizu in daleč je prišlo v soboto zvečer več sto ljudi v Kostanjevico pod Gorjanci, kjer so si v tišini poletnega večera pod Opatovo goro ogledali najprej na novo razpostavljene plastike okoli nekdanjega samostana. Posebne pozornosti so bili deležni leseni kipi letošnjih udeležencev mednarodnega simpozija Forma viva. Kmalu po 19. uri se je na velikem travniku začelo zaključno kulturno slavlje, na katerem so bili med političnimi, kulturnimi in drugimi javnimi delavci predsednica GO SZDL Slovenije Vida Tomšič, predsednik prosvetno-kulturnega zbora skupščine SR Slovenije Ivo Tavčar, republiški sekretar za kulturo in prosveto Tomo Martelan, priorkartuzije Pleterje dr. Edgar Leopold, predstavniki Obs in organizacij iz brežiške, novomeške ter krške občine in drugi.

Uvodne pozdravne besede je spregovoril predsednik upravnega odbora Dolenjskega festivala Lado Smrekar, ki se je ob letošnjem jubilejnim slavlju Kostanjevice na Krki in njenih kulturnih ustanov zahvalil predvsem vsem tistim, ki so kakorkoli prispevali k nastanku in ustvarjalnemu kulturno-prosvetnemu poletu v tem kraju. Posebej se je zahvalil Skladu za pospeševanje kulturnih dejavnosti SRS, občinski skupščini in ObO SZDL v Krškem, do-

RIBNIŠKI FESTIVAL JE KONČAN

27. avgusta se je začel VI. ribniški festival z Inventuro 65. Mestnega gledališča iz Ljubljane. 31. avgusta je bil koncert moškega pevskega zbora Svobode iz Ribnice, 1. septembra je gostovalo SLG iz Celja z Mišlovko, 2. septembra pa so se poslovili igralci reškega gledališča Ivana Zajca s »Karolino Reško«. Uprizoritve so med gledalci naletele na topel sprejem, še posebej Karolina Reška, žal pa so morale biti vse prireditve zaradi slabega vremena v domu Partizana namesto v letnem gledališču na gradu.

Delo pri Neviodunumu počasi napreduje

Pretekli mesec so končali letošnja dela pri izkopavanju starorimskega mesta Neviodunum v Drnovem pri Krškem. Ker je bilo letos na voljo zelo malo denarja, dodeljeno je bilo samo 300.000 S din, so izkopavali le 14 dni. V tem času niso arheologi našli nobenih pomembnejših izkopavin.

Miroslav Krleža - Njegošev nagradenec

Pred dnevi so podelili Miroslavu Krleži Njegošovo nagrado za književnost. Nagrado, ki znaša dva milijona S dinarjev, podelijo vsako tretje leto za jugoslovanska književna dela izredne vrednosti. V ožjem izboru za letošnjo podelitev Njegošove nagrade sta bila tudi Josip Vidmar in Miško Kranjec.

Linhartova »Micka« in »Matiček«

V zbirki KONDOR sta pri Mladinski knjigi izšli pred kratkim v eni knjigi A. T. Linharta komediji »Zupanova Micka« in »Veseli dan ali Matiček se ženita«. Besedilo je priredil Alfonz Gspan. V spremni besedi je Gspan napravil primerjavo med izvirnimi komedijama in Linhartovo predelavo.

mačemu turističnemu društvu in predvsem Kostanjevičanom ki že dolgo vrsto let požrtvovalno sodelujejo in pozorno spremljajo delo ter napredek domačih kulturnih ustanov.

Za njim je govorila predsednica mednarodnega simpozija kiparjev inž. Vilma Pirkovič. S strnjanim pregledom je opisala dosedanje delo Forme vive v Kostanjevici, v Seči pri Portorožu in Ravnah na Koroškem. V šestih letih je dolga vrsta umetnikov z vsega sveta prispevala v našo kulturno zakladnico vrsto dragocenih spomenikov sodobne kiparske umetnosti. Forma viva bo tudi v bodoče nadaljevala svoje delo, čeprav bo število vsakoletnih novonastalih kipov manjše kot doslej; osnovno vodilo bo seveda še naprej kvaliteta umetniških del, ureditev galerij, njihov čim večji obisk, kakor tudi skrb za nadaljnji ugled Forme vive doma in v svetu. Prihodnje leto bodo nadaljevali delo samo kiparji v kamnu na Seči pri Portorožu, medtem ko so na Ravnah skulpture iz jekla in železa že na dokončnih mestih tega živahnega železarskega naselja in živijo polno življenje skupno s prebivalci tega modernega kraja. V Kostanjevici bodo predstavili električni vod, ki gre zdaj prav preko galerijskega prostora. Tesno povezano z ureditvijo galerije na prostem pa je tudi spomeniškovarstveno restavriranje ter urejanje celotnega grajskega kompleksa v Kostanjevici. Zvezni in republiški zavod za spomeniško varstvo pred leti začeto delo vztrajno nadaljujeta. Ob avtomobilski cesti bodo razen tega postavili še ta mesec osem metrov visoko leseno skulpturo v bližini odcepa za Kostanjevico, ki jo je izdelal jugoslovanski kipar Rihter. Ob avtomobilski cesti bo opozarjala potnike na

Miroslav Kugler: MACA

Ribniški muzej si je ogledalo že 3000 obiskovalcev

Ribnica je znana po svojevrednem narodopisnem muzeju, ki ima prostore v ribniškem gradu. Število obiskovalcev priča, da je muzej vedno bolj znan, saj je letos od maja do septembra obiskalo že 3000 ljudi iz vseh koncev Slovenije in tudi iz tujine.

Narodopisni muzej prikazuje v svojih oddelkih zgodovino suhe rope na področju Ribnice, Notranjske in Velikih Lašč. Štirje prostori so žal pretesni, vendar pa je zbirka dobro urejena. Pozna

se roka Janka Trošta, znane ga poznavalca in zbiralca suhe robe.

Muzej je odprt ob delavnih na željo obiskovalcev ob vsakem času, če pride skupina, ki šteje več kot 5 članov, ob nedeljah pa je odprt od 9. do 12. ure in od 15. do 18. ure. Med obiskovalci je največ mladine.

Narodopisni muzej ima za Ribnico kot turistični kraj velik pomen in je tudi zgodovinska posebnost, ki si jo je vredno ogledati.

veliko mednarodno kulturno atrakcijo — Formo vivo v Kostanjevici.

Tov. Pirkovičeva je nato omenila tudi jubileje kulturnih ustanov Kostanjevice, predvsem Dolenjskega kulturnega festivala in Gorjupove galerije. Obe instituciji sta nastali iz nič, brez družbenih dotacij, brez materialne osnove, samo ob neizmerni požrtvovalnosti, izredni aktivnosti in iznajdljivosti nekaterih gorečih ljubiteljev umetnosti na tem področju.

»600 eksponatov Gorjupove galerije z deli naših najboljših umetnikov, Lamutov likovni salon, Dolenjski kulturni festival z 200 zelo kvalitetnimi kulturnimi prireditvami, 20-letno aktivno delo domačega prosvetnega društva »Lojze Košaka«, 6-letno delo For-

Aldo Dezza: nova skulptura ob vhodu v kostanjeviški grad. Italijanski umetnik je večino ploskev svoje skulpture pozlatil

Razstava pisav v Zadru

V organizaciji UNESCO bodo v Zadru odprli razstavo z naslovom »Razvoj pisave skozi stoletja«. Gradivo je razdeljeno na šest tem: vzhodno Sredozemlje, Indija in Vzhodna Azija, Srednja in Južna Amerika, Evropa, Uporaba pisave, Jugoslavija.

me vive — vse to govori o izredni agilnosti in idealizmu nosilcev te široke kulturne dejavnosti v Kostanjevici,« je med drugim povedala tov. Pirkovičeva, ko je ocenjevala izredno razgibano in vsestransko kulturno dejavnost v tem majhnem slovenskem mestu. Prebivalstvo Kostanjevice in njenega okoliša je zato lahko upravičeno ponosno na letošnje velike jubileje ter izredne uspehe kulturnega dela na svojem področju.

Predsednica Forme vive je nato podelila diplome letošnjim udeležencem simpozija. Dobili so jih: Italijan Aldo Dezza, Britanec Peter Startup, Japonec Hisayuki Mogami in Slovenka Dragica Čadež-Lapajne. Občinstvo je toplo pozdravljalo navzoče umetnike, čeprav je Anglež Startup moral medtem že odpotovati v London zaradi nastopnega predavanja na univerzi, na kateri dela. Sledil je koncert Koroškega akademskega okteta, nato pa še bengalični ogenj. Znamenite samostanske arkade so bile tokrat slavnostno razsvetljene, kar je še dvigalo pomen lepega kulturnega slavlja. Tg.

MIR, HUMANOST IN PRIJATELJSTVO

Za razstavo »Mir, humanost in prijateljstvo«, ki bo prihodnji mesec v Slovenskem Gradcu, se je došle prijavilo 72 avtorjev iz 24 držav, pričakujejo pa še nove prijave. Umetniki bodo baje nekatera svoja dela podarili za stalno zbirko v Slovenjem Gradcu.

Kako bomo praznovali v brežiški občini?

Praznik brežiške občine bodo tudi letos proslavili v tednu med 23. in 30. oktobrom. Občinska skupščina je že spomladi odredila, da bodo osrednje prireditve v Dobovi. 28. oktobra bodo izročili namenu avtomatsko telefonsko centralo, obnovljen zdravstveni dom, obnovljeno fasado prosvetnega doma in športno igrišče. Velika pridobitev bo utrjeno cestišče Brežice — Sodla ter cesta Brežice — Bizzijsko, razen tega pa še: vezani most na Cesti 21. maja, sodobna tržnica, vrsta vaških vodovodov, stanovanjski blok za učitelje v Piščah, obnovljena trgovina za oskrbo kmetilstva, dograjena brežiška gimnazija in novi oddelki v Posavskem muzeju.

Na svečani seji občinske skupščine bodo predvidoma sprejeli odlok o ustanovitvi posebnega

Miroslav Kugler: KOSTANJEVICA

80 let dr. Angele Piskernik

Vsak ljubitelj našega rastlinstva ali študent naravoslovja pozna knjigo »Ključ za do-ločanje cvetnic in praprotnica«. Napisala jo je znanstvenica dr. Angela Piskernik, ki je nedavno obhajala 80-letnico. Rodila se je v Lobniku pri Zelezni kapli na Koroškem; življenjska pot jo je vodila preko učiteljskega v Celovcu in mature v Gradcu na dunajsko vseučilišče, kjer je leta 1914 dobila za svoje delo s področja botanike kot prva Slovenka doktorski naziv. Ka-

sneje je živela tudi na Dolenjskem, saj je službovala kot profesorica na gimnaziji v Novem mestu in se je mnogi takratni gimnazijci še danes spominjajo kot odlične vzgojiteljice. Njeno delo pa ni bilo samo delo znanstvenice — kjer je le mogla, se je s svojo podporno misijo pogovarjala za enakopravnost in svobodo našega naroda. Ker se svojemu prepričanju ni odrekla tudi v najtežjih dneh, je občutila zloglasno žensko taborišče Ravensbrück. Kljub vsemu temu se še danes vneto posveča vsestranskemu delu.

Številnim čestitkam za jubilej se pridružujemo tudi mi!

Wolfram Eberhard: ZGODOVINA KITAJSKA

Eberhardova knjiga je zanimiva sinteza najnovejših do-gajanj v kitajskem svetu. Pisatelj sodi med najbolj znane izvedence za kitajsko zgodovino, v pričujoči knjigi pa ne obravnava le kitajske preteklosti, ampak tudi sosednja azijska ljudstva. V dodatku je obširna bibliografija o kitajskem svetu, ki upošteva v glavnem bralcem dosegljiva dela evropskih in ameriških avtorjev. Knjigo je prevedel Marjan Bergant, opremila Janka Accetto, izšla pa je pri Državni založbi Slovenije v Ljubljani.

Zakon ne sme biti papir z obljubami!

Predpiše naj samo toliko, kolikor imamo možnosti — V Brežicah se je zbor prosvetnih delavcev odločil za občinsko izobraževalno skupnost in republiško izobraževalno skupnost — Republiška izobraževalna skupnost naj bi s prelivanjem sredstev ublažila dosedanje razlike med posameznimi pokrajinami

Razprave o financiranju šolstva se od zadnje tretjine avgusta vrste po vseh šolskih 3. septembra, pa je občinski Osnutek republiškega zakona so posebej obravnavali ravnatelj osnovnih šol, v soboto, 7. septembra, pa je občinski odbor sindikata družbenih dejavnosti sklical še zbor prosvetnih delavcev iz vse občine.

Zbora so se udeležili tudi gostje: član republiškega sindikalnega sveta Geza Cahuk, poslanec kulturno-prosvetnega zbora skupščine SRS Stanko Skaler, predstavniki zavoda za prosvetno pedagoško službo v Krškem in zastopniki družbenopolitičnih organizacij.

Tako široko zastopan krog prosvetnih delavcev praktikov naj bi pomagal zbrati in

uskladiti stališča in pripombe, ki so jih k osnutku zakona izrekli v posameznih kolektivih in družbenih organizacijah. Mnenja so bila različna, protislovna in so se v polemični razpravi izoblikovala v enotne pripombe.

Začetno obrazložitev je podal tov. Cahuk, za njim pa so spregovorili zbrani pedagogi in družbenopolitični delavci. Vsi diskutanti so izrazili predvsem željo po stalnejših virih za osnovno dejavnost in novi zakon naj bi to v prvi vrsti upošteval. Da pa ne bo prevelikih razlik med razvitimi in nerazvitimi področji, je potrebno sestaviti merila in po njih zagotoviti enoten ključ za delitev.

Slišati je bilo nadalje bojazni, da zakon ne bi ostal le papir, ampak da bi v resnici

zagotovil tisto, kar bo v njem predpisano. Prosvetni delavci pogrešajo vsaj okvirne vsote zbranih sredstev, saj je od finančnih možnosti odvisno, kaj in koliko bo zakon določal. Če tega pred sprejemom zakona ne bodo mogli predvideti, se lahko zgodi, da bo vse skupaj izze-nelo kot obljuba, katere ni mogoče uresničiti.

Tako bojazen utemeljujejo izkušnje iz preteklosti, ko prosvetni delavci na delitev sredstev niso imeli dovolj vpliva. Prav zaradi tega se je že vnaprej treba odločno odvrniti od vsake dvotirnosti in novi republiški predpis naj usakoni za šole čimveč obveznih virov.

Nekateri so menili, da bi bilo bolje, če se odločijo za

majhno število izobraževalnih skupnosti, da ne bi imeli preobširnega administrativnega aparata. Drugi so celo predlagali eno samo izobraževalno skupnost za vso republiko, nazadnje pa so se prisotni odločili za občinske izobraževalne skupnosti in republiško izobraževalno skupnost.

Na tak način bi se še naprej krepila komunalna samouprava, ki pri eni sami skupnosti ne bi prišla dovolj do veljave. V pristojnosti občinskih izobraževalnih skupnosti bi bilo po tem predlogu osnovno šolstvo in predšolske ustanove, v pristojnosti republike pa srednje in visoko šolstvo.

Republiška izobraževalna skupnost naj bi s prelivanjem sredstev zagotovila minimalni standard za učenca in učitelja in tako ublažila dosedanje razlike med posameznimi področji. Te so bile mnogo prevelike, če upoštevamo enotne vzgojne cilje in enoten izobraževalni načrt.

Puške za Tita

Se danes je skrivnost, kako smo lahko Stevo, komisar in jaz vsi trije sedeli na zadnjem sedcu majhnega avtomobila. Prizpanski samokresi so nam ležali na stegnih, namesto da bi viseli ob bokih. Polkovnik, ki je bil med nami najbolj obsežen, je sedel prednjem poleg soferja. Strojnice smo imeli pri rokah, na koljenih.

Pred nami je bila »burmanska cesta«, ena izmed tihoko podobnih, po kateri naj bi vozili naše pošiljke v notranjost dežele. Vsenokrog so bile nemške postojanke. Stranske poti, katere naj bi uporabljali, so bile oddaljene le nekaj milj od nekaterih največjih sovražnikovih postojank. V več milij dolgem pasu bomo primorani opustiti stranske poti in se spustili na glavno cesto, ki jo držijo v oblasti Nemci.

V popolni temi ni bilo mogoče razločiti prostornih gorskih grmad, toda lahko smo jih občutili, kajti komaj smo zapustili oljni nasad, smo se začeli vzpenjati.

Na tem obalnem področju se gore dvigajo navpično do tisoč osemsto metrov. Grebeni gora niso oddaljeni od morja več kot pol milje. Pred nami je vozil kamion in mi smo mu tesno sledili. Premikali smo se v počasnem in sunkovitem tempu. Premetavalo nas je zdaj naprej, zdaj nazaj po gorskem pobočju. Cesta je bila takšna, da ne bi po njej v mirnem času nihče vozil avtomobila, razen če ne bi tega počenjal za stavo. Tu in tam se je cel sloj ceste nagibal v prepad, in kolikor je še poti ostalo, je bila skorajda na prelomnici. Moralni smo se tesno oprijemati pobočja, da so blatniki zarezali v sipino, ga v strmini obiti in zlesti mimo.

Na najostrejših ovinkih so ležale ob zunanem robu cestišča ogromne skale, toda to je bilo redko varnostno znamenje. Robovi ceste so bili večinoma obdani na eni strani z visoko pečino, na drugi strani pa je zijal globok prepad proti morju. Odrpane skale, ki so padale iz visocin, so zadele ozko cestišče in nas večkrat prisilile, da smo zapeljali pogumno stran. Včasih smo naleteli tudi na pol zasuto cestišče. Soferja sta se, če se je dalo, raje spuščala čez gramoz in kamenje ter ju preskakovala in se pogrezala, kot pa da bi se ga izogibala ob prepadih, ki so jemali sapo.

Po počasnem enournem vzponu smo na pol poti prispeli do mesta, kjer je bila druga komanda postojanka. Na prvem delu ceste nismo srečali straž. Ko smo stopili iz avta, je polkovnik dejal: »Ta del ceste je najslabši, čaka nas samo še eden, ki ni nič boljši.«

Padli smo v gorski štab, ki mu je naceljeval Iljic. Le ta je znoval imel s svojimi oficirji dolg razgovor. Ugotovili sem, da nekdo od njih govori angleško, in se pri njem natančno pozanimal za cesto. Dejal je, da so partizani na sektorju bili močvirni umik lahek, je neprestano gozila nevarnost, da izgubijo dragoceno vozila. Teren je bil odličen za blokado ceste, saj so lahko napravili to hitro in preprosto tako, da so nad strmin pobočjem ceste sprožili skalo. Menil je, da bi bila cesta boljša za promet samo v primeru, če bi preganili sovražnika iz okolice. Delavci, ki so jih zdaj poslali na cesto, so v večni nevarnosti pred streli zasede. Spet sem zaspal na koncu mize, za katero se je Iljic pogovarjal s svojimi možmi. Ob treh smo se poslovili in nadaljevali težavni vzpon.

Nad postojanko je bila cesta prav takšna. Dvigala se je v vili v serpentinah. Poskakovali smo po odtrganem kamenju, se privijali ob pobočje hriba, se pogrezali in se sunkovito dvigali ter napredovali po polzevo. V višinah je temperatura močno padla. Drugim neprijetnostim se je torej pridružil še mraz. Obdal nas je oblak, ki ga je nosil oster veter. Bil je hladen in pronicajoč kot morska voda.

To so bile najhujše ure. Utrojenost, žledeni krči in mraz so me spravili v polzavestno stanje. Stevo je sedel poleg mene in me večkrat predramil, da mi je izročil prižgano cigareto ali ponudil stekleničko rakije s priporočilom, naj napravim požirek. Čas se je ustavljal. Nепretrogoma smo se vozili in bili na istem mestu, zaviti v hladno meglo. Sanjalo se mi je, da umirani zaradi vnetja trebušne mrene, in ko sem se prebudil, se mi je zdelo, da je vse res, ker se mi stanje ni hotelo izboljšati.

Ko smo prispeli na vrh, se je vreme spet sprevrglo. Iz notranjosti je pihal mrzel, sil veter. Zadnji kraječ je visel nizko na nebu, ki je bil posuto s svetlimi zvezdami. Ustavili smo se, in medtem ko se je Iljic pogovarjal s stražarji, ki so nas bili na cestnem ovinku pozdravili, smo izstopili, da bi se pretegnili. Vzdržal ceste je bilo polno stražarjev. Iz načina, kako so nas ustavljali, se je dalo sklepati, da so računali z možnostjo, da utegne biti avtomobil, ki se približuje, nemški.

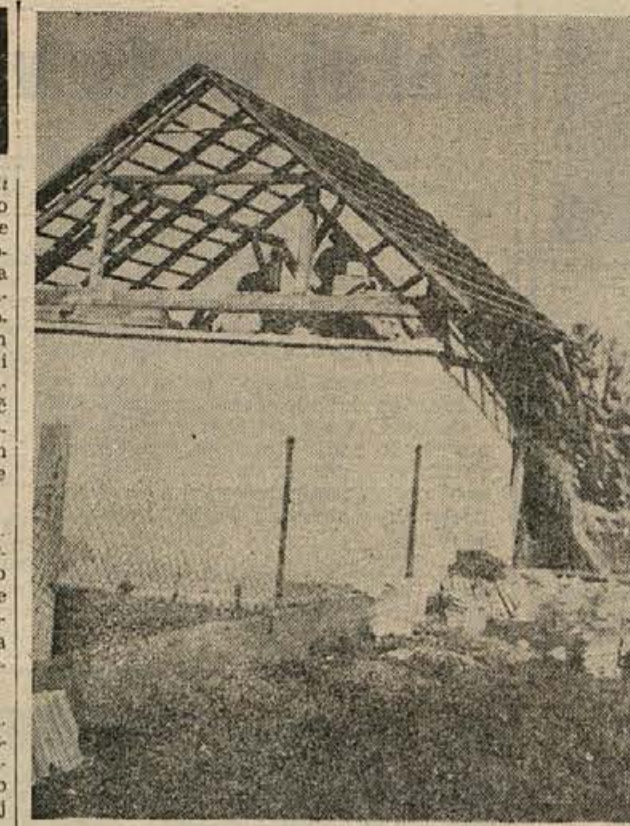
Zdaj je slo hitreje. Cesta je bila boljša in soferja sta potegnili. Vztrajno sta si morala prizadevati, da še pred svitom prevozimo zadnje nevarno področje.

S stare ceste smo prišli na gladko, ki je omogočila hitro vožnjo. Spet so nas ustavili stražarji in nam povedali, da smo oddaljeni od Imotskega tri milje. Takoj smo se odpravili naravnost v to smer, nato pa smo ga obšli, ker je bil v rokah Nemcev.

Prevozili smo obalni pas in prispeli v divje opustošen kraj, posut z gramozom, pošasten in krut v zvezdnatem sijju. Videti ni bilo nobenega pravega rastlinstva.

Privozili smo do prostrane, na videz obdelane ravni, ko se je tovrstna znova ustavil pred samotno postavo partizanskega strelica, ki je zahteval razpoznavno znamenje. Vedno so nas ustavljali na isti način: eden od mož je urno stopil v svetlobo reflektorja, držeč puško z obema rokama ob boku; s cevjo je meril v steklo, pripravljen streljati. Ko je začel odziv pritaženega glasu, so izza dreves in skal prihiteli še drugi partizani, da bi zvedeli, kakšno je stanje na spodnjem delu ceste in če je kaj sporočil iz štaba.

Tedaj jih je bilo kar trideset, če ne štirideset. Posadka je čakala na tovrstnjaku, s Stevom pa vsa izstopila in se malo sprehodila, medtem ko sta Iljic in komisar dajala navodila in zbirala podatke.

Po viharju, ki je 31. avgusta divjal nad Vrhpoljem pri Sentjerneju, so ostale mnoge strehe povsem razkrite. (Foto: Polde Miklič)

Nad Vrhpoljem je divjal tornado

V sredo, 31. avgusta, so ljudje z Vrhpolja in okolice zaslišali čudno tuljenje. Med ugibanjem, ali se bliža reaktivno letalo ali gre za kaj drugega, je že začela padati s streh opeka, drevje pa je ruvalo v koreninami vred. Po zraku je nosilo odlomljene veje in otavo. Tedaj so s travnikov izginile cele kopice sena. Nastalo je za več milijonov dinarjev škode.

Najbolj prizadeti so France Gruden, kateremu je razkrilo večino posejptj, razbilo 1800 opek in več šip ter področje dimnike. Drugi najbolj oskoddavani je Lojze Modic. Vihar mu je hlev popolnoma razkril ter podrl del ostrejša. Veliko škodo občutiljo tudi gospodarji Tone Kos, Ciril Kranjc, Franc Tršinar ter Tone Santelj, z Vrhpolja se je vihar pomaknil nad Smarje, kjer je razkril poslopje pri Vinšku ter za dober čevlj premaknil kozolec pri Umetcu in Francu Kovacicu.

Konjar je vihar zasčil na prostem, se je le s težavo odrazil, da ga ni odneslo v zrak. Srečo so imele tri delavke, ki so se pripeljele po cesti s kolesi prav tedaj, ko je podrl nad 30 m visoko drevo ter jih pokopalo. Nobena od njih ni bila toliko poškodovana, da bi morala iskati zdravniško pomoč. Kakor so ljudje ugotovili, je ne kakor ob istem času puščala toča med Ostrogom, Grobljami in Sentjakobom, kjer je ajsa popolnoma uničena, močno pa so prizadeli tudi drugi predeli.

POLDE MIKLIČ

Delavske športne igre otvorjene

V torek, 6. septembra, so se začele delavske športne igre novo-meške občine za leto 1966. Na njih bo sodelovalo več kot petsto tekmovalcev iz 19 delovnih organizacij. Tekmovanja v tenisu in nogometu so se začela že v torek, danes se bodo pomerili plavalci in balinisti; atleti bodo nastopili 11. septembra, odbojkarstva tekmovanja se bodo začela 19. viječnice vrvi 27. in šah 30. septembra; 2. oktobra bo na vrsti streljanje, kegljanje bodo prvič nastopili 4. in igralci namiznega tenisa 11. oktobra.

Tekmovanja bodo trajala do 21. oktobra, 23. oktobra pa bo svečan zaključek s podelitvijo nagrad.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

— Cigavo roko pa potem držim, če ne tvojto?

Dolenjska pred 65. in pred 15. leti

Balkanski slovanski narodi še vedno morajo čutiti trdo pest Turčina. Na vse mogoče načine stiskajo ti zakletí sovražniki križa kristjane, da bi jih tako pripravili do ustaje in jih potem kar trumoma pobili. Rusija to čuti in je ob mejah proti Turčiji zbrala vojsko 180.000 mož. Ruski vladni možje so namreč prepričani, da prihodnjo pomlad res izbruhne ustaja in potem hočejo te nezdružne razmere temeljito urediti.

(Vodovod v Novem mestu). Cevi so položene od rezervarja do studenca, rezervar bo kmalu obokan. Pričelo se je s polaganjem cevij proti mestu. Vedno pokanje priča, da je svet silno skalovit, kar nemalo ovira delo.

(V Ljubljani) je dne 6. t. m. začela voziti električna železnica. Precej prvi dan se je izdalo 6400 listkov. Pripetilo se je radi nepaznosti ljudi nekaj nesreč, a poradni poglavci polajajo na tir kameenje in železo, da bi spravili vozove iz tira.

(Novo slovensko dramo) je spisal gimn. ravnatelj g. dr. Fr. Detela v Novem mestu. Drami je naslov »Učencjake« ter se uprizarj v prihodnji sezoni slovenskega gledališča.

Dolenjske Novice.

15. septembra 1901

★ LOUIS ADAMIC UMRL

4. septembra je radliška postaja New York sporočila žalosno vest, da je nenadoma umrl znani ameriški pisatelj Louis Adamic, dolenjski rojak iz Biata pri Grosupljem. V Ameriko je odšel leta 1913, kjer je kmalu zaslovel kot priznan pisatelj in osebniprijatelj pokojnega predsednika D. F. Roosevelta.

DOJENČEK V KRKI

Srečo v nesreči sta imela pretekli teden hčerki pri ljubljene novomeške otroške zdravnice dr. Suzane Furlanove. 13-letna Marija je pestovala ob Krki v kopalšču na Lokci malo Damjanco, ogolnjnjo pa so se penali v vodo otroci. Ena izmed deklic plavalk je prišlo tem nehotu potegnila s seboj tudi obe sestričici, vendar pa se je mala Marija v vodi takoj znašla in dojenčka ni izpustila iz rok, temveč je splavala z njim v suho. Pogumna deklica je vzbudila občudovanje vseh kopalcev.

ZE 250 BOLNIKOVI V KOČEVJU

Stevilo za tifusom obolelih prebivalcev Kočevja je do zadnjega tedna naraslo že na 250 ljudi. Epidemija je s tem zavzela obseg, kakršnega zdravstvena kronika Slovenije ne pomni. Navzlic vsem dosedanjim ukrepom pa bolezen še ne upada, ker prebivalstvo Kočevja ne sodeluje z zdravstveno skupino tako, kakor bi to bilo nujno potrebno.

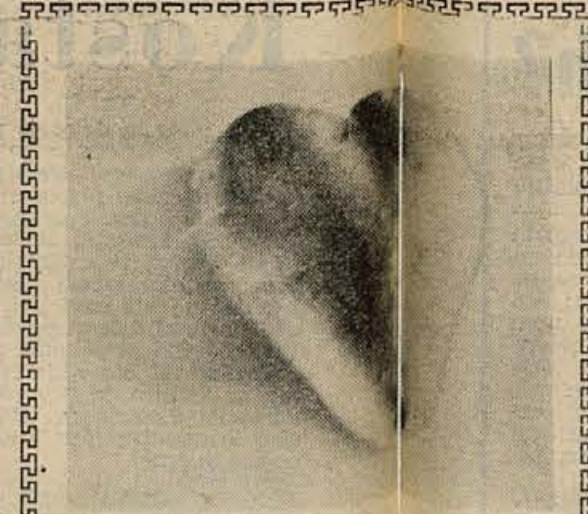
DOLENJSKI LIST

8. septembra 1951

Alojz Tomšič — stoletnik

Najstarejši član ribniškega društva upokojenec je Alojz Tomšič, ki se je rodil leta 1867. Kljub visoki starosti je še čil in zdrav, le malce naglušen. Obiskal sem ga doma, ko je izdeloval lesene vsipne. Perabli sem ga na naš jesenski izlet v Belo krajino, česar se je zelo razveselil, in je takoj prvolet. Na izlet ga bodo spremljali tudi domači. Vsi želimo, da bi v februarju dočkal stoletnico!

V. PREZELJ

SRCE IZ KROMPIRJA...

Krompirjevo srce tokrat ni popodoba. Na sliki vidimo takšnega, kakršnega pred kratkim izkopal na svoji njivi Jože Šolc iz Krasinca, ko je pospravil krompirjevo letino. Presenečeni pridelovalec iz Bele krajine je krompir z obliko srca prinesel k nam, da smo ga slikali in da ga bo videlo čimveč naših bralcev.

(Foto: Miloš Jakopec)

Plavalni klub Celulozar v težavah

Plavalni klub Celulozar iz Krškega je 6. septembra z vlakom odpotoval na zaključno tekmovalno II. zvezno plavalno ligo v Šibeniku. Tako zahtevno tekmovalno nalogo merila je PK Celulozar, ki je bil pripravljen, pred vsem drugim tega, ker primanjkuje plavalni kolektiv iz Krškega, ki bi vsemu žel ostali v kraju. Najboljših plavalnih klubov v Sloveniji.

FANTOMAS
Bralce BE-CE romanov obveščamo, da bo v sredo, 14. septembra 1966, izšel novi roman na temo Fantomas.
- INŠPEKTOR JUVE PROTI FANTOMASU
Fantomas podušuje najširše množico in najvišje intelektualne naše časa!
- Roman INŠPEKTOR JUVE PROTI FANTOMASU lahko kupite v upravi Večera in v vseh kioskih in trafikah!
BE-CE ROMANI, BE-CE ROMANI

Pot v šolo ne sme biti pot v smrt!

V celovškem Slovenskem vestniku smo prebrali sestavek s tem naslovom, ki opominja starše, kakšne žalostne posledice ima lahko otrokova pot v šolo. Tudi pri nas se je začel pouk, in kar bojimo se objavljati žalostne vesti: na poti v šolo se je zgodilo...

Lani je na avstrijskih cestah in ulicah na poti v šolo doletela smrt 140 otrok, 6099 pa je bilo poškodovanih. Ob pričetku šolskega leta so tamkajšnje zvezno ministrstva za trgovino, obrt in industrijo, zvezno ministrstvo za notranje zadeve in deželni glavarji skupno z odborom za varnost prometa določili, da sta september in oktober v nadziranju cestnega prometa posvečena v prvi vesti varnosti otrok na poti v šolo.

Tudi pri nas sta gostota prometa in nevarnost vedno večja. Zalostne številke verjetno niso dosti manjše od avstrijskih. Izkušeni vemo, da nobena varnost ne pomaga, če varnosti pešcev udeleženci cestnega prometa ne razumejo kot moralno zapoved. To zapoved je treba vcepiti otrokom že v predšolski dobi. Dolžnost staršev je, da naučijo svoje otroke na pravilno obnašanje v cestnem prometu. Dovedati in naučiti jih morajo, kdaj smejo prečkati cesto, zbuditi v njih občutek za hitrost motornih vozil, predvsem pa jih seznaniti, kako naj se obnašajo na križiščih in po kateri strani ceste morajo hoditi. Zjutraj morajo starši pravčasno zbuditi otroke, da jim ni treba hiteti na poti v šolo, mlajše otroke pa naj spremljajo starši. Po sebeh se je treba posvetiti nezkušenim prvošolcem.

Starši, naj vam ne bo žal truda in potrpenja, ko učite svoje malice! Prav vi lahko veliko pripomorate, da se bo zmanjšalo število podobnih nesreč, ki lahko pretirajo življenje otroku, ko je komaj začel živeti, ali pa mu povzročijo hudo za vse življenje!

Le pogum, otroci, nič huđega ni hoditi v šolo! so govorile mamice svojim hčerkam in sinčkom v ponedeljek dopoldne na dvoriščih številnih šol po Dolenjskem, Spodnjem Posavju in Kočevsko-ribniški dolini, ko so čakali, da jih bo prvič v življenju poklical šolski zvonec (Foto: Ivan Zoran)

Nagrada za Metko Alijevič

Poročali smo že, da je Metka Alijevič, dijakinja 3. razreda novomeške gimnazije, 25. avgusta rešila iz narasle Krke pod Seidlovim mlincem v Novem mestu 9-letnega Sama Pungartnika. Pogumno reševalko smo preteklo soboto povabili v naše uredništvo in se ji zahvalili za izkazano junaštvo, saj je fantka rešila pred smrtjo v umazani in mrzi reki. Podarili smo ji pet knjig iz izdaj DOLENJSKE ZA-

»Laže se privajam na ljudi, kot na podnebje«

Student iz dežele kave, banan in dateljnov se med Slovenci odlično počuti — Vinorodna okolica Krškega mu zelo ugaja, le poletje je zanj v teh krajih mnogo prekratko — Slovensko dobro razume, za šolo pa meni, da je težka in zahtevna

Med obrazci, ki jih v Krškem vsak dan srečujemo, je že nekaj časa tudi jemenski državljani Hamid Elradaj. V mestu živi od minule jeseni. Takrat je začel obiskovati drugi letnik tehniške srednje šole. »Ste že znali kaj slovensko?« poizvedujom. »Za silo sem tedaj jezik že obvladal,« pravi in se tej izjavi prizanesljivo nasmehne. »Osnov slovensčine sem se naučil predtem v Kranju, kjer sem s kolegi obiskoval tečaj za »začetnike.« »Ali ste v šoli lahko sledili pouku?« »Lahko res ni bilo. Snov je obsežna in program zahteven, toda predavatelji so odlični in se trudijo, da bi jo dijakom kar najbolje razložili.« »Kako ste se privadili življenju pri nas?« »Brez večjih težav sem se vzviljal v nove razmere, se vedno pa se ne morem sprizniti s podnebjem. Za nekaj časa sem moral celo na zdravljenje in tako sem zamudil precej pouka. V družbi sošolcev se čutim lepo domače, čeprav po letih ne sodim mednje. Vsi so precej mlajši od mene, skoraj za celo desetletje, saj sem že v 27. letu.« »Sta vam Krško in pokrajina tod okoli všeča?« »Lepo je, še bolj pa bi mi ugajalo, če bi se toplo sončno poletje raztezalo na daljše obdobje. Bojim se, da mi bo podnebje se delalo preskovač tečaj za »začetnike.« »All ste v šoli lahko sledili pouku?« »Lahko res ni bilo. Snov je obsežna in program zahteven, toda predavatelji so odlični in se trudijo, da bi jo dijakom kar najbolje razložili.« »Kako ste se privadili življenju pri nas?« »Brez večjih težav sem se vzviljal v nove razmere, se vedno pa se ne morem sprizniti s podnebjem. Za ne-

Študent Zavoda SRS za mednarodno tehnično sodelovanje. J. T.

Cinč na sledi

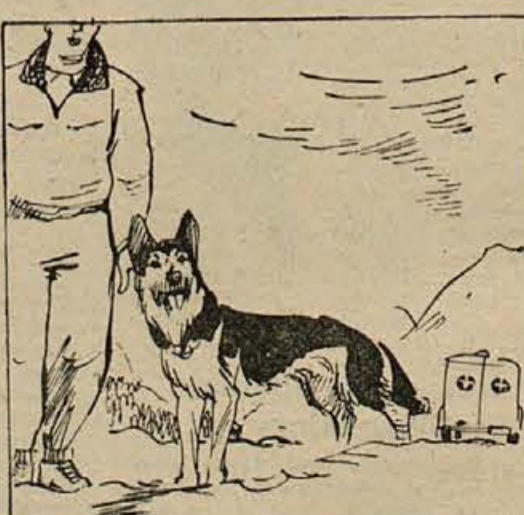
BRODAR - JEZERNIK

117. — Hitro so odmetali preostali sneg. Zadnje plast so odstranili z rokami. Previdno so dvignili ponesrečence iz jame in ga položili na tla. »Saj ga ni niti preveč zdelalo,« je ugotovil Cene. »Samo nogo ima zlomljeno v glečnju. Seveda je popolnoma izrpan in brez zavesti.« Ponesrečence se je zganil in tiho zastokal. »Vse bo v redu,« so je oddahnili reševalci, ki ga je ves čas napeto opazovali. »Samo čim hitreje ga moramo spraviti v bolnišnico.«

118. — Za silo so mu naravnali zlomljeno nogo in namestili opornico. Potem so ga položili v čoln in ga začeli previdno spuščati po bregu. Dva reševalca sta držala čoln ob straneh. Cene pa je hodil zadaj in ga z močno vrvijo držal nazaj, da ne bi prehitro drsel. Eden od reševalcev pa je v nagli vožnji drvel naprej, da poskrbi za čimprejšnji prevoz v bolnišnico. Reševalna ekipa se je v počasni vožnji približevala cesti. Potem so stirje možje dvignili čoln na rame in se v enakomernem koraku pomikali naprej.

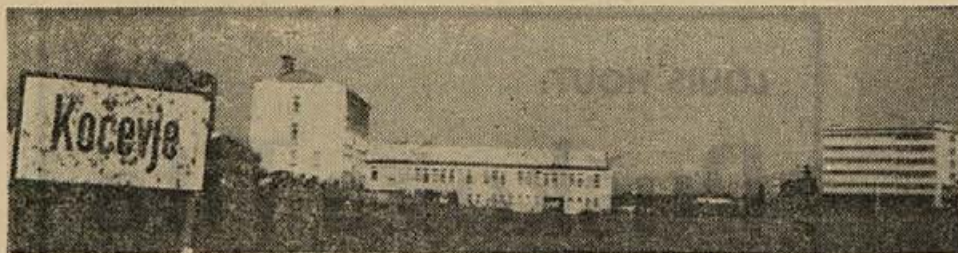

119. — Niso se prehodili pol pota, ko jim je prihitel naproti rešilni avto. Obzirno so preložili ponesrečence na nosila in jih porinili v avtomobil, ki je naglo obrnil in odpeljal. Reševalci so si oddahnili. »Če bi ga dohili pol ure kasneje, bi bilo verjetno nepoznano,« je rekel Cene in pomembno pogledal Cinča. Ta ga je motril s svojimi temnimi očmi in pomahal z repom, kot bi hotel reči: »Saj ga sam ne bi mogel rešiti. Vi ste pomagali meni in jaz sem pomagal vam.« Ko je utrujena skupina prispela nazaj v Kranjsko goro, se je že mračilo.

120. — Miha in Cinč sta večerjala, potem pa ujeja zadnji vlak in odpeljala v Ljubljano. Pohitela sta na bolnišnico. Miha je bil pripravljen, da dežurnemu milničniku. Za slovo ga je pogladil po glavi, potem pa odšel. Dežurni je v medtem zapeljal v dolg telefonski pogovor. Cinč se je tiho izmuznil iz sobe. Prisel je da dobro znanih vrat in pritisnil na ključavnico. Tam v kotu na postelji je spal mladenič. Nespilno se je zbudil in gledal na Miha. Miha se je zbudil in gledal na Cinča. Miha se je zbudil in gledal na Cinča. Miha se je zbudil in gledal na Cinča.

KOČEVJE: zdravstveni dom in na desno stavba mlina, kjer namerava kemična tovarna urediti nov obrat (Foto: J. Primc).

S SEJE SVETA ZA DELO PRI OBČINSKI SKUPŠČINI

Nezaposlenost je precej narastla

Letos za 4 odstotke manj zaposlenih v gospodarstvu – Rešitev večizmensko delo in nov obrat KTK – Programiranje kadrov je zelo slabo

V občini Kočevje je trenutno nezaposlenih 134 mladincev in mladink, ki še niso stari 18 let. Skoraj vsi niso dokončali osmega razreda osnovne šole, končali pa so osemletno osnovno šolanje. Z njihovo zaposlitvijo bo največ težav.

Razen tega je nezaposlen še 101 odrasel, dela pa si išče brez posredovanja Zavoda za zaposlovanje tudi več žensk.

V prvem polletju letos se je v primerjavi s istim obdobjem lani znižalo število zaposlenih v gospodarstvu za 3,9 odstotka. Tudi letošnji plan zaposlenih v gospodarstvu ni dosežen, saj je zaposlenih za 2,8 odstotka manj, kot je bilo predvideno.

O vsem tem je nedavno razpravljal svet za delo pri občinski skupščini. Svet je

med ostalim sklenil predlagati občinski skupščini, naj bi neizkoriščeno stavbo kočevskega mlina dobila domača kemična tovarna Melamin, ki namerava v njem organizirati predelavo plastičnih mas. Ta obrat bi po izračunih ustvaril letno okoli 4 milijarde S din celotnega dohodka in okoli 1,2 milijarde S din dohodka. Posebno pomembno pa je, da bi v njem dobilo zaposlitev okoli 200 ljudi.

Naslednji predlog sveta, ki bi tudi prispeval k znižanju nezaposlenosti, je bil, naj bi podjetja, ki imajo možnosti, uvedla delo v dveh ali celo treh izmenah.

Razen tega naj bi podjetja zaposlovala tudi ljudi, ki nimajo dokončane osemletke, ustrezajo pa ostalim zahtevam delovnega mesta. Seveda pa bi ob sprejemu teh delavcev zahtevali, da v določenem času (vsaj mlajši) le dokončajo osemletko.

Svet je predlagal še, naj bi izboljšali kadrovske službe v podjetjih oziroma načrtovali potrebe po vajencih. Letos se je namreč zgodilo, da so do 27. junija podjetja prikazala, da bodo letos potrebovala 43

vajencev, dva meseca kasneje pa že, da so njihove potrebe 81 vajencev. Seveda je v teh dveh mesecih napravil Zavod za zaposlovanje med mladino propagando, naj nadejajo redne šole ali pa gre na delo drugam. Tako bi bilo zdaj nujno potrebno za naša podjetja dobiti kar 23 vajencev iz drugih občin. Slabo programiranje potreb po vajencih pa ima še druge pomanjkljivosti, predvsem je zanje potrebno dobiti stanovanja že med šolanjem, kasneje, ko dorastejo in se poroče, pa še družinska stanovanja.

Stanovanjska gradnja

V občini Kočevja je trenutno v gradnji 99 stanovanj v družbenem sektorju, razen tega pa še 62 zasebnih stanovanj in 16 garaž. Večino stanovanj gradijo v Kočevju. Tako gradi Zidar za trg 52 stanovanj in za svoje potrebe 20 stanovanjski stolpič. Rudnik bo uredil v svoji bivši ambulanti 21 stanovanj. Izven mesta gradi nekaj stanovanj KGP.

LIK presega plan

Delovni kolektiv lesne industrije LIK iz Kočevja, ki posluje kot samostojna delovna organizacija od začetka letošnjega leta, se trudi, da bi izpolnil proizvodne naloge.

Čeprav so imeli okvare na strojih in opravljajo rekonstrukcijska dela, so proizvodnjo povečali in za 4 odstotke preseglji načrt. Težave imajo predvsem z domačim in tujim reprodukcijskim materialom.

V prvem obdobju so za 4,7 odst. preseglji tudi izvojni plan. V zadnjih letih v to vrsto industrije še niso bila vložena večja sredstva. Zato so organi samoupravljanja in vodstvo kolektiva sklenili, da je treba čimprej končati rekonstrukcijska dela in postaviti novo lakirnico.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ NOVE TABLICE ZA SOLSKO VOZNOJO oziroma za poučevanje kandidatov za voznike motornih vozil bodo 15. septembra začeli izdajati pri oddelku za notranje zadeve občinske skupščine Kočevje. Tablice lahko dobijo vozniki motornih vozil, ki imajo najmanj tri leta vozniško dovoljenje. Voznik lahko poučuje kandidate za voznike le za tisto kategorijo, za katero ima izpit. Vsak kandidat pa mora imeti še pred začetkom tečaja zdravniško spričevalo.

■ NOVE OSEBNE IZKAZNICE so začeli ta teden izdajati v Kočevju, stare pa bodo zamenjavali v drugi polovici septembra. Osebnostne izkaznice morajo imeti vsi, ki so dopolnili 16. leto. Za nove izkaznice so potrebne tudi nove fotografije.

■ REGISTRACIJA MOPEDOV bo predvidoma opravljena v Kočevju že letos. Zamenjava vozniških dovoljenj za mopede je predvidena v prihodnjem letu.

■ STARIM POTNIM LISTOM preneha veljavnost z novim letom. Do takrat morajo občani, ki žele potovati v inozemstvo, nabaviti nova potna dovoljenja. Ta bodo veljala 10 let. V Kočevju jih že izdajajo.

■ OGLEDALA NA KRIZIŠČIH so začeli nameščati ta teden v Kočevju. Stala bodo na križišču pri spomeniku, na križiščih Roške in Tomšičeve ceste, Seškove in Cankarjeve ulice ter na Novomeškem križišču. Nameščajo tudi nove prometne znake in predstavljajo nekatere stare. Vse to ureja, jo za varnost prometa pri občinski skupščini. Avto-moto društvo in podjetje Komunala.

■ KNJIGE JE ROZPRODAJALA pretoklo soboto v Kočevju Cankarjeva založba iz Ljubljane. Zaradi nizkih cen je bil pred potujočo trgovino velik naval. Ljudje so v kratkem času kupili prave knjige.

■ NABREZJE PRI VRTNARIJI je že urejeno. Vodna skupnost Ljubljana-Sava je dela končala pretekli teden. Zastopnik Vodne skupnosti je povedal, da bodo zdaj do prihodnjega leta počakali, da se novo nabrežje usede, potem pa nameravajo na njem narediti še betonsko ploščo.

■ DESNA STRAN HODNIKA na mostu čez Rinžo na Roški cesti je že popravljena. Pred dnevi so začeli popravljati tudi levo stran.

■ OTVORITEV NOVE SOLE JE PRELOŽENA na 11. septembra. Predvidoma bi morala biti sola odprta že 4. septembra, vendar so se končna dela zaradi napak pri oknih zavlekla.

■ CENE NA TRZNICI so višje kot v prodajalni »Sadje-zelenjava«. Tako so na primer lubenice v trgovini po 95 S din kilogram, na tržnici pa po 100 S din; slive so v trgovini po 170 S din, na tržnici po 200 itd. Tržnica, kjer prodajajo zasebniki tudi iz drugih republik, je letos res nekoliko bolj zložena s sadjem in zelenjavo, kot je bila prejšnja leta, njave slabša kot v trgovini.

Zakaj vrste v trgovinah?

Potrošniki kritizirajo počasno postrežbo v ribniških špecerijskih trgovinah – Trgovci: »Kruh je kriv« – V »JELKI« trdijo: »Trgovin je dovolj!«

Ob sobotah in dnevih pred prazniki je v ribniških špecerijskih trgovinah velik naval. Nekateri potrošniki trdijo, da je v njihovem kraju premalo špecerijskih trgovin, drugi pa, da je le strežno osebje prepočasno.

Prvi utemeljujejo svojo trditev s tem, da je bilo pred zadnjo vojno v Ribnici 9 špecerijskih trgovin, danes so le štiri. Drugi pa pravijo, da se strežno osebje ne znajde, saj bi prodajalka, medtem ko čaka na denar postrežene stranke, lahko postregla že drugo.

Pozanimali smo se pri upravi trgovskega podjetja »Jelka« v Ribnici, kaj menijo o pripombah potrošnikov. Povedali so tole:

Po našem mnenju je trgovin dovolj. Vzroka, da ljudje v zadnjem času v špecerijskih trgovinah zapravijo več časa, sta predvsem dva: ena špecerijska trgovina je bila do pred kratkim zaprta, ker smo jo obnavljali, razen tega pa prodajajo naše trgovine zdaj tudi kruh, kar jih precej obremenjuje. Dokler nismo prodajali kruha, ni bilo nobenih pritožb glede počasne postrežbe oziroma pomanjkanja špecerijskih trgovin.

Prodajo kruha je trgovsko podjetje uvedlo le začasno, da bi pomagalo potrošnikom. Eno zasebno pekarno v Ribnici so namreč zaprli, preostala pa ne napeče dovolj kruha, zato ga vozijo iz Ljubljane, prodaja pa ga trgovina.

Domači pevski zbor SVOBODE ob zadnjem nastopu (Foto: atelje Mohar, Ribnica na Dolenjskem).

Obvezniki predvojaške vzgoje na Gori

Kakor vsako leto so tudi letos obvezniki predvojaške vzgoje taborili na Gori nad Sodražico. Taborjenje je trajalo od 27. julija do 23. avgusta, udeležilo pa se ga je 130 fantov. Obvezniki so bili prizadevni pri učenju vojaških veščin in političnem izobraževanju, dovolj časa pa so imeli tudi za zabavo in šport. Med taborjenjem so si ogledali film Kozaro in Nevesinjsko puško.

Romanje zaradi bencina

Prebivalci Loškega potoka imajo že precej motornih kolesnic in žag ter mopedov pa tudi avtomobili niso tu več redkost. Zal pa v Loškem potoku in tudi v Sodražici ne prodajajo bencina. Tako morajo ponj v Zlebič, Cabar ali

celo v Stari trg pri Ložu. Seveda potovanja bencin precej podražijo.

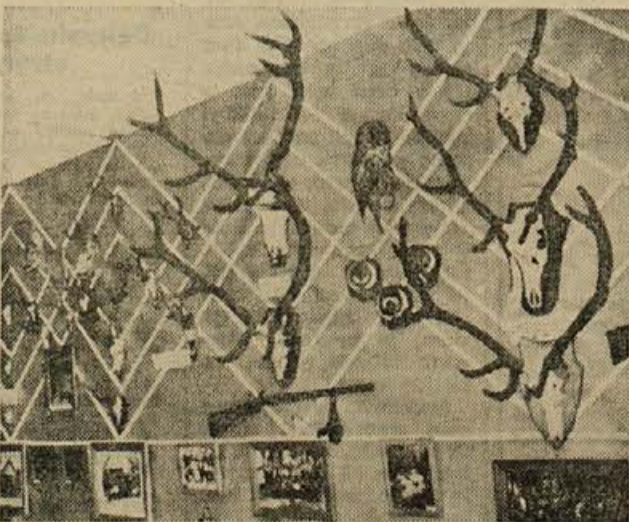
Trgovina v Loškem potoku nima primernih prostorov za prodajo tekočih goriv. Prodajalni je dovoljeno, da ima lahko na zalogi največ 200 litrov tekočih goriv, vendar trgovci menijo, da ljudje še bolj potrebujejo petrolej, zato izkoristijo trgovci dovoljenje tako, da imajo na zalogi le petrolej.

Predpisi o prodaji tekočih goriv so za naše majhne kraje verjetno preostri in bi jih kazalo omiliti. Po vaseh je namreč zdaj vedno več kmetijske mehanizacije, bencina pa ni.

Likovna ter lovsko-ribiška razstava v Ribnici

Likovna ter lovsko-ribiška razstava sta lepi prireditvi VI. ribniškega festivala: to je potrdilo tudi veliko števil-

bila v enem prostoru, kar pa ji je bilo le v prid. V ribniškem delu razstave smo videli pester prikaz dela in življenja

Na lovski razstavi v Ribnici je bilo tokrat razstavljenih precej lepih trofej (Foto: Drago Mohar, Ribnica na Dolenjskem).

Nova odbornika

Zadnjega avgusta so imeli v dveh volilnih enotah na območju občine Ribnica nadomestne volitve.

V volilni enoti številka 22, ki zajema osnovno šolo Sodražica s podružnicami in osnovno šolo Loški potok, je bila izvoljena Krista Kmet, upraviteljica šole Sveti Gregor.

V volilni enoti številka 25, ki zajema upravo občinske skupščine, družbene organizacije in društva, je bil izvoljen Bogo Abrahamsberg.

10. septembra 1966

bom odprli v RIBNICI na Dolenjskem

RADIO-TELEVIZIJSKO DELAVNICO

za popravila vseh vrst radijskih, televizijskih in transistorskih sprejemnikov. Za popravila se priporočam.

EGON VODLAN
Ribnica 30

REŠETO

lo obiskovalcev. Likovne stvaritve so prikazali Jože Centa, Janez Kališnik in Janez Černač, ki je zaposlen v KGP Kočevje. Centa je razstavljal predvsem pokrajinske motive v olju, medtem ko je Kališnik sodeloval na razstavi s slikami v akvarelni in tempera tehniki. Za Janeza Černača moramo reči, da šele išče lasten izraz, posebno pri sru pa mu je sanjski svet. Lovsko-ribiška razstava je

nja ribičev. Prav tako pestro je bila urejena lovška razstava: bogat prikaz lovskih rekvizitov, rogovja, fotografij in drugih zanimivosti je bilo dokaz o prizadevnosti ribniških lovcev.

Organizatorji razstav zaslužijo vso pohvalo.

KAREL ORAZEM

KOČEVJSKE
NOVICE

Gospodarske skrbi v drugem polletju

Delovni kolektiv tovarne povišanja v Brežicah je prisiljen izvažati, čeprav to trenutno povzroča izgube - Prehod na drugo izmeno in strokovnejša zasedba nekaterih delovnih mest zagotavlja uspešnejše poslovanje - V rudniku Globoko je nastala izgubi v prvem polletju zaradi zmanjšanega izkopa kremenčevega peska - V turizmu investicijski programi niso bili uresničeni

Ko se je skupščina občine Brežice po dvomesečnih počitnicah 29. avgusta spet sestala, je bila v središču pozornosti ocena gospodarjenja v obdobju od januarja do julija letos. Četudi je splošen vtis zadovoljiv in polletni plan v glavnem uresničen, je tu in tam opaziti zastoje, številke pa govore celo o izgubah.

Z vzroki za takšno stanje je seznanila odbornike načelnica oddelka za gospodarstvo Mimica Avsec. Tudi mi smo jo zaprosili za nekaj pojasnil o težavah v kritičnih panogah. Vprašanja in odgovore preberite v nadaljevanju sestavka:

»V poročilu za skupščino smo zasledili, da sta v prvem polletju zabeležili izgubo dve industrijski podjetji: rudnik Globoko in tovarna povišanja v Brežicah. Kaj ju je pripeljalo do tega?«

»V rudniku Globoko so imeli v prvem polletju za 9.553 N din izgube zaradi zmanjšane izkopa kremenčevega peska. Stanje se bo verjetno popravilo takoj, ko bo podjetje KREMEN iz Novega mesta povečalo svoje zmogljivosti. Računamo, da

bo do tega kmalu prišlo in potem bo rudnik lahko spet normalno posloval.

V dokaj problematičnem položaju se je znašla tovarna povišanja, ki je končala prvo polletje z 78.958 N din izgube. Izgubo povzročajo izvoz, vendar ga ni mogoče ukiniti, ker ima podjetje za 8.125.000 N din obvez do JUGOBANKE. Če teh obvez ne izpolni, mora plačati 20 odstotkov globe od vrednosti neizvršenega izvoza.

Delovni kolektiv je pred težko odločitvijo glede nadaljnjega izvoza. Če poveča proizvodnjo za domači trg, bi v drugem polletju lahko doseglo za 180.000 N din pozitivne razlike. Ta pa bi se spet sprevrgla v izgubo 150 tisoč N din, ker JUGOBANKA ne odstopa od svojih zahtev. Razen tega so pogodbe z inozemskimi kupci že sklenjene in jih ne kaže preklicati.

Edini izhod iz tega položaja je popoln prehod na drugo izmeno, ki jo podjetje postopoma že uvaja. Tudi kadrovske spremembe v vodstvu delno že zagotavljajo izboljšanje, vendar bodo te še potrebne. Seveda pa so lju-

dem v prvi vrsti potrebna stanovanja. Občinska skupščina je letos zagotovila stanovanje vodji prodajnega oddelka, ki bo vseljivo po dokončanju tretjega stolpiča.

Menim, da se mora za stanovanje in boljše osebne dohodke strokovnjakov, ki prihajajo v podjetje, bolj zavzeti celoten kolektiv. Predstavniki občinske skupščine sicer skušajo pomagati, vendar ne morejo ustreči vsem željam in potrebam. Tovarna bi trenutno potrebovala kar štiri stanovanja. Samoupravni organi so na srečo že namenili sredstva podjetja za gradnjo.

»In zdaj morda še besedo, dve o turizmu in neuresničenih investicijskih programih.«

»Promet nas v prvem polletju res ni razočaral, zato pa se je vse drugače obrnilo v juliju in avgustu, ko so nam prekrizale načrte neugodne vremenske razmere.

Pri investicijah smo za leto predvidevali obnovo gradu Mokrice. Naročili smo potrebne načrte in se že dogovarjali s Splošno gospodarsko banko v Ljubljani za kredite. S spremembo kreditne politike se je vse to nenadoma ustavilo, dasiravno so Mokrice v predlogu za odobritev posojila na prvem mestu. Treba bo torej še čakati.

Investicije v Cateških Toplicah so po prvem načrtu dovršene, prej ali slej pa bo treba začeti urejati tudi stare objekte. Položaj v zdravilišču kaže na potrebo po večji prizadevnosti kolektiva za izboljšanje gospodarjenja. Kaj več zdaj ni mogoče reči, ker je treba prej razčistiti dosežane poslovane. Potem bo pač treba ukrepati.

V zvezi z izpolnjevanjem investicijskih programov v turizmu pripominjam le še to, da je občinska skupščina po svojih predstavnikih vložila veliko truda in pomagala, kjerkoli je mogla. Zato tudi ureditev Mokric ni odvisna samo od skupščine občine Brežice, ampak od celotne kreditne politike v državi.

Priloge na sezono

V Brežicah se bo v začetku septembra v kratkem sestel občinski odbor Zveze kulturno-prosvetnih organizacij. Obravnava bo program kulturno-prosvetnih dejavnosti v sezoni 1966/67. Na sejo bodo vabljene tudi zastopniki političnih organizacij in občinske skupščine ter predstavnik Doma JLA. Ob tej priložnosti se bodo udeleženci pomenili o pripravah na skupščino občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij.

NOVO V BREŽICAH

V NOVO SOLSKEM LETU bo fante brežiške gimnazije pri pouku telesne in predvojaške vzgoje poučeval Jože Senica, trener najboljšega jugoslovanskega telovadca in svetovnega prvaka Mira Cerarja. Ko bo dobila gimnazija telovadnico, bodo v Brežicah lahko mislili tudi na vzgojo kvalitetnih orodnih telovadcev.

KRŠKO GRADBENO PODJETJE »Sava« je za avtobusno enoto SAP v Brežicah začelo graditi bencinsko črpalko. Do konca leta bodo zgradili delavnico s pralnico in šest avtobusnih garaž. Asfaltirali bodo tudi prostor v neposredni okolici in dovoz na glavno cesto. Dela bodo veljala okoli

1.000.000 Ndin, plačilo pa jih bo podjetje SAP iz Ljubljane.

V NEDELJO SO SE CICIBANOM - PRVOSOLSKOM slove, sno odprla šolska vrata. Osnovna šola »BRATOV RIBARJEV« jim je pridelila prisen sprejem. Na tabli v učilnici je bilo z barvastvo kredo z velikimi črkami zapisano: »DOBRODOSLI V NOVO DOMU«. Napisali mali šolarji sicer še niso znali prebrati, zato pa so toliko pozorneje sledili pozdravnemu nagovoru tovarišice učiteljice. Poslušali so veselo pesmi otroških zborov z gramofonskih plošč in diafilm o volku in sedmih kozicah.

V GIMNAZIJI JE ZAČEL POUKA ODLIČEN do prihodnje ga tedna. Nova zgradba je že dokončana, a preden bo sprejela dijake, je treba urediti še nešteto malenkosti, počistiti učilnice, razmestiti opremo in podobno. Nepričakovano podaljšanih počitnic so dijaki veselili, čeprav jih bodo morali kasneje nadoknaditi z učenjem. Mnogi izmed njih se bodo ta teden kljub temu oglašili v šoli in poprijeli za delo, če bo treba kje pomagati.

POSLOVALNICI TRGOVSKEGA PODJETJA KRKA v Brežicah »POSTREŽBA IN IZBIRA« imata že od ponedeljka dalje napredno veliko tekstilnega blaga in izdelkov s popustom. V POSTREŽBI razprodajajo konfekcije, letne in zimске plašče, ki jim znižujejo ceno celo do 50 odstotkov. Pri IZBIRI prodajajo s popustom blago za ženske obleke, za zimsko perilo, dobili pa so tudi veliko sintetičnih puloverjev s 50 odstotnim popustom.

V TRGOVINI KMETIJSKE ZADRUGE na Držičevem so vplejali sodobno prodajo kruha. Vsaki stranki, ki pride po kruh, ga zavijejo v bel papir. V Brežicah je to prva prodajalna, ki se v tem pogledu ravna po higienskih zahtevah. Kupci so zaradi tega izredno zadovoljni.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Lopatič iz Skopje - dečka, Stefanija Lazanski iz Velike doline - dečka, Majda Veličkovič iz Brežice - dečka, Alojzija Simonšek iz Velikega Kamna - Adolfa, Marija Naraglav iz Gornjega Pijavškega - Darjo, Ljudmila Pavlenič iz Podgorice - dekle, Ana Gramc iz Velikih Malenc - dečka, Marija Ocvirk iz Orešja - Avgusta, Amalija Bizjak s Čirnika - Marjo, Branka Koznik iz Krškega - Vesno, Franciška Ogorevc iz Maribora - Aleša, Erna Ivanšek iz Arnovega sela - Slavka, Darinka Ajster iz Krške vasi - dekle, Rozalija Teraž z Blance - dekle.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponestrili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jožeta Bizjak, zema strojnika iz Creteža, je padla na poti in si zlomila desno nogo; Ivan Skreblin, delavec iz Pristave, je padel z drevesa in si poškodoval hrbtenico; Juraj Majerič, bolničar iz Trstenika, se je opekel pri kuhanju žganja po levi roki in levi nogi; Slavo Krčelič, ženo delavca iz Hrastine, je nekdo udaril po desni roki in ji zlomil v zapestju; Alojz Runtas, delavec iz Malega Vratnika, si je pri delu poškodoval desno nogo.

MATIČNI URAD ARTIČE

V avgustu ni bilo rojstev ne smrti. Poročili so se: Karol Kroselj, sofer z Okulove gore, in Terezija Amon, delavka s Senovega; Franc Narat, kmetovalec iz Dakmanca, in Erna Klavžar, poljedelka iz Počice.

BREŽIŠKE VESTI

Grad nad Brestanico

V bivšem trapistovskem gradu bo muzej

Burna preteklost rajhenburškega oziroma brestaniškega gradu - Dolgoletne želje članov Turističnega društva Brestanica se uresničujejo - Zaenkrat samo filatelistična razstava in razstava slik, ki prikazujejo življenje internancev

Ko se je pred nekaj meseci izselila iz brestaniškega gradu uprava za notranje zadeve, so člani Turističnega društva Brestanica začutili, da je to edinstvena priložnost, da dobijo grad za turistične namene. Na enem zadnjih sestankov občinske skupščine Krško, Turističnega društva Brestanica, krajevnih organizacij ZB in SZDL Brestanica, Turističnega društva Krško in Dolenjske turistične zveze so sklenili, da bo upravljalo grad Turistično društvo Brestanica.

Brestaniški (bivši rajhenburški) grad je v svoji burni zgodovini zamenjal okoli 15 gospodarjev. Naj naštejemo samo nekatere. Okoli leta 880 zasledimo ime Rajhenburg v zvezi z bivšim koruškim vojvodom in kasnejšim nemškim kraljem Arnulfom. Med lastniki rajhenburškega gradu so bili nedvomno najbogatejši in najslavnejši vitezi Rajhenburški (1290-1540). Ti so igrali važno vlogo v političnih in vojaških dogodkih na Štajerskem. Za njimi je grad prešel v roke njihovih

sorodnikov vitezov Gradneških, kasneje baronov Gallov Gallensteinov. Ti so grad prezidali in mu dali obliko, ki jo ima še danes. Naj omenimo še zadnje lastnike gradu trapiste, ki so imeli grad v posesti vse do vpora nacistov. Okupator je 1941 zasedel grad in pristavo in ju spremenil v taborišče za internance, konfirance, politične zapornike in izseljence. V letih 1941-1945 je šlo skozi to taborišče preko 65.000 ljudi. Od tu so pošiljali ljudi v znana taborišča Auschwitz, Ravensbrück, Dachau, Mauthausen in drugam.

Prav zaradi tega so se odločili v gradu ustanoviti stalni izseljenski muzej. V ta namen so se že povezali z Muzejem NOB v Ljubljani in z dr. Ferencom, ki je ekspert za izseljenstvo. Člani TD Brestanica upajo, da jim bo uspelo preurediti grad in zbrati dovolj gradiva za muzej. Zaenkrat so v gradu uredili samo razstavo slik, ki prikazuje življenje internancev. Razen tega nameravajo odstopiti nekatere prostore organizacijam, ki bi v gradu uredile razstavne prostore in drugo, lovcem in mladincem. Dela na gradu je veliko. Toda z voljo - te pa, kakor smo videli, članom TD Brestanica ne manjka - bodo premagali težave in uresničili načrte. F. P.

Majhni dohodki rudarjev

Kljub uspešnejšemu delu in boljšim finančnim rezultatom v zadnjih mesecih bodo osebni dohodki senovskih rudarjev ostali nespremenjeni zaradi novih prispevkov po uvedenih zakonskih določilih. Bolniška oskrbnina za tri dni bo znatno bremenila rudnik, razen tega pa so uvedeni še naslednji prispevki: sklad za čiščenje vode (10.000 N din na mesec), tovornine za prevoz lesa (5 N din za m³), povečana cena za porabo električne energije v letnih mesecih za 40 odstotkov, odškodnina za skrajšano delovno dobo rudarjev (350.000 N din na leto). Razen tega bo treba popraviti tudi več strojev in zavarovati jaške.

Rudarji tako kljub povečani proizvodnji ne morejo pričakovati večjih osebnih dohodkov, čeprav bi jih vsekakor zaslužili.

Spet bodo ob zaslužene nagrade. Ne samo to! Če zdaj ne bodo več kos povečani proizvodnji, se bodo osebni dohodki zaradi večjih dajatev še zmanjšali. Kdaj bodo rudarji plačani po delu, ki je v temačnih rovih vse prej kot lahko? R. K.

MATIČNI URAD KRŠKO

Avgusta doma ni bilo rojstev. Poročili so se: Ferdinand Tkavc, absolvent filozofske fakultete iz Ljubljane, in Marija Stopar, absolventka filozofske fakultete iz Krškega; Stanko Gunčar, delavec iz Lok, in Rozika Pavlin, krojačica iz Dunaja pri Krškem; Sveto Vujanovič, ključavničar iz Krškega, in Kristina Globevnik, delavka iz Krškega; Nikola Demur, fotografski laborant, in Kristina Pleteršič, uslužbenka iz Krškega; Franc Jeršič, delavec s Trebežja, in Ana Kaša, uslužbenka iz Krškega. - Umrli so: Terezija Kroselj, gospodinja iz Dolenje vasi, 72 let; dr. Mihajlo Rostohar, upokojeni profesor z Goleka, 89 let; in Marija Bahč, gospodinja iz Raven, 68 let.

Upanje na posebno šolo

Predstavniki občinske skupščine v Krškem se dogovarjajo z Zavodom za socialno zavarovanje, da bi jim ta odstopil prostore za šolske namene. Upajo, da se bodo razgovori ugodno končali in da bo (z zamudo) možen pouk v posebni šoli že v tem šolskem letu.

Takšne rešitve bodo veseli zlasti prosvetni delavci, ki se zanje zavzemajo že več let. Pozdravili pa jo bodo tudi starši, katerih otroci v redni šoli ne morejo normalno napredovati.

Posebno šolo v Krškem bo vodile vse tri spodnje-posavske občine. V proračunih imajo zanjo že predvidena sredstva za šolsko leto 1966/67.

DROBNE S SENOVEGA

V RUDNIK se je vrnila zadnja skupina rudarjev, ki so od 19. do 29. avgusta letovali v sindikalnem počitniškem domu v Vrsarju. Zal ni bilo dovolj prijav še za eno izmeno, tako da je letovanje rudarjev za letošnjo sezono zaključeno. Dom bodo zaprli, brž ko ga bodo pospravili in bo končana inventura.

OKOLICO trgovske poslovalnice Preskrba št. 1 so lepo uredili. Delo je opravil zunanji obrat rudnika, sredstva pa je prispevalo trgovsko podjetje Preskrba iz Krškega.

PREBIVALCI zaselka Vrh na Malem kamnu gradijo vodovod, nič - plačajtel R. K.

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Nekaj deset metrov izkopa za cevi še ni končanega, medtem pa so že začeli urejati zajetje in nabavljanje cevi. Vaščani delajo prostovoljno, sami pa bodo prispevali tudi sredstva za material. Upajo, da bo vodovod zgrajen še pred jesenskim deževjem.

ODLOCBE o uvedbi komunalnega prispevka so na Senovem ustvarile precejšnje nezadovoljstvo. Še sedaj mnogi ne vedo, zakaj je uveden ta prispevek. Občani menijo, da bi jim morali prej razložiti, čemu so uvedli prispevek, da bi vsaj lahko povedali svoje mnenje. Tako pa so prejeli le odločbe, torej meni nič, tebi R. K.

Pojasnilo k 'Prodaji stanovanj pod ceno'

Predzadnja nedelja je razburil ljudi v sevniški občini članek v DELU z naslovom 'Prodaja stanovanj pod ceno', v katerem so obdolženi tajnik občinske skupščine Ignac Vintar, uslužbenka občinske uprave Zofija Krivec in komandir milice Mirko Brimšek, da so se z nakupom stanovanj okoristili z družbenim premoženjem. Čeprav bo o zadevi objavljeno v časopisih uradno poročilo oziroma odgovor, smo zaprosili za mnenje sekretarja občinskega komiteja Jožeta Bogoviča in podpredsednika občinske skupščine Franca Molana.

JOZE BEGOVIČ: »Občinski komitej je že januarja razpravljalo o prodaji družbenih stanovanj zasebnikom. Takrat je to prodajo, ki sprošča denar za nova stanovanja, podprl, vendar s pogojem, da se ne prodajajo pod prometno vrednostjo.

Posebna komisija občinskega komiteja je primer Ignaca Vintarja in Zofije Krivec podrobno proučila. Na podlagi dokumentov je bilo ugotovljeno, da sta kupila stanovanje po zakoniti poti. Takratni zakon je razen prodaje na javni dražbi dovoljeval tudi prodajo po pogodbi, za katero je potreben sklep samoupravnih organov. Prodajo stanovanj je na podlagi ocena vrednosti odobril svet za družbeni plan in finance, svet delovnega kolektiva, kolegij občinske uprave in upravni odbor stanovanjskega sklada. Pogodbe je potrdilo tudi javno pravobranilstvo.

Pravnega sredstva torej ni več, ostane le moralna plat. Mnenje komisije je, da je pri obravnavi teh stvari nujna časovna omejitev. Za današnje razmere sta bili stanovanj res ugodno kupljena, za takrat pa mnogo manj. Pogodba z Ignacom Vintarjem je bila sklenjena 18. januarja 1965, pogodba z Zofijo Krivec pa nekaj pozneje. Komisija meni, naj se kljub pravni nemoci povisja anesek kupnine gnacu Vintarju

Razpisano bo mesto novega načelnika za gospodarstvo

Odborniki občinske skupščine Sevnica so na zadnji seji sklenili, naj občinska uprava razpiše delovno mesto novega načelnika za gospodarstvo. Dosedanji načelnik Alojz Motore je v preiskovalnem zaporu, ker je kot blagajnik gasilskega društva osumljen poveljevanja. Začasno ga bo nadomeščal Franjo Musec, šef uprave za dohodke.

za 620 tisoč starih dinarjev, podobno pa naj se uredi tudi drugi primer.

Popolnoma po nedolžnem je bil omenjen tovariš Mirko Brimšek, komandant milice v Sevnici, ki je kupil približno v istem času 120 let staro stanovanje, veliko 35 kvadratnih metrov, celo za 30 tisoč starih dinarjev več, kot ga je ocenila strokovna komisija. Stanovanje sestoji iz ene same sobe, pregrajene s heraklitom. Zanj je plačal 900 tisoč starih dinarjev, z lastnim denarjem pa je sobo preuredil, napeljal vodo in podobno. Na komitej je poslal pismo, v katerem pravi: Ali je to zloraba, ali bi bilo bolje, da bi denar zapravil na kritiziral, da mi dajo stanovanja. Vse to bi moral pisec članka upoštevati.

FRANC MOLAN: »31. avgusta letos je komisija treh gradbenih strokovnjakov, ki so jo sestavljali

inž. Frano Filipič (projektivni biro Region - Brežice), Milan Janežič (gradbeno podjetje Trbovlje) in Marjan Poček (gradbeno podjetje Zagorje) ocenila takratno vrednost stanovanja na 3.600.000 starih dinarjev, torej za dobrih 200 tisoč starih dinarjev več, kot je bilo ocenjeno ob prodaji in kolikor je zanj dal Ignac Vintar. Se manjša razlika pa je pri stanovanju Krivčeve. Višina obresti se ob pogodbi samo prenese na novega lastnika, ne glede na to, če je nekdo tajnik ali nižji uslužbenec. Po logiki 'Delas' bi moral vsakdo po reformi doplačati prodajalcu razliko v ceni. Pri nakupu stanovanj, ki je bil opravljen pol leta pred reformo, ni mogoče govoriti o špekulaciji. Stanovanje Krivčeve na primer je res danes v denarju za tretjino več vredno kot takrat, toda ali se ni tudi vrednost denarja v tem času za skoraj toliko zmanjšala?

Smatram, da je to pisanje zlanamerno ali vsaj neodgovorno. Časopis ima danes velik vpliv na ljudi, zato bi se moral pisec bolj zanimati za čas in okoliščine ter povprašati tudi v naši občini, kako je s podatki, ki jih je dobil na javnem tožilstvu. Vprašam se, zakaj mora sedaj skupščina priti te stvari in ponovno iskati zaupanje ljudi, ki se hitro izgubi, pridobi pa mnogo težje.

M. L.

BLANCA: prosvetni dom naj bi ne služil le veselcam!

Letos so na Blanci delno uredili prosvetni dom, vendar bi bil denar kaj slabo naložen, če bi bilo v njem le nekaj veselice na leto, drugače pa bi bil neizkoriščen. Ker šola nima telovadnice, je zaprosila, če bi pozimi lahko dom uporabljala za šolsko telovadnico. Družbene organizacije so se s tem na

skupnem sestanku strinjale, vendar bo treba dom prej opremiti vsaj z najnujnejšimi, prav tako bi bilo treba ladijski pod nadomestiti s mnogo primernejšim parketom.

Stari vse bolj razmišljajo tudi o varstvu predšolskih otrok. Toda kje dobiti prostor, je trenutno kar nerešljivo vprašanje. Najprej smo pomislili na sobo družbenih organizacij, ki je bila zgrajena s prostovoljnim delom, vendar predstavniki organizacij niso bili za to, saj jim je to edini prostor, kjer se lahko shajajo, je povedal vodja tamkajšnjega krajevnega urada tov. Hočevar.

Obisk Gregorčičeve rojstne hiše

Prebivalci Loke, Radeč in okolice so poleti privedli izlet čez Vršič v Kobarid, potem pa so obiskali še Vrnsno, rojstni kraj Simona Gregorčiča. Obiskovalci so za odkup in ureditev pesnikove hiše, ki jo bodo 11. septembra svečano odprli, prispevali 31,50 N din.

Dela bodo končali pred rokom

Kot kaže potek dosedanjih del pri rekonstrukciji sevniškega Jugotanina, bodo končali že pred 15. oktobrom, ko poteče pogodbeni rok izgradnje. Do takrat bodo že zakurili kotel na mazut, kar jim bo prihranilo precej denarja, hkrati pa bo ostalo še več stranskega proizvodstva - izluženega lesa, ki ga papirna industrija še koristno uporabi. Zamenjava kurjenja pomeni prvo fazo rekonstrukcije, medtem ko bi bila predelava odpadlega lesa druga, še pomembnejša pridobitev. Stro-

ški letošnjih del bodo znašali 200 milijonov S-din.

Cenejši način kurjave bo povečal dohodek podjetja, kar bo omogočilo postopno skrajševanje delavnika, saj jim zastarele naprave onemogočajo bistveno povečati storilnost in dohodek.

Preurejena osnovna šola v Loki

Osnovna šola v Loki so med počitnicami preuredili: prebelili so učilnice in hodnike. Prva učilnica je dobila tudi parket; to je bilo res potrebno, saj je bil pod staro 60 let. Prebivalci upajo, da bodo prihodnje leto zamenjali pod še v drugih razredih.

Matični urad Tržišče

Julija in avgusta sta bili doma rojeni dve deklici. - Umrli so: Marija Anderlič, gospodinja iz Tržišče, 71 let; Franc Pirc, upokojenec iz Kaplje vasi, 81 let; Neža Jerab, učiteljica iz Sp. Vodol, 77 let, in Franc Janežič, kmet iz Spod. Vodol, 73 let.

SEVNIŠKI VESTNIK

VABILO

V ponedeljek, 12. septembra, bomo na skupnem plenumu občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta obravnavali osnutek zakona o financiranju izobraževanja in vzgoje v SRS, vključno s problematiko šolstva, vzgoje in izobraževanja otrok in odraslih.

V posebni točki dnevnega reda bi razpravljali tudi o programu razvoja kulturne dejavnosti v občini ter o dejavnosti drugih društev. OBCINSKI ODBOR SZDL SEVNICA

Z nedeljske proslave v Trebnjem: tovariš Franjo Bulc z novim praporom AMD Trebnje, ki bo članom tega delavnega društva prav gotovo v ponos in veselje (Foto: T. Gošnik)

Bogat program občinskega praznika

Z dostojno udeležbo so prebivalci občine Trebnje počastili letošnji četrti september, spomin na ustanovitev Gubčeve brigade na Trebelnem pred 24 leti. Posebej poročamo danes o uspehih strelskega tekmovanja, v soboto zvečer pa smo v Trebnjem spet slišali domačo godbo na pihala, ki se nam je predstavila s promenadnim koncertom. V mraku so predstavniki skupščine in organizacij položili vence pred spomenikom padlih borcev naše revolucije, domačini pa so nato napolnili dvorano doma kulture, kjer se nam je predstavila akademska skupina France Marolt iz Ljubljane. Bil je lep večer in plesalci so poželi močan aplavz.

V nedeljo zjutraj se je med občinsko strelsko tekmovanje nadaljevalo, kmalu po 9. pa so si prebivalci Trebnjega že začeli ogledovati preurejeno veletrgovino podjetja MERCATOR. Ob 9.30 je priigrala

pred stavbo trebanjska godba, množica domačinov in gostov pa se je zgrnila okoli odra. Tu so najprej slovesno razvili prapor prizadnega avto-moto društva Trebnje, ki je v zadnjih letih doseglo prav lep razvoj in razširilo svojo dejavnost. Društvo je hkrati odprlo svoje garaže in tako ustvarilo še več pogojev za boljše nadaljnje delo. Razvoj AMD v občini in njegove načrte je opisal Franjo Bulc, ki je nato razvil lepo zastavo in jo izročil društvenemu zastavonoši. Prebrali so imena darovalcev spominskih trakov in žebličkov, nakar je zastopnik AMZ Slovenije pohvalil pestro dejavnost trebanjskega društva in ga dal za zgled mnogim drugim organizacijam v Sloveniji. Množica je tudi tej pohvali navdušeno ploskala.

Predsednik delavskega sveta podjetja MERCATOR iz Ljubljane je nato v krajšem nagovoru opisal prizadevanja

kolektiva za modernizacijo trgovin v Sloveniji, pri čemer je posebej omenil podatke za novi lokal v Trebnjem. Z njim sta Trebnje in trebanjska občina dobila lepo urejeno in bogato založeno trgovino. Poslej bo prenekateri dinar lahko ostal doma, saj bo nudila nova trgovina veliko več blaga kot doslej. Gostje, ljudski poslanci, občinski odborniki in domačini so si nato ogledali novo trgovino, ki je kraju res v ponos.

V nedeljo so bile tudi lepe proslave občinskega praznika na Trebelnem in Selih. Sumberku, popoldne pa na Catežu. Četrta september pa so počastili tudi člani posameznih delovnih organizacij. Bil je lep in pomemben praznik, ki smo ga dostojno počastili. -Td

KAJ JE S PRIPRAVAMI ZA GRADNJO CESTE SKOZI MIRENSKO DOLINO?

Tako pogosto sprašuje prebivalci Mirenske doline. Poročali smo že, da je po programu medobčinskega sklada cesta Trebnje - Mokronog prva na vrsti. Nad polovico denarja bi morala prispevati občina, zato so se predstavniki občinske skupščine že posvetovali s podjetji o prispevku. Toda pokazalo se je, da so trdnjša podjetja, ki so v manjšini, pripravljena prispevati, šibkejša podjetja pa ne. Ker so zastopniki republiškega cestnega sklada ustno obljubili, da bi dali iz tega sklada polovico, če bi pol v občini sami zbrali, se bodo proti koncu septembra predstavniki občine ponovno razgovarjali z zastopniki podjetij. Kako zelo si prebivalci Mirenske doline želijo sodobno cesto, je pokazal tudi sestanek Avto moto društva, na katerem so bili vsi udeleženci za zbiranje prostovoljnih prispevkov med člani društva.

Odloženo plačevanje prispevka za uporabo mestnega zemljišča

Na zadnji seji skupščine v Trebnjem so odložili plačevanje prispevka za uporabo mestnega zemljišča, ki bi naj ga v Trebnjem začeli zbirati že od 1. julija. To so morali narediti zaradi tega, ker odlok ni bil v popolni skladnosti s temeljnim zakonom. To so sestavljavci odloka vedeli, vendar so jim na republiškem sekretariatu za urbanizem zatrjevali, da bo zvezna skupščina v kratkem dopolnila zakon tako, da mu bo odlok ustrežal. Vendar zvezna skupščina tega do sedaj ni naredila. Ker je odlok zajemal razen ožjega gradbenega okoliša tudi zemljišča, ki so po urbanističnem pro-

gramu predvidena za zazidavo (območje ob cesti v Starem trgu, naselje okoli gradu, del Cvibljia itd.), kar ni v skladu s temeljnim zakonom, so odborniki sklenili odložiti plačevanje, dokler pristojni ne uredijo zakonodaje.

Zgradil si bo hišico in se ustalil

Pred kratkim so izdali na občini v Trebnjem gradbeno dovoljenje Gregorju Hudorvcu, ki je ciganskega rodu. To je prvi takšen primer v občini. Gregor je stalno zaposlen v pitljišču v Martinji vasi, hišico pa bo postavil pod cerkvijo blizu Mokronoga. Sprva si bo na tistem mestu postavil le začasno barako. V bližini si je letos spomladl zoral celino in zemlja mu že daje za družino prve plodove, ki jih je sam pridelal.

TREBANJSKE NOVICE

KRKA TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

Odkupna postaja za zdravilna zelišča, Novi trg 9 - tel. 21-304, Novo mesto

NABIRALCEM ZDRAVILNIH ZELIŠČ

V prihodnjih tednih vam priporočamo nabiranje naslednjih zdravilnih zelišč:

Cvetje: bele deteljice 600 S-din, rdeče deteljice 600 S-din.

Listje: bršljana 250 S-din, pljučnice (pljučnika) 200 S-din, regrata 200 S-din, volčje češnje (beladone) 1000 S-din, lapuha brez pecljev 200 S-din, jetrnika 1000 S-din, melise 600 S-din, ozkolistnega trpotca 300 S-din, gabeza 150 S-din, oreha 150 S-din.

Rastline: gladišnik 150 S-din, smetlika 200 S-din, medena deteljica 120 S-din, tavžentroža 300 S-din, melisa 300 S-din, ženikelj 350 S-din, vodna kreša 350 S-din, črnobina 250 S-din, škrožlica 300 S-din, zlata rozga 120 S-din.

Korenine: bodeče neže (kompave) 700 S-din, gozdnega korena 600 S-din, medvedovih tac 700 S-din, velikega divjega janeža 800 S-din, malega divjega janeža 1700 S-din, brebranca (pastinake) 320 S-din, sladkih koreninic 600 S-din, gabeza 150 S-din, regrata (rumenega) 300 S-din, črnobine 350 S-din.

Zdravilna zelišča plačujemo nabiralcem po navedenih cenah.

POLEG TEH ODKUPUJEMO ŠE RAZNE DRUGE VRSTE ZDRAVILNIH ZELIŠČ.

PREDVSEM VAM PRIPOROČAMO, DA NABIRATE: listje jetrnika, pljučnice, regrata in ozkolistnega trpotca; rastline: tavžentroža, črnobina, škrožico; korenine malega divjega janeža, velikega divjega janeža, pastinake in regrata.

Nabirajte samo tista zdravilna zelišča, ki jih dobro poznate!

Nabrana zdravilna zelišča oddajte najbližji zadrugi. Če vaša zadruga zdravilnih zelišč ne odkupuje, sporočite to naši odkupni postaji v Novem mestu, Novi trg 9!

V prvem polletju najboljši izvoznik BELT

Črnomaljska podjetja povečujejo sklade - V jeseni: realizacija in plan blizu izravnave

Izvozna podjetja v črnomaljski občini so v letošnjih prvih šestih mesecih prodala na tujih tržiščih za 716.000 dolarjev izdelkov. Najboljši je bil BELT, ki je izvozil za 369.000 dolarjev odlikov. BELT, LIČ, ZORA, BELSAD in ISKRA so polletni izvozni načrt presegle za 9 odstotkov in prodali za 31,1 odst. več izdelkov kot v prvih šestih mesecih leta 1965.

Vrednost proizvodnje v družbenem sektorju je bila s 64.740.000 N-din za 30,3 odst. večja od lanske, vendar za 5,6 odst. manjša, kot so predvideli za konec letošnjega prvega polletja. Med podjetji je bil BELT z 2.330 tonami odlikov 0,4 odst. pod predvideno proizvodnjo, ZORA pa s 3736 m² predelanega lesa 8,5 odst. pod polletnim načrtom. Z večjo izgubo so poslovali kmetijstvo, gradbeništvo in gostinstvo. Gostin-

stvo je poslovalo s primanjkljajem 20.000 N-din, kar je petkrat večja izguba kot lani. Razmerje med skladi in osebnimi dohodki se je po reformi občutno nagnilo v korist skladov. Med industrijskimi podjetji je manjše sklade (za 65 odst.) ustvaril le semiški obrat ISKRE. V podjetju BELT so sklade povečali za 122 odst., v kanižarskem rudniku za 123, v ZORU za 169 in v BELSADU za 363 (!) odstotkov.

Osebnimi dohodki so bili za 30 odstotkov večji kot lani in je znašalo povprečje 588 N-din. Največje povprečne osebne dohodke so imeli s 788 N-din v trgovskem podjetju POTROŠNIK. V trgovini so sicer iz čistega dohodka namenili več za osebne dohodke kot za sklade.

Število zaposlenih se ni bistveno spremenilo, zlasti v gospodarstvu ne. Znatno več zaposlenih kot prej je šlo le gradbeništvo, katerega dejavnost je sezonske narave. V avgustu se je krivulja spet začela obračati navzgor. V industriji in gostinstvu zaznavajo največji porast. V jeseni naj bi se stanje popravilo tako, da bi bila dejanska dinamika za kakšen odstotek pod predvidevanjem.

Pogled na del širitisočglave množice, ki se je v nedeljo zbrala na veličastni proslavi ob podelitvi domicila XV. SNOUB »Belokranjski« v Metliki (Foto: M. Jakopec)

Živahna predzadnja nedelja na Vinici

28. avgusta je bilo na Vinici ves dan razgibano - Dopoldne javna tribuna, popoldne partizanski miting in na koncu: zamera...

Javno tribuno o razvoju občine do leta 1970 je na Vinici vodil podpredsednik Obs Anton Dvojmoč, udeležilo pa se je le kakih 60 domačinov, četudi se bodočnost kraja tiče vseh občanov, in ne le nekaterih. K splošnemu osnutku družbenega plana ljudje niso imeli pripomb, pač pa so postali glasni, ko so obravnavali predvideni napredek v domačem kraju.

»Gradnja vodovoda se je

ustavila pri Dragatušu, cesta pa v Kanižarici,« so dejali, »za Vinico vselej zmanjka denarja.« Malce nejevoljni so bili tudi zato, ker je bilo obljubljeno, da bo osemletka še letos dokončana, zdaj pa je očitno, da ne bo. Prav tako so občani menili, da bi morali kamping urediti, kakor je bilo dogovorjeno.

Popoldne pa se je mladina od blizu in daleč zbrala na partizanskem mitingu, ki ga

je organiziral občinski komite ZMS skupno s pripadniki garnizije. Okoli 400 ljudi je na prostoru za kampiranje prisostvovalo kulturnemu sporedu. Nastopile so folklorne skupine, pevci in tamburaši. Prireditev je snemala ljubljanska RTV za oddajo »37 stopinj v sencji, pri tem pa je prišlo do velike zamere.

Po vnaprej sestavljenem programu snemanja, določeno do minute natančno, je bilo dogovorjeno, da bodo med folkloristi posneli Dragatušane, ob nastopu pa sta se pripravili še domača viniška skupina in Preločani. Ker snemanje teh dveh skupin ni bilo predvideno, so snemalci ob nastopu domačinov pospravili kamere. Ti so tako zamerili, da so odrekli udeležbo pri programu, za njimi pa se Preločani.

Morda je šlo res za spodrslija pri organizaciji snemanja, vendar je gotovo, da take scene niso bile umestne in da toliko ostrih besed zaradi tega ne bi bilo potrebnih. Oddajo je RTV prenašala v sredo zvečer.

Nikar ne žalujte!

Viničanom naj ne bo žal, ker je pred kratkim sanitarna inspekcija zaprla edino slaščičarno v kraju. Lastnika so večkrat opozarjali, naj vendar že poskrbi za čistočo, a ker se ga nasveti niso prav nič prijel, je bilo potrebno lokal zapreti. Spričo tistega, kar je ob zadnjem pregledu inspekcija našla med posodo, je še sreča, da ni prišlo do okužb.

Črnomaljšani brez mleka

V Črnomlju so že vse polne dni brez mleka. Občani so odvisni le od kmetov, ti pa ga nimajo dovolj za ves Črnomelj. V poslovalnici ljubljanske Prehrane so povedali, da poleti ne prodajajo mleka, ker bi se lahko sesirilo in bi imeli preveliko izgubo. V hladilnikih je »daj dovolj prostora le za lučke!

Začetek pouka še v stari šoli

Gradnja nove osemletke v Loki pri Črnomlju sicer tepe napreduje, vendar z novim šolskim letom se niso mogli začeti pouka v novi stavbi. Zaenkrat poučujejo v starih prostorih, računajo pa, da bo oktobra nova šola nared za vselitev. Nekaj težav so imeli z nabavo opreme, ker je proizvajalec rok dobave za tri tedne zavlekel.

Revolucija se nadaljuje v boju za samoupravljanje

(Nadaljevanje s I. str.)

nimo se samo tako imenovane viniške republike in vseh spopadov belokranjskega ljudstva z režimom v stari Jugoslaviji. Franc Leskošek-Luka je nato opisal začetke vstaje v Beli krajini in naštel žrtve, ki jih je ta dežlica prispevala.

Naš družbeni razvoj — je nadaljeval — temelji na pridobitvah tega štiriletnega boja proti okupatorju in oborožene ljudske revolucije. Te pridobitve so temeljni kamen naše družbe, so korenine, iz katerih mora družba črpati sokove. Iz njih raste naše družbeno življenje v celoti, naši medsebojni odnosi, naše gospodarstvo in kulturno bogastvo.

Mi vsi, borci, smo dolžni zagotoviti kontinuiteto revolucije. Boj za pravico in svobodo je vedno privabljal mladino. In naš današnji boj za boljši kos belega kruha, za socializem je v pravem pomenu besede nadaljevanje boja za pravico in svobodo, ki smo ga začeli z ljudskim uporom pred 25. leti. Veličina ljudske revolucije pa nam mora biti vodilo tudi v današnjem družbenem življenju. Z njo moramo v prvi vrsti seznanjati našo mladino, seznanjati jo moramo z njenimi moralnimi in etičnimi prvinami. Te so prav v tem, da zaupamo delovnemu človeku, da verjamemo v njegove umske in moralne sposobnosti, v njegovo hrabrost in doslednost.

Franc Leskošek-Luka je nato orisal povojni gospodarski, družbeni in politični razvoj Bele krajine, ki je sam

po sebi neovrgljiv dokaz življenja našega celotnega sistema, se zavedamo vsi, posebej in njenih prebivalcev, no pa borci.

Pozdrav tovarišu Titu

Udeleženci velikega partizanskega sročanja borcev NOV ob proslavljanju 25-letnice vstaje in 23-letnice ustanovitve XV. SNOUB, prebivalci Bele krajine, Dolenjske in sosednje Hrvaške Ti pošljamo prisrčne pozdrave s tega koščka s krvjo tisočev borcev prepojene slovenske zemlje.

Ob tej priložnosti Ti izrekamo popolno zaupanje in soglasje s potjo, ki jo je nakazal za naš razvoj VIII. kongres ZKJ, z vsem srcem odobravamo sklepe IV. plenuma CK ZKJ in vlagamo vse sile za njihovo popolno uresničitev, saj brionski sklepi ponovno potrjujejo Tvojo globoko vero in zaupanje v našega delovnega človeka, ustvarjalca in oblikovalca svoje usode v preteklosti, sedanjosti in prihodnosti. Zelimo, da nas še dolgo vodiš, in obljubljamo, da si bomo prizadevali uresničiti velike ideje humane, socialistične, samoupravne družbe.

V Metliki, 4. septembra 1966

dožnost borcev v naši današnji stvarnosti pa je opisal z besedami:

— Ko se danes v naši družbi srečujemo z različnimi težavami in nasprotji, nam ni težko poiskati smeri za nadaljevanje naše revolucionarne poti. In če hočemo nadaljevati revolucijo, ki so jo naši narodi začeli pred 25 leti, bomo morali usmeriti vse naše revolucionarne sile v razvijanje samoupravljanja in s tem v nadaljnjo demokratizacijo naše družbe in v vse večje osvobajanje človeka.

Naša revolucionarna naloga v današnjem času je ta, da odločno vztrajamo na poti demokratičnega razvoja naše družbe, izoblikovanja samouprave, kar pomeni uresničevati našo gospodarsko in družbeno reformo, ki zahteva prilagoditev vseh naših organizmov in vsega našega dela tem zahtevam. Prav to je smisel ukrepov in sklepov IV. plenuma ZKJ na Brionih. Pomembnih nalog, ki čakajo našo družbo prav v zvezi z nadaljnjim utrjevanjem samoupravljanja in izgrajeva-

Tudi danes smo lahko zgled s tem, da vnašamo v izvajanje novih nalog disciplino, kakršno smo znali pokazati med vojno, da smo na čelu boja za izvajanje zakonov naše družbe, ki jih sprejemajo naše skupščine, da se borimo za doslednost, pri tem pa je vsak izmed nas tako iznajdljiv in iniciativen, kakor smo bili pri premagovanju težav kot partizani. Vemo, da je od nas borcev to osnovna obveznost do vseh delovnih ljudi in posebej še do vseh tistih, ki so za ideale revolucije dali svoja življenja.

Mesto so očistili in okrasili

Na nedeljsko srečanje borcev so se Metličani temeljito pripravljali. Ob tej priložnosti, ko so pričakovali toliko gostov, so hoteli svoje mesto pokazati v kar najlepši luči. Ze več dni prej so delavci komunalnega podjetja pometli sleherno smet z mestnih ulic ter popravili nasade in parke, kjer je bilo potrebno. Tudi zasebniki so se potrudili, saj se je v nedeljo na marsikaterem oknu pokazalo cvetje, ki ga prej ni bilo. Kaj, če bi bila Metlika zmeraj tako lepa?!

Krojni tečaj že dela

V Metliki se je 5. septembra začel krojni-šiviljski tečaj, ki ga prireja tovarna šivalnih strojev BAGAT v sodelovanju z domačo delavsko univerzo. V enomesečni tečaj se je takoj prijavilo več kot 50 žena in deklet. Solnina znaša okoli 5.000 dinarjev. Stroje, ki jih uporabljajo tečajnice, lahko interesenti odkupijo.

Dežurni pa v gostilni...

Potnikom v avtomobilih, ki so 24. avgusta popoldne čakali ob spuščeni zapornicah pri železniškem prehodu v Gradcu so pošli živci. Vlak je bil že davno mimo, prehod pa zaprt. Po 30 minutah nervoznega čakanja se je nabralo na obeh straneh proge več avtomobilov in vozov. Kljub hupanju in klicanju ni bilo nikogar blizu. Nazadnje so šli po vasi iskat tistega, ki bi moral zapornice dvigniti. Našli so ga — v gostilni!

Tokrat je bil prehod zaprt točno 50 minut, pravijo pa, da se to ni primerilo prvič...

Letos manjši uspeh v krvodajalski akciji

Avgustovska krvodajalska akcija v črnomaljski občini ni tako uspela, kakor so pričakovali - Namesto 750 le 469 krvodajalcev

Letošnja krvodajalska akcija v občini Črnomelj ni dosegla zaželenega uspeha, čeravno so prav letos za propagando največ naredili. Po republikanskem planu bi moralo 750 krvodajalcev oddati kri; prijavilo se jih je le 543, v resnici pa je oddalo kri 469 ljudi. Skupno je bilo v zadnji akciji zbrane 148.790 ccm krvi.

Menijo, da je lepo vreme zadržalo doma prenekaterega krvodajalca z dežele, medtem ko je bila udeležba proizvajalcev slaba zato, ker jim podjetja niso odbrala dela prostega plačanega dne. Tako se je na primer v Beltu prijavilo za odvzem krvi 114 ljudi, k odvzemu pa jih je prišlo le 56. Podobno se je dogajalo tudi v drugih kolektivih, razen v obratu Beti II, od koder je prišlo vseh 33 prijaviteljev.

Kot se je izkazalo, bi tudi zdravstveni dom lahko malo več naredil v pripravah za to akcijo. Izjema je dr. Kvasič v Semicu, ki je sum vodil in organiziral akcijo, zbral krvodajalce ter predaval v več krajih.

Občinski odbor Rdečega križa se je letos s propagando resnično potrudil, vendar pravega uspe-

ha ni bilo. Opažajo tudi, da se že od vsega začetka krvodajalskih akcij udeležujejo zlasti delavci in kmečko prebivalstvo, medtem ko je mnogo manj krvodajalcev iz uslužbenških vrst in le malenkostno število vodilnih ljudi. Tudi to najbrž slabo vpliva na prostovoljce, ki že leta in leta darujejo svojo kri za zdravlilo, s katerimi je mogoče rešiti ljudi vseh poklicev.

Ponovitev v Semicu in Starem trgu

28. avgusta sklicani javni tribuni o razvoju občine do leta 1970 v Semicu in Starem trgu zaradi premajhne udeležbe nista uspeli. Lepo vreme je kmetovalce zvalilo k delu, zato so imeli ponovno javno tribuno v Starem trgu že 4. septembra, v Semicu pa se bodo občani drugič zbrali v nedeljo, 11. septembra.

ČRNMALJSKI DROBIR

ZARADI STEVILNIH NESREČ v mestu je krajevna skupnost sklenila omejiti hitrost prometa. Ko bodo pristojni organi postavili prometne znake, vozilki motornih vozil ne bodo smeli več pritskati na plin kot doslej. Največja dovoljena hitrost bo 40 kilometrov na uro.

V NASELJU SADEŽ bodo v kratkem namestili nekaj cestnih električnih svetilk. S tem bo urejeno vsaj delu prebivalstva tega novega naselja. Celotnega Sadežca zaenkrat še ni mogoče elektrifikirati, saj stane krajevno skupnost ena sama svetilka okoli 50.000 dinarjev.

MLADINA SI ZELI zabave, godbe in plesa, vendar imajo do najbližjega juke-boxa dobrih 14 kilometrov. Vseeno gredo najbolj navdušeni večkrat v Metliko na Veselico, tu pa čakajo tudi po 2 uri, da lahko vržejo kovance v aparat in naroče zaželeno ploščo. Izredno zanimanje za glasbeno skrinjo bi lahko dalo domačim gosticem misliti.

1. SEPTEMBRA je Milan Bajc iz Črnomlja prevzel mesto direktorja novega stanovanjskega podjetja. Med ljudmi je tovarši Bajc precej znan, saj je bil predtem vrsto let uslužbenec občinske uprave.

VCERAJ POPOLDNE je bila v sejni dvorani občinske skupščine razširjena seja občinskega sindikalnega sveta, na kateri so razširili odnos zdravstvene službe do bolnikov in delovnih organizacij ter razpravljali o spremembi zakona o zdravstvenem zavarovanju. O tem bomo obširneje poročali prihodnjič.

NOVICE ČRNMALJSKE KOMUNE

METLIŠKI TEDNIK

Smo za garaže, zelenice in igrišča!

Plakatiranje v nočnem času, s pomočjo katerega skušata dve nasprotni stranki na Mestnih njivah pridobiti pristaše za gradnjo garaž ali proti njim, je razburkalo celotno naselje, staro in mlado — Sprva je bila zadeva zanimiva (obujali smo spomine na vojne dni), kasneje pa smešna; ker se listki in rumena barva pojavljajo še nadalje, imajo ljudje tega dovolj in skušajo odkriti pisca — Zbor volivcev, ki naj bi to razčistil, je bil v ponedeljek zvečer v gimnaziji — in je trajal do polnoči

Volivci so se formalno zbrali z avlo razprave o osnutku urbanističnega programa mesta z naseljem Straža. Eden izmed projektantov, inž. Danilo Lapajne, je lepo pojasnil razvoj mesta v prihodnjih 30 letih, vendar se posebna razprava o tem ni razvila. Ljudje so komaj čakali točke razgovora, da bi se pomenili o gradnji garaž na Mestnih njivah.

Pred kratkim se je namreč okoli 90 stanovalcev tega naselja odločilo zidati garaže po načrtu, ki ga je izdelalo podjetje PIONIR. Ob gradnji naselja so pred leti predvideli le malenkostno število garaž, lastnikov avtomobilov pa je vedno več, zato je problem shranjevanja vozil v rešnici pereči. Ker ni bilo na voljo zidanih garaž, so začeli nekateri že pred dvema letoma postavljati lesene barake vseh vrst. Te spake res kazijo celotno naselje, zato je nujno potrebno najti drugačno rešitev.

Nasprotja med stanovalci

Novomeški košarkarji odstopili

Jesenski del druge republiške košarkarske lige se je začel pred poldrugim tednom — Brez Novomeščanov. Za nešportno potezo ni opravičila. Občinska zveza za telesno kulturo je košarkarjem zagotovila dovolj sredstev za gostovanje, opremo in druge izdatke. Vzrok za odstop je drugače: mladi košarkarji niso bili pripravljeni resno trenirati. Voljo do dela jim je gotovo vzela vrsta porazov, ki so jih doživeli v spomladanskem delu tekmovalca, tako da so na koncu običajni na zadnjem mestu brez zmage. Nesmiselno bi tudi bilo ob takem delu pričakovati kaj več. Čeprav niso imeli trenerja, bi v voljo lahko dosegli marsikaj, še posebej, ker so imeli denar.

V slovenskem športu je bilo v jesenskem delu tekmovalci že več primerov, da so slabša moštva obupala in predala tekme brez borbe. Razumljivo je, da je poraz težko prenesti, še posebej, če niso pričakovani. Toda sport ni je gola borba za točko! Nekaj več je — in prav tega mladim novomeškim košarkarjem manjka.

pa so se začeli takoj, ko so o morebitni gradnji garaž sploh začeli razpravljati. Namesto da bi se tovariško pomenili in skušali najti sprejemljivo rešitev za vse prizadete, je prišlo do sporov, osebnega sovraštva, nato so se pojavljali lepaki na avtomobilih, na vratih lesenih garaž, na okrasnem grmičju in na telefonskih drogovi. Na njih so zainteresente za gradnjo garaž zmerjali skriti pisci celo s spekulanti.

Zamera raste in mrznja med ljudmi, ki živijo v eni stanovanjski soseski, se razplamteva. To je bilo očitno tudi na zboru volivcev. Mirni in neprizadeti opazovalci so se lahko od srca nasmejali, četudi je bila zadeva resna. Nekateri občani so razpravljali s tako zagretostjo, da se jim je tresel glas ob spremljavi živčnih kretnj.

— Ne bomo več odlašali! Začeli bomo zidati... material je pripravljen!

— Nočemo garaž... hočemo športna igrišča, zelenice, trgovino!

— Ne bomo poslušali ropota!

— Izpušni plini so zdravju škodljivi.

In podobno.

Ura je bila že pol polnoči, rešitve pa še nobene. Nato je predsednik občinske skupščine kot občan in stanovalec naselja predlagal rešitev, inž. Lapajne pa jo je podprl s strokovnega gledišča. Rekla sta: »Garaže so potrebne, prav tako zelenice, igrišča in po potrebi trgovina. Skusajmo te želje uskladiti in zadevo rešiti tako, da bo sprejemljiva za vse stanovalce!«

Tega mnenja je bilo še največ ljudi, zato je bilo sklenjeno, da bodo strokovnjaki ponovno pregledali vse možnosti, da bi garaže sicer zgradili, vendar tako, da bi zavzele kar najmanj prostora. Ker z rešitvijo tega vprašanja ni mogoče več odlašati, morajo strokovnjaki svoje delo opraviti v 14 dneh.

Zatem, ko je zbor volivcev ostro obsodil lepljenje listkov kot skrajno neprimeren na-

čin za občevarje med ljudmi, smo se razšli. Na poti domov pa so nas na novi asfaltirani Koštalovi ulici presenetili napis z rumeno barvo: »NOČEMO GARAJ! HOČEMO IGRISČA!« Zjutraj, ko smo šli v službo, smo našli lepake spet po tleh in nalepljene na garaže. Doklej bomo to še prenašali? Sovraštvo raste in življenje v blokih, kjer eden drugemu gledamo v krožnik, bi postalo lahko neznosno!

RIA BAČER

O sklepkih brionskega plenuma

Na zadnji seji predsedstva ObSS Novo mesto so govorili o področnem posvetu predsednikov SZDL, sekretarjev občinskih komitejev ZK in predstavnikov ObSS. Na seji so ustanovili skupino, ki bo zbrala in pripravila gradivo za plenum občinskega sindikalnega sveta Novo mesto, na katerem bodo razpravljali o uresničevanju stališč brionskega plenuma CK ZKJ in zadnjega občnega zbora ObSS Novo mesto. Plenum ObSS bo v oktobru.

Tudi tujci niso vsi pošten!

31. julija je doživel vlom v avtomobil neki nemški turist pred motelom na Otočcu. Kasneje so ugotovili, da je vlom zagrešil Christian Kangel, tudi iz Nemčije, ki je bil na počitnicah odletel že prej v Ljubljani in Kopru.

Zamenjava osebnih izkaznic

Občane občine Novo mesto obveščamo, da bomo z zamenjavo osebnih izkaznic pričeli 15. 9. 1966. Prošnje za zamenjavo osebnih izkaznic bodo občani vlagali pri krajevnih uradih, kjer imajo svoje stalno prebivališče. Pravico in dolžnost imeti osebno izkaznico ima vsak državljan, ki je star 18 let. Osebno izkaznico dobi lahko tudi oseba, ki še ni stara 18 let, pač pa je že stara 14 let. Na zahtevo staršev ali skrbnika lahko dobi osebno izkaznico tudi oseba, ki še ni stara 14 let.

Ob vložitvi prošnje mora prosilec obvezno priložiti:

dve fotografiji, velikost 3x3,5 cm, izdelani na belem tankem fotografskem papirju, brez retuš. Fotografija ne sme biti starejša od 6 mesecev. Opozarjamo občane, naj se fotografirajo pri fotografih, ki imajo obrt in tudi navodila, kako morajo izdelovati fotografije za osebne izkaznice. Fotografije, ki ne bodo ustrezale predpisu, bomo zavračali. Predložiti mora tudi staro osebno izkaznico. Zaželeno je, da občani, ki so rojeni izven območja tukaj občine in bodo zamenjali osebne izkaznice, predložijo rojstne liste, ker bodo tako olajšali delo organu, ki bo osebne izkaznice izdajal, oz. bo s tem skrajšan celotni postopek, v izkaznicah pa bodo na ta način imeli občani vpisane točne osebne podatke. K prošnji za osebno izkaznico mora vsak priložiti v gotovini 200 S-din za dejanske stroške osebne izkaznice. Prošnja za osebno izkaznico mora vložiti vsak občan osebno, da se opravi potrebnega tehnična opravila pri izdajanju osebnih izkaznic.

Krajevni uradi bodo pravčasno obveščali občane o vrstnem redu izdajanja osebnih izkaznic za posamezna naselja, vasi oz. ulice na krajevno običajen način. Zato prosimo občane, da upoštevajo določeni vrstni red, ker bodo s tem olajšali delo.

Iz pisarne UNZ pri občinski skupščini Novo mesto

Začetek pouka v Šentjerneju

V soboto, 3. septembra, se je začel pouk na osemletki Martina Kotarja v Šentjerneju. Pred šolo se je zbralo vseh 773 učencev, katere so razdelili po razredih. Ugotovili so, da je letos vpisanih 63 učencev več kakor lani. Čeprav je šolska stavba nova, v njej že zmanjkuje prostora.

Letos bodo morali ves razred z učiteljsko vred vzeti v 4 km oddaljeno šolo v Orehovici. Kaže, da bo šentjernejsko šolo treba kmalu razširiti. Na fotografiji: prvi dan pouka v letošnjem šolskem letu z začetno slovesnostjo na prostem (FOTO: Polde Miklič)

Novomeški športniki na Čehoslovaško

Na razširjeni seji izvršnega odbora novomeškega športnega društva so govorili o bližnjem gostovanju novomeških športnikov na Čehoslovaškem. Gostovanje, ki gre v sklop že vzpostavljenih stikov med domačimi športniki in športniki iz Bratislave, je v glavnem vrnitev gostovanja. Večja skupina telesno vzgojnih delavcev iz Bratislave je bila več dni gost v taboru TVD Partizana Novo mesto na Valeti pri Portorožu.

kjer smo ji lahko nudili ceneno letovanje.

Na seji so sklenili ponuditi gostovanje novomeškim športnikom v Bratislavi od 17. do 21. septembra. Skupno bi potovalo nekaj več kot 30 športnikov: 17 atletov, 12 rokometišev, 6 šahistov in dva teniška igralca. Predvidena bodo športna srečanja v Bratislavi in bližnji okolici, predvsem z ekipami, ki ustrezajo kvaliteti naših tekmovalcev.

Smola potujočih tatov v Novem mestu

Potujoča tatova Vladimir Čirič in Janez Velkavrh iz Ljubljane sta 3. septembra ob 18.55 z osebnega avtomobila nekega nemškega turista na avtobusni postaji v Novem mestu odnesla kavček z raznim predmeti v vrednosti 90 tisoč starih dinarjev. Se preden sta utegnila s tujim kovčkom kam odstopovati, so ju varnostni organi prijeli. Kovček je bil vrnjen Nemcu v kakšnih dveh urah.

NK Elan (Novo mesto) : NK Rakeč 4:0 (1:0)

V prvem kolu ljubljanske nogometne podzveze so novomeški nogometaši premagali goste iz Rakeča z visokim rezultatom 4:0. Domači so ves čas igre imeli pobudo in svojih rokah in niso dovolili presenečenja.

V nedeljo bodo Novomeščani gostovali v Kočevju, kjer se bodo pomerili z NK Rog.

Novomeška kronika

■ Popravni izpiti na novomeških srednjih šolah so bili končani pretekli teden, le na kmetijski srednji šoli z njimi še niso pri kraju. Na gostinski šoli jih je od 34 kandidatov opravilo uspešno izpite 18, 11 jih je padlo, 5 pa jih k izpitu ni prišlo. Na ekonomski srednji šoli je od 33 dijakov naredilo izpite 24, na srednji šoli za zdravstvene delavce od 16 kandidatov 11, na gimnaziji in učiteljski pa je popravljalo negativne zaključne ocene 78 dijakov, od katerih jih je 19 padlo.

■ UPRAVA KINA DOMA JLA res skrbi za svoje obiskovalce. Razen filma, ki ga gledalci spremljajo na platnu, lahko poslušajo tudi televizor, ki na vsi moči igra v klubski sobi. Ljubitelji sedme umetnosti tega niso ravno veseli.

■ V TOCILNICI METROPOLA ljubitelji starin lahko kupijo cigarete Morava iz leta 1964. Priložen jim je celo koledarček tega leta. Nerodno je le to, da so cigarete že plesnive.

Študijska knjižnica Mirana Jarca Novo mesto

razpisuje delovno mesto

SNAŽILKE

Vse informacije dobite v ustanovi.

■ SEJEM KNJIG pod arcađami Mladinske knjige bo odprt do konca tega tedna, če pa ne bo več zanimanja, ga bodo že prej zaprli. Iz Ljubljane so zdaj prejeli nekaj novih knjig, ki so bile v tisku, tako da so z njimi spet dobro založeni.

■ KDOR SE ZELI ZNEBITI DENARJA, naj se udeleži poklerja v gostišču na Loki: v ponedeljek popoldne so valjali na mizah tisočake in stotake, nekdo pa je tekel domov celo še k ženi po denar, ker je svojo je za pravil v družbi vročih kvartopivcev. Deževno popoldne naredi človeka sentimentalnega — ne, kateri se takrat spomnijo oddiha in si ga privoščijo v obliki poklerja — seveda le za denar, sicer bi bila igra nezanimiva...

■ ZLEBOVE V ČITALNISKI ULICI so popravili, tako da se ob slabem vremenu obiskovalcem kina JLA ni treba več bati hladne prhe. Curki dežja, ki so lili skozi luknje v žlebovih, pa so razjedali tudi asfalt.

■ V PONEDELJEK je bila novomeška tržnica prav dobro založena. Kumare so prodajali po 80 din, papriko po 140 din kilogram, zelje po 80 din, solato po 300 din, paradiznik po 250 din, korenje po 120 din in krompir po 90 din kilogram. Hruške so ale v denar po 150 din, slive po 120 din, gobe-jdovčki po 800 din kilogram, jajca po 80 din.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rdilo se: Antonija Hočevar s Kurirske poti 1 — Tatjana, Terezija Moretiti z Mestnih njiv, blok 10 — dečka, Martina Zajc z Ulice na žago 1 — dečka, Marija Pakar iz Koštalove 37 — deklico.

Devetdesetletnica novomeškega gasilskega društva

Letos mineva 90 let, kar je bilo v Novem mestu ustanovljeno gasilsko društvo. V brošuri, ki jo je društvo s pomočjo novomeških podjetij, organizacij in obrtniških delavcev izdalo, lahko občani najdejo kratek zgodovinski opis dela novomeških gasilcev.

Ce le bežno preletimo društveno zgodovino, vidimo, da je bilo ustanovljeno precej pozno, saj so bila društva v Krškem, Karlovcu, Metliki in drugod precej pred nami. Čeprav so Novo mesto mnogokrat uničevali požari, zlasti v letih 1540, 1576, 1583, 1605 in 164, ko je mesto skoraj do tal pogorelo, se Novomeščani še dolgo niso odločili za ustanovitev organizacije, ki bi skrbelo za preprečevanje in gašenje požarov. Končno so ljudje le spoznali, da tako ne gre več naprej. Prvo zamišlel o organiziranju gasilskih službi je sprožil sin novomeškega trgovca Jean Pollack, ki je bil dolgo časa v drugih deželah, kjer je bilo gasilstvo že razvito. Za njegovo zamišlel se je ogrel novomeški trgovec Adolf Guštin, doma iz Metlike, kjer je gasilsko društvo že dalj časa delovalo. Misel se je širila in dobila

trdno oporo, tako da je bil kmalu ustanovljen pripravljajni odbor, ki mu je načeloval Adolf Guštin. Odbor je poskrbel za društvena pravila in jih predložil občinskiemu odboru, ta pa jih je predložil še deželni vladi, ki jih je po krajšem postopku odobrila. Zaradi dobre propagande je k novemu društvu pristopilo veliko meščanov. Komaj so bila pravila potrjena, že je bil 19. marca 1876 sklican ustanovni občni zbor. Na njem je bilo društvo dokončno ustanovljeno. Takoj po zboru je društvo z vsi resnostjo prišlo za delo. Vrstile so se vaje, na katerih je veljala tako stroga disciplina, da je nekaj članov odstopilo. Kmalu po občnem zboru so gasilci prvič stopili v akcijo, ko so se vnele saje v Hochmayerjevi hiši na Florjanovem trgu, prvi ognjeni krst pa so prestali pri velikem požaru v Jablanu pri Mirni peči 5. septembra 1876.

Novomeški gasilci so potem pomagali skoraj pri vsakem požaru. Za požrtvovalno delo je društvo prejelo številne pohvale in zahvale, pa tudi denarne podpore, s katerimi si je kupovalo potrebno gasilsko orodje. Leta

1890 je ustanovitelj in načelnik Guštinu uspelo, da je bil na občnem zboru z 20 proti 13 glasovom izglasovan predlog za slovensko poveljevanje. Društvo je pri tem sicer utrpelo nekaj materialne škode, zlasti ker je veliko podpornih članov, ki so bili nemškutarsko nastrojani, odstopilo. Moralni učinek pa je bil zato toliko večji: društvu zvesti člani so poprijeli in članov je bilo spet vedno več.

Prva svetovna vojna društva ni preveč prizadela, razen seveda, da je moralo več članov v vojsko. Delo je teklo skoraj nemoteno naprej. V stari Jugoslaviji pa je bilo društvo dostikrat žrtiev strankarskih bojev in trenj, vendar je vodstvo znalo krmariti barko stran od škodljivih političnih strasti. V društvu so zbirali ljudi najrazličnejših struj in jih vzgajali v strogo gasilskem duhu. Eden takih je bil pokojni France Rajc, dolgoletni poveljnik in načelnik. Najhujši udarec je društvu prizadel drugi svetovni spopad, ki ga je malone uničil. Najprej so ga pritisnili ob tla Italijani, ki so slovenske gasilce izrinili iz doma in se polastili vsega društvenega premoženja ter ustanovili italijansko poklicno četo. V njej je sodelovalo tudi nekaj slovenskih gasilcev, kar je koristilo ob razsluho italijanskega imperija, saj so obvarovali orodje, hkrati pa so sodelovali s partizani. Ko pa so Italijani septembra 1943 odšli z našega ozemlja, so Nemci Novo mesto napadli iz zraka in tudi gasilcem prizadejali mnogo škode. Po vdoru v Novo mesto so se polastili gasilske orodjarne ter jo spremenili v tankovsko garažo, kasneje pa v kovačnico. (Konec sledi)

ADOLF GUŠTIN, ustanovitelj novomeškega prostovoljnega gasilskega društva in njegov prvi predsednik

Neznanci prekopalni tla v hiši na Koprivniku

Hiša številka 20 v Koprivniku ni bila zaminirana — So neznanci res iskali zlato ali neke dokumente? Preiskava še traja

Preteklo soboto, 3. septembra, so se ob 20.30 pripeljali do Koprivnika štirje moški z avtom hrvatske registracije, Govorili so hrvatsko. Šli so v hišo številka 20, kjer stanuje Rudolf Oberstar, in dejali,

da so prišli razminirati hišo, ki je zaminirana na treh krajih. V hiši so okopali tla. Njihovo delo se je vleklo, do razstreliva pa seveda niso prišli. Ko so neznanci videli,

da nihče več ne verjame zgodbi o zaminirani hiši, so povedali novo zgodbo, čes da iščejo neke dokumente iz zadnje vojne, ki naj bi bili zakopani pod to hišo. Okoli enih zjutraj naslednjega dne so neznanci odšli, ne da bi kaj našli. Ljudje zdaj ugibajo, ali so neznanci iskali zlato ali partizanske dokumente iz NOB ali pa sovražnikove dokumente iz zadnje vojne itd.

Preiskava o podvigu neznancev še traja.

LOV NA VLAMILCA

Novomeški varnostni organi so sporočili, da so ujeti in priprili 22-letnega Antona Brečarja s Homa pri Sentrupertu, ki ima na vesti okoli 30 vlovov, goljufij in tatvin. Zoper njega je že uveden kazenski postopek.

Lovalci so ga našli v hiši v ulici, kjer je bil vreden približno 20.000 starih din. Po vlovu je Brečar sicer bežal, vendar so ga varnostni organi dobili, ker so nanj streljali in ga ranili. Zasiševati so ga začeli šele potem, ko je dovolj okrevaj.

V Trebnjem dva svetnika manj

21. avgusta zvečer sta iz osebnega avta fiat 750 pred trebanjsko cerkvijo stopila dva mlajša moška in se napotila v cerkev, ki je bila tedaj še odprta. Ko sta odšla, so v cerkvi našli dva svetnika manj. Takoj so ugotovili, da sta šla svetnika z neznancema, po vsej verjetnosti v Ljubljano. Kratak opis karpov: s podstavki merita po 180 cm.

Brečarja ni bilo lahko najti, ker se je vedno skrival. Skrivali pa se je začel v začetku junija letos, ko je po kraji mopeza usel miličniku. Preden so ga prijeli, je vlamiljal v šrambe, kleti in zidance ter odnašal hrano, obleko in druge predmete. Prebivalstvo se ga je balo, čeprav ni vedelo za njegovo ime in namene. Večkrat se je zgodilo, da je Brečar, vsaj tako kaže, v enem dnevu nekajkrat vlamil. Zdal, ko je pripril in čaka na kazenski postopek, si bodo ljudje nedvomno oddahnil.

Vinjen vrgel cigareto v seno?

31. avgusta, nekaj minut po polnoči, je začelo goreti gospodarsko poslopje Zvonka Gerbeca iz Metlike. Poslopje je pogorelo, razen tega pa je ogenj upepelil še vse seno, slamo in orodje. Živino so rešili. Škodo so ocenili na 40 tisoč N din. Domnevajo, da je požar zanetil hišni pomočnik, ko je vinjen odvrnil cigaretni ogorek na slamo.

Na »škodi« za 10.000 N-din škode

2. septembra ob 15.05 se je pejal Tomaž Južič iz Kočevja s »škodo« skozi Livold. Ko je privozil v nepregledni desni ovinek, ga je začelo zaradi neprimerne hitrosti zanašati. S sredino avta je zadel v telefonski drog in ga v višini 80 centimetrov od tal odlomil. Voznik si je zlomil desno nogo, na škodilo pa je za 10.000 N din škode.

Volkswagen v plamenih, voznik mrtev

1. septembra ob 5.10 je na cesti pri Zagorici po trčenju zgor. rel. osebn. avtomobil volkswagen HH-KC 1352. Voznik Georg Reinecke je umrl, dva njegova sopotnika iz Hamburga pa so odpeljali v bolnišnico. V bolnišnico so morali tudi trije potniki iz opel karavana DU-RL 45 D (voznik Kibar Coscun), s katerim je trčil volkswagen. Škode na Coscunovem avtu je za 30.000 Ndin. Nesreča se je pripetila v trenutku, ko je Coscun, ki je zadel zaporno desko pri obvozni cesti, zavil na levo in mu je naproti pripeljal Reinecke.

Osterman — mojstrski kandidat

Na XVI. članskem šahovskem prvenstvu Slovenije v Ljubljani so se doletenjski šahisti dobro odrezali, o čemer smo v našem listu že poročali. Zdal priobčujemo še sliko novega mojstrskega kandidata Rudija Ostermana iz Kočevja, ki je na prvenstvu zasedel 11. mesto (na sliki levo). Zanimivo je, da je bil Osterman na letošnjem prvenstvu Kočevja še tretjekategorik. Tudi novomeški mojstrski kandidat Igor Penko se je po slabem startu vidno popravil in zasedel odlično deveto mesto, medtem ko se je Ivan Levčar iz Krškega s 4,5 točkami uvrstil na 15. mesto in postal prvokategorik. Nekoliko slabše se je uvrstil mojstrski kandidat Vito Tomir Sunjič iz Novega mesta, ki je dosegel 4 točke. Vzrok slabe uvrstitve je vsekakor daljša odsotnost na turnirjih. (Foto: E. Selhaus) I. STANIČ

Trčenje brez ran

1. septembra popoldne je mopedist Anton Junc na Otočcu podrl Jerico Kovačič, ko je prečkalo cesto. Nesreča ni terjala ran. Škoda je le na mopedu in so jo ocenili na 300 Ndin.

Železničar 9., Celulozar 13. v Sloveniji

V soboto in nedeljo je bilo v Ljubljani republiško prvenstvo balnearstvih ekip — četvork. Udeležila sta se ga tudi dva predstavnika doletenjskih balnearjev — Železničar in Celulozar. Zrebr je nanesel, da sta obe ekipi igrali v isti skupini. Z njima sta igrali še ekipi Prvačina in Poštarka (Ljubljana). V prvi igri je Železničar gladko premagal Poštarka s 13:1. Prvačina pa s težavo Celulozara 13:11. V drugem srečanju je Poštarka premagal Celulozara s 13:12. Železničar pa je pri vodstvu 9:6 prekinil zaradi teme tekmo s Prvačino. V nadaljevanju so bili drugi dan Primorec boljši in zmagali s 13:9. Železničar je odločilno tekmo s Poštarkom izgubil s 13:9. Tako se je uvrstil na deveto mesto. Celulozar pa na trinajsto. Zmagala je Zaha pred Branikom, Trnovim in Prvačino. (EN)

Dvojni program in štiri točke v Brežicah

BREZICE : KOPER 12:3
Domašinke so zmagale popoldne zasluzeno. Najbolj sta se izkazali vratarke Božičnikova in Klemenčičeva ter domačinki Bužančičeva in Molanova; prva je dosegla 6, druga pa 3 zadetke.

Gledalcev je bilo več kot 400, sodil pa je Stupnišek iz Ljubljane.

BREZICE : KOPER 24:13 (12:4)

Tekma je bila zelo dinamična, vendar so imeli domačini skoraj vso tekmo premoč. Pri Brežicanih so bili najboljši vratar Berglez, Setine, Deržič in Rovani, pri gostih pa vratar Cvelbar. V prvem polčasu je Mariborčan Zvan sodil zelo dobro, v drugem delu igre pa ni imel več pregleda nad igro. P. V.

Strelci v Trebnjem

V počastitev občinskega praznika je bilo v Trebnjem tekmovanje s malokalibrsko puško pod pokroviteljstvom podpredsednika občinski skupščine. Sodelovalo so ekipe novomeške, trebanjske in črnomaljske občine, medtem ko se Metličani povabili niso odzvali. Tekmovanje je bilo organizirano po pravilniku za memorial Jožeta Klanjščka Vasje. Prvo mesto je zasedla ekipa Novega mesta (Božo Kopina, Julka Bratoš, Branko Pirc in Janez Zibert) s 1621 krogi, pred Črnomljem s 1483 in Trebnjem s 1425 krogi. Na svečanem zaključku so razen nagrad najboljšim podelili »Kres-Cobana prehodni pokal za uspešno delo. Strelci vseh treh občin so sprejeli predlog Trebanjcev in to tekmovanje razglasili za tradicionalno. (Foto: E. Selhaus) IVAN ZIBERT

PIONIR : SLAVOJ (ČSSR) 2338:2408

V petek je bila v Krškem na novem dvosteznem kegljišču mednarodna kegljaška tekma med gosti iz Češkoslovaške in Pionirja iz Novega mesta. Ekipa gostov Slavoj iz Sladkovičevega nastopa v drugi kegljaški ligi ter je posebno na domačem terenu nepremagljiva. Tudi na tem gostovanju je pokazala zelo dobro igro ter premagala ekipo Pionirja z razliko 70 kegljev. — Prvo tekmo v ČSSR je Pionir izgubil z razliko 50 kegljev. Tudi v povratnem srečanju ni bilo pričakovati zmage, kajti ekipa Pionirja še ni poznala stez v Krškem, pa tudi sezona se še ni pričela. Rezultat je bil naslednji: Slavoj 2408 (Pivko 417, Križek 355, Cano 384, Conga 421, Mangus 392, Hrban 439), Pionir 2338 (Hren 391, Krusič 429, Turk 363, Zidanek 410, Barbič 359, Mrziak 386). Tekmovalec gostov je postavil prvi rekord kegljišča na 100 lučaje v odličnem rezultatu 439 kegljev. (EN)

NK Bela krajina : NK Rog (Kočevje) 1:0 (0:0)

Preteklo nedeljo se je začelo tekmovanje v ljubljanski nogometni podzvezi. V prvem kolu so nogometaši NK Rog gostovali v Črnomlju. V Kočevju so nestrpno pričakovali izid tekme, saj kočevski nogometaši že deset let v Črnomlju niso dosegli zmage ali neodločenega rezultata. Članek v Dolenjskem listu je med ljubitelji nogometa povzročil precej simpatizma, čeprav trditve, da kočevski nogometaši ne trenirajo, niso točne. Klub je imel 8 treningov in 5 prijateljskih tekem, to pa je za tako raven nogometa dovolj. Do odmora igralcem ni uspelo zatresti mreže, najboljši na igrišču pa je bil vratar Roga. V drugem polčasu so se prvi znašli gostje in povedli preko Bejčevića, Zunič pa je izenačil iz enajstmetrovke. Zmagoviti gol je dosegel Lunder. Do konca tekme so imeli igralci obeh moštvev še več priložnosti (Črnomaljšani celo enajstmetrovko), vendar je niso znali izkoristiti. (Foto: M. LEGAN) MARJAN LUNDER

Prvi točki za Ribnico

V nedeljo, 4. septembra, se je začelo tekmovanje v republiški rokometni ligi. Ribnica je imela v gosteh RK Ormož. S poštrenovalno in dobro igro je domačinom uspelo premagati prekaljene goste, čeprav s tesno zmago 17:15 (8:6). Tekmo je dobro vodil sodnik Moder, 350 gledalcev na rokometnem igrišču je bil dokaz, da vlada za ta sport med Ribničani veliko zanimanje. Domačini so bili ves čas v vodstvu in so zasluzeno pobrali obe točki. Vreme je bilo lepo. Sportno občinstvo Ribnice pričakuje od svojih rokometnešev, da bodo tako borbeno zaigrali tudi v nadaljevanju prvenstva in svoje pristaje še večkrat razveselili z zmago. F. I.

Odbojka v Kočevju

DOBRO POVRACILO ZA SPOMLADANSKI PORAZ — Učinkovito so se maščevali na domačem igrišču odbojkarji Kočevja liganem iz Trebnje-ga v nedeljo, 4. septembra, za poraz spomladi. Tokratno srečanje zastopnikov Dolenjske se je končalo z gladko zmago domačinov z rezultatom 3:0 (15:7, 15:11). Kočevski tekmovalci so se posebno odlikovali z igro v polju ter pri blokiranju, medtem ko so Trebanjci zaigrali preveč nepovezane in bili premočno učinkoviti pri igri na mreži. Tekmovanje je spremljalo več gledalcev kot ponavadi; sodnik je sodil nepristransko, preži pa je nekaj napak pri obeh moštvih. — Na sliki je uspešen blok odbojkarjev Kočevja, ki so zaustavili udarec gostov. (Foto: M. LEGAN)

POHOD BRATSTVA IN ENOTNOSTI ZA LETO 1966

ZLETNI PRAPOR VRH TRIGLAVA

Stalni sekretariat zletov bratstva in enotnosti je po programu delavnosti pred IX. zletom izdelal zletni odbor Novega mesta, da letos priredi kot akcijo medletne aktivnosti vzpon na Triglav. Tokrat so se člani stalnega sekretariata že tretjič srečali na Triglavu. Pohoda »Triglav 66« so se udeležili člani stalnega sekretariata zletov bratstva in enotnosti ter nekateri športni in politični delavci, ki so sodelovali pri organizaciji zletov, na katerih se vsako drugo leto zbere na tisoče mladih ljudi — športnikov iz okraja Banjaluke,

sinada, Karlova, Siska in občin bivšega okraja Novo mesto. Zal se letošnjega pohoda niso udeležili predstavniki okraja Sisa. Pohod je trajal šest dni, udeležilo pa se ga je 20 predstavnikov. Vodja je bil znani novomeški športni delavec Danilo Kovačič, ki je veliko pripomogel, da je pohod kljub slabemu vremenu uspel. Letošnja pot se je začela v Ljubljani, kjer je bil zbor vseh skupin. Nato so šli skozi Medvode, Škofjo Loko in Cerklno, kjer so si ogledali partizansko bolnišnico »Franjo«. Na poti so si ogledali

še zgornje Posočje ter obiskali Kobard, kjer je živel in ustvarjal pesnik Simon Gregorčič. V Trenti so si ogledali planinski vrt Alpina Juliana ter izvir Soče. Preko Vrčica so nadaljevali pohod v Kranjsko goro, kjer je udeležence sprejel v Porentovem domu predsednik Partizana Slovenije tov. Tone Florjančič. Naslednji dan se je začel pohod na Triglav. Iz Mojstrane je kolona udeležencev krenila po dolini Kot do Staničeve koč. Udeleženci so se kljub sedemurni hoji dobro počutili. V Staničevi koči so prenočili in krenili naslednji dan v dežju in snegu do Triglavskega doma na Kredarici. Okoli 11. ure tega dne se je vreme izboljšalo, tako da so lahko šli na vrh Triglava, kjer so predstavniki Banjaluke predali zletni prapor predstavniku mladine »Novo mesto« iz Novega mesta. Po svečani predaji je bil na vrhu Triglava sestanek stalnega sekretariata zleta bratstva in enotnosti. Pogovorili so se o nadaljnjem delu in ocenili nekatere dosedanje akcije. Poudarili so, naj bi vse delo v okvirih zleta bratstva in enotnosti postalo širše, glavni pobudnik vseh akcij pa naj bi bila Socialistična zveza. Predlagali so, naj v zletih bratstva in enotnosti v bodoče sodelujejo tudi Srbija, Makedonija in Črna gora, tako da bi manifestacije bratstva in enotnosti zajele vso Jugoslavijo. Po prenočevanju na Kredarici je kolona naslednji dan odšla do Vodnikove koč na Vellem polju. Tu je udeležencem pripravila majhno slovesnost Planinska zveza Slovenije in podarila vsem sodelujočim skupinam knjigo »Trentarski vodniki«. Po programu bi morali udeleženci pohoda naslednji dan oditi na Pokljuko, zaradi izredno slabega vremena pa je vodstvo pohoda pot spremenilo in odločilo, da se pohod nadaljuje proti Bohinju. Med potjo v Bohinju so udeleženci prespali v koči na Uskavnici, naslednji dan pa so šli v Bohinjo. Ogledali so si lepote Bohinja z Vogla ter se ustavili v Mladinskem domu, kjer jim je centralni komite ZMS priredil zaključni sprejem. Pri sprejemu so se vodje skupin zahvalili organizatorjem za odlično organizacijo, saj je pohod kljub slabemu vremenu odlično uspel. Vodja pohoda Danilo Kovačič se je udeležencem zahvalil za udeležbo in discipliniranost, ki sta velika pripomogla k uspehu. Po sprejemu so se s pesmijo in kólom poslovili, odločeni, da se bodo prihodnje leto ponovno srečali na pohodu na Kozar, kjer po poteh kozarske ofenzive, kjer bodo počastili spomin na narodnega heroja Mladena Stojanoviča, in na IX. zletu bratstva in enotnosti v Banjaluki. ADOLF SUSTAR

Skupina udeležencev pohoda bratstva in enotnosti 1966 ob Aljaževem stolpu na Triglavu

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 9. septembra — Peter Sobota, 10. septembra — dan mornarice
Nedelja, 11. septembra — Milan
Ponedeljek, 12. septembra — Silvin
Torek, 13. septembra — Filip
Sreda, 14. septembra — Zdenko
Četrtek, 15. septembra — Niko-
dem

ČESTITKE

Jožetu Stanišu iz Zaloga za 70. rojstni dan čestitajo sestra Marija, Zalka in Pepca z družinami.

VAHVALE

Ob smrti:
NEZE KLEMENČIČ
iz Stolpič

se iskreno zahvaljujem sosedom, ki so neutrudno bedeli ob njej v najtežjih dneh in nam požrtvovalno pomagali. Topla zahvala vsem za darovano cvetje in številno udeležbo na njeni zadnji poti, enako učitelstvu, gospodu župniku za poslovljene besede in organizirani za njo.

Zalujoci: Tončka Brudar z Verico in Slavčkom

Ob izgubi našega dragega moža, očeta, sina in brata

ALOJZA VRTINE

se najlepše zahvaljujem zdravnikom in osebju internega oddelka novomeške bolnišnice za vso skrb, kmetijski zadruzi Crnomelj za organizacijo pogreba in pomoč, njegovim stanovskim tovarišem — soferjem, družini Strugar, vsem sosedom, kakor tudi tistim, ki so darovali vence in spremili pokojnega na zadnji poti.

Zalujoci: žena Zdenka, hčerka Milica, mama, brat Matija, sestra Martina in dr. med. osebje

Družini Pungartnik iz Novega mesta se toplo zahvaljujem za darilo, enako tudi uredništvu Dolenjskega lista za knjižno in denarno nagrado.
Metka Alijevič

Težka bolezen je za vedno izrgala iz naše srede ljubljeno hčerko, sestrico

ANGELCO KONDA

Zahvaljujemo se dr. Kvarčiču, dr. Mihevcu, dr. Benedikovi in vsem osebam otroške klinike v Ljubljani, ki so ji lažjali bolečine. Hvala sorodnikom, sosedom, znancom, šolski mladini, kolektivni šole Semič, gospodu kaplanu, vsem, ki so nam v tem hudem času stali ob strani, ki darovali številne vence in cvetje in jo spremili na zadnji poti.

Zalujoci: mamica, očka, bratje in sestre in drugo sorodstvo, sina

STANKA AMONA (GABRIČA)

iz Reštanja pri Senovem se najlepše zahvaljujem vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih. Iskrena hvala dr. Malevašiču, tov. Koptušarju ter sosedom Hlastanovim, Zvarjevim, Ajdovnikovim in vsem, ki so pokojnika spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoci: stariš Angela in Maks Gabrič

mali oglasi

PRODAM 1200 kosov strešne opeke (bobrovec), Pipan, Brod 6, Novo mesto.

UGODNO PRODAM rabljeno strešno opeko bobrovec in nove zidakke. Dominik Bratož, Ljubljanska 16, Novo mesto.

PRODAM GUMI VOZ, 20-colski, dobro ohranjen. Cena 160.000 starih din. Peter Taler, Gornje-savska 5, Kranj.

PRODAM kompletna nova garažna vrata. Janez Kastelic, krojač, Gubčeva, Novo mesto.

PO UGODNI CENI prodam generalno popravljeno, novo lakirano osebno avto, Lancia, letnik 1954, z radioaparatom in rezervnimi deli. Marolt, Kotarjeva 6, Novo mesto.

UGODNO PRODAM nov poletni ženski kostim, predsonni tekač, 2 deznika, več parov ženskih nizkih čevljev. Ogled vsak dan od 7. do 13. ure. Le resni kupci imajo prednost. Naslov v upravi lista (1011-66).

PRODAM dobro ohranjeno spalnico iz trdega lesa. Naslov v upravi lista (1008-66).

BMW—Isotto prodam, po generalni 5000 km. Zajc, Jerebova n. h., Novo mesto.

PRODAM ALI ZAMENJAM za rabljeni fiat taunus 12. Naslov v upravi lista (962-66).

POCENI PRODAM novo kosilnico Jupiter s priključki: škroplilnico, okopalnik, plug za oranje in jarker. Naslov v upravi lista (962-66).

MANJSE POSESTVO z vinogradom ob cesti pri Sentjanju prodam. Kolar, Dobrunje 91, Ljubljana.

UGODNO PRODAM stavbena parcelo (gradnja dovoljena). Novo mesto, Zagrebška 27.

STIKALNICE (preše) za sadje ali grozdje, največje izdelave 90 litrske — prenosne, lahko kupite. Zupan, Breg 16, Zirovnica.

PRODAM MAGNETOFON Grundig 20. Cena samo 70.000 starih din. Toni Grile, trgovina Brestanica.

KMECKO DEKLE zaposlim takoj v delavnici. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Ivan Udri, Gorice 2, p. Golinj.

ISCEM GOSPODINSKO POMOČNICO. Nastop možen takoj. Hrana in stanovanje zagotovljeno, osebni dohodki po dogovoru. Roman Brodar, Novo mesto, Kettejev drevored 6.

TRICLANSKA DRUŽINA potrebuje gospodinsko pomočnico. Ulica Majde Silc 3, Novo mesto.

ZDRAVNIŠKA ISCE gospodinsko pomočnico k 2 odraslim osebam. Lahko je začetnica. Naslov: dr. Vela Tuma, Kranj, Cesta 1. maja 7.

NUDIM STANOVANJE in hrano za pomoč v gospodinjstvu, preskrbim tudi zaposlitev. Lahko

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk
IZREDEN POPUST!
MONTAZA — NAVODILA — GARANCIJA — TEHNIČNI SERVIS

VSE INFORMACIJE DOBITE PRI

BRACKO, NOVO MESTO, RAGOVSKA 7: vsako soboto od 15. do 17. ure.

PEROTTI-EXPORT S. FRANCESCO 41, TRST

tudi upokojenka. Naslov v upravi lista (1001-66).

ISCEM OPREMLJENO SOBO v Novem mestu — v bližini sodišča, po možnosti s centralno kurjavo. Plačam dobro. Naslov v upravi lista (1016-66).

ISCEM SOBO IN KUHNJO v Crnomlju. Informacije dobite pri Jožetu Baričču, Podgozd št. 1 (nad žel. postajo). Crnomelj.

OPREMLJENO SOBO oddam samskemu moškemu. Naslov v upravi lista (1017-66).

KUPIM MOTORNO SLAMOREZ-NICO. Franc Slobodnik, Slamina vas, Metlika.

POROČNE PRSTANE po zadnji modi izdeluje zlatar v Ljubljani, Gosposka 5 (poleg univerze).

DVA MLADA JUNCKA za rejo prodam. Gorše, Podturn 31, Dol, Toplice.

NSU PRIMO 150 ocm ugodno prodam. Bernard, Glavni trg 14, Novo mesto.

GOSPODINSKO POMOČNICO k 4-clanski družini sprejemam takoj. Ponudbe pod naslovom Stepec, Gerbičeva 33, Ljubljana.

NUJNO ISCEM pošteno dekle, ki bi šla za gospodinsko pomočnico k 4-clanski družini. Pogoji ugodni. Inž. Veljko Vranac, Koper, Nova ulica 10.

SPREJMEM V SLUŽBO dekle ali fanta za pomoč na kmetiji in v gospodinjstvu. Plača od 30.000 do 40.000 starih din ali pa preskrbim službo v tovarni. Valentin Hafner, Zg. Blitnje 23, p. Začabica pri Kranju.

ISCEM GOSPODINSKO POMOČNICO k štiriclanski družini. Pogoji ugodni, stanovanje, hrana — plača po dogovoru. Zorc, Portorož — Fizine 3.

ISCEM POSTENO in pridno dekle za pomoč v gospodinjstvu k štiriclanski družini. Breda Rus, Ljubljana, Linhartova 11.

ISCEM GOSPODINSKO POMOČNICO. Plača dobra. — Socialno. Inž. Kastelic, kmetijsko posestvo, Metlika.

PRODAM 150 kg lepih in zrelih sliv na drevju in 200 kg jabolk močnice ter voz slavnar. vse po ugodni ceni. Golobč, Maline 2, p. Semič.

PRODAM fiat 750, prevoženih 17 tisoč km. Sintič, Streliška 2, Novo mesto.

OBVESCAM CENJENE GOSTE, da bo v nedeljo, 11. 9. 1966, otvoritev nove odprte gostilne (bivše Strumblove) v Loški vasi pri Dolenjskih Toplicah. Za jedadčo in plačilo preskrbljeno. Igrajo fantje iz Straže. Vliudno vabilo!

GOSPODINSKO POMOČNICO sprejmem štiriclanska družina v Novem mestu. Naslov v upravi lista (1032-66).

PRODAM NOV GUMI VOZ in mlaticino, skoraj novo, ki čisti tudi žito. Vprašajte pri Potokar, Stari trg 24, p. Trebnje.

FIAT 750 prodam. Dr. Murganič, Zdravstveni dom, Brežice.

PRODAM AVTO fiat 750, tudi za dek. Dilančeva 13, Novo mesto.

SOBO V NOVI MESTU (prazno ali opremljeno) išče profesorica. Ponudbe pod »Takoj«.

PRODAM kuhinjsko kredenco. Medle, Paderšičeva 26.

ZDRAVILISCE ROGAŠKA SLATINA — Zakaj obupujete pri zdravljenju svojega kronično obolelega želodca, jeter, žolča ali ostalih prebavil? Uporabljajte vendar rogaško »Donat« vodo, zdravilo, ki vam ga nudi narava! V Novem mestu ga dobite pri trgovskem podjetju HMELJNIK — telefon 21-129 in STANDARD — telefon 21-158.

PREKLIC

Alojz Vovk iz Celevca 1, Smarjeta, prepovedujem pašo po mojem travniku pod Velikim Poljanom — Kričah. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Terezija Zajc z Vinjega vrha 14, Otočec ob Krki, prepovedujem pašo kokoši po mojem vinogradu

in njeni. Kdor tega opozorila ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal, kokoši pa zastropila.

Stanko Bartolj in Alojz Pavček iz Dolnje Straže 25, prepovedujeta hojo in pašo na parceli pod Marofcem v Pračni. Kdor tega ne bo upošteval, ga bova sodno preganjal!

KINIO

Crnomelj: 9. in 11. 9. ameriški film »Drugi človek«. 11. 9. ameriški barvni film »Prigode Tomija in Jeriasa«. 13. in 14. 9. mehiški film »Angel usmrtjen«.

Kočevo — Jadrana: 9. do 11. 9. francoski barvni film »Človek iz Rlas«. 12. in 13. 9. nemški film »Carovnik«. 13. in 14. 9. ruski film »Jahač s kirgizskih planin«. 14. in 15. 9. francoski film »Noro morje«.

Kostanjevica: 11. 9. ameriški barvni film »Človek, ki je ubil Valansa«. 14. 9. ruski barvni film »Ogrnjena letas«.

Metlika: 10. 9. in 11. 9. ameriški barvni film »Bravdosa«. 14. in 15. 9. francoski film »Lepo življenje«.

Ribnica: 10. in 11. 9. ameriški barvni film »Človek z zlatim samokresom«.

Savinja: 10. in 11. 9. angleški film »Becket«. 14. 9. jugoslovanski film »Dista lepa dneva«.

Sodražica: 10. in 11. 9. češki film »Črni Peter«.

Sentjence: 15. in 11. 9. barvni film »Teror barbarov«.

Trebnje: 10. in 11. 9. francoski barvni pustolovski film »Bagdadski lopov«.

Novo mesto — »Krkca: 9. do 12. ameriški film »Kritična točka«. 13. in 15. 9. češki film »... in peti jezdec je straš«.

Brežice: 9. in 10. 9. ameriški barvni film »Slatka Irma«. 11. in 12. 9. ameriški barvni film »Kako je osvojen divji zahod — I del«. 13. in 14. 9. nemški film »Zaklad v londonskem stolpu«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Ana Bevo iz Belega grida — Ano, Antonija Gregorič iz Dolenje Brezovice — Boštjana, Zinka Pavšič iz Pavle vasi — Alojza, Majda Dular iz Srebrnič — Sonjo, Olga Dragan iz Mirne vasi — Franca, Pavla Kastelic iz Škrjanč — Janeza, Justi Gregorič z Mirne — Bogdana, Katarina Malešič iz Radovič — Franca, Marija Saje iz Vinje vasi — Marijo, Elmitja Avguštin iz Podturna — Antona, Tončka Kuretič iz Radovič — Jurija, Justina Kočevar iz Rožanca — Martina, Ana Mirtek iz Mačkoveca — Jernejo, Marija Anžlovar z Gornjega Kamnja — Jožico, Marica Praznik iz Brune vasi — Ignaca, Marija Rešetič iz Kostanjevica — Marka, Frančiška Milič iz Velikega Oreha — deklico, Antica Skubic z Gornje Prekope — deklico, Anica Oražem iz Kočevja — dečka.

OBVESTILA

DRUŠTVO UPKOJENCEV Novo mesto priredi 15. septembra enodnevni izlet na Gorjanec, 27. septembra pa dvodnevni izlet v Pulo. Prijave za oba izleta sprejemamo do 12. septembra.

Oblačila očisti KEMICNA CISTILNICA Novo mesto, Germova 5.

NAJEMNIKI NJIV Jožeta Zagorca naj vplačajo najemnino za leto 1967 16. septembra od 14. — 16. ure pri Karlu Šmidu, Muzejska 3.

tijski nasveti — Inž. Miha Ogorčec: Vloga arboretuma Volčji potok v vrtnarstvu Slovenije; 12.40 Ansambel Franca Korbarja in trio Janeza Svečnika; 13.30 Priporočajo vam... 15.30 Igrajo pihalne godbe; 17.05 Turistična oddaja; 19.05 Glasbena razglednica; 20.00 Četrto večer domačih pesmi in napevov. Izvajajo: Ansambel Mihe Dovžana in vokalni ansambel »Gorenjske ter pevka Ivanka Kraševc — Ansambel Milana Vitka, pojeta Breda Bajec in Sandi Boštjančič — Ljubljanski oktet — Ansambel orglic Miška Hočevarja.

RADIO BREŽICE

NEDELJA, 11. septembra: 10.20 Poročila; Vinko Jurkas: Uresničevanje politike ZK; Mnenja drugih: Primeri črnih gradenj v občini Brežice; Ta teden v Delavski enotnosti; Vzgojno predavanje: Tatvina otrok in mladostnikov (vzroki); V spomin Simona Gregoriča; Za naše kmetovalce: inž. Olga Kopinč: Še o boleznih jabolk; Magnetofonski zapisek: Ragovor z Vladom Kežmanom, vodjo enote gradbenega podjetja Pionir, Brežice; Pozor, nimaš prednosti!; Pogovor s postulatki: Obvestila in spored kinematografov; 13.05 Občani čestitajo in pozdravljajo.

Torek, 13. septembra: 20.00 Sportni pregled in komentar; Obvestila in pregled filmov; Glasbena oddaja: Izbrali ste sami!

Nepredvidno prehitavanje

Ponoči, 23. avgusta se je Alojz Brodnik iz Senuš peljal z motornim kolesom iz Krškega proti Leskovcu. Ko je prehitaval kolesarja Alojza Zoriča iz Veniš, ga je zadel, tako da sta oba padla in se poškodovala po nogah. Morala sta iskati zdravniško pomoč v zdravstvenem domu v Krškem. Na motornem kolesu je škoda za okrog 400 Ndin.

Z mopedom v avto

26. avgusta zjutraj se je Stanislav Savnik iz Sela pri Dobovi v Črnečevih ulici v Brežicah z mopedom zaletel v zadnji del osebne avtomobila, ki ga je pred njim vozil Edvard Kočnar iz Gaberja. Telesnih poškodb ni bilo, materialne škoda pa je za približno 50 Ndin.

Kolesarka zaprla pot avtomobilistu

Franč Oblak, doma iz Brezovice pri Sevnici, se je 4. septembra peljal z osebnim avtomobilom iz Krškega proti Drovemu, ko mu je nenadoma s poljske poti pripeljala na cesto kolesarka Majda Skofljanc iz Zadovinka ter mu zaprla pot. Avtomobilist je kljub zaviranju in zavijanju v levo kolesarko zadel. Zaradi poškodb se Skofljancjevo odpeljali v breziško bolnico, na vozilih pa je škoda za 1600 Ndin.

Posledice neprimerne hitrosti

2. septembra ponoči je Jože Jerele, doma iz Trnja, vozil poltovorni avto proti Brežicam. Zaradi neprimerne hitrosti in zaradi speljati desnega ovinka pri Bukošku, zato ga je zaneslo s ceste. Trčil je v prometni znak, nato v leseno ograjo, jo podrl v dolžini 16 m in nato trčil v ja. blano, kjer ga je odbilo, tako da je obstal pod cesto. Voznik je ostal nepoškodovan, na avtomobilu pa je za 8000 Ndin škoda.

V nezavest na klanec

4. septembra ob 13.50 je na klanec drugorazredne ceste med Žužemberkom in Dvorom padel in obležal nezavesten kolesar Jože Primc iz Sadinje vasi pri Dvoru. S hudimi ranami na glavi so Primca odpeljali h krajevemu zdravniku. Kolesar je tega popoldneva vozil cikcak. Ugotovili so, da je precej pil.

Motorist zaspal v alkoholu

3. septembra ob 4. uri se je z motorjem na avtomobilski cesti pri Mokrihah prevrnil Zeljko Jurinč iz Varaždina. Našli so ga v jarku, kjer je spal. Ko so ga vprašali, kaj tam počne, je rekel, da počiva. Rečeno je pomembno razvozlati razbito vozilo, na katerem so škodo ocenili na 150 Ndin, pa tudi voznik sam se ni bil čisto iztreznjen.

Italijana v bolnišnici

Na avtomobilski cesti sta se 3. septembra pri Karteljevem zalele zjutraj osebni avto TO 568841, ki ga je vozil Giuseppe Astegina iz Setima (Italija), in tovornjak LJ 261-40, ki je pripeljal na

proti. Nesreča se je pripetila v trenutku, ko je Italijana zaneslo na polovico ceste, po kateri je drčal tovornjak. Italijansko vozilo se je prevrnilo, voznik in sopotnik pa sta morala iskati pomoč v bolnišnici. Gmotno škodo so ocenili na 20.000 Ndin.

Preozka cesta za dva avtobusa

Na nepreglednem ovinku, kjer se od Ljubljanske ceste v Novem mestu odcepi priključek za avtomobilsko cesto, sta 2. septembra popoldne pri srečanju trčila avtobus LJ 14-35, ki ga je vozil Stane Gradišar, in avtobus KP 96-73 (Avtoprevoznika podjetje Gorica) z voznikom Avgustom Gabrijeličem. Pri srečanju na ozki cesti je Gabrijeličjevo vozilo ustavil, Gradišar pa ne. Škodo so ocenili na 1000 Ndin.

Avto prevrnjen na streho

31. avgusta popoldne je Rudolf Črnič potoval z osebnim avtomobilom LJ 42-45 iz Metlike proti Novemu mestu. Na desnem ovinku pri Mačkovecu je zavil na levo, vozil po levem robu kakšnih 24 m, nakaž se je avto prevrnil in obličal na strehi. Z voznikom so se peljali še stirije potniki, vendar se ni nobenemu nič zgodilo. Gmotno škodo so ocenili na 5000 Ndin.

Gledal, kjer ni dovoljeno

Stanko Kostešič se je 1. septembra zjutraj peljal z osebnim avtomobilom pri Pluski je zavil na levo, da bi se prepračil, če lahko prehitava, čeprav je tam prehitavanje prepovedano. Ko je naproti pripeljal nek osebni avto, se je Kostešič umaknil spet na desno, tedaj pa je že čutil hud sunk avtomobila B-KE-698-D, s katerim se je za njim pripeljal Eberhard Berndt. Berndt se zaradi prekratke varnostne razdalje trčanju ni mogel več izogniti. Škodo so ocenili na 900 Ndin.

Od kamna v jarek v Kačjih ridah

30. avgusta ob 21. uri je potoval Jože Primc z osebnim avtomobilom NM 46-93 po kačjih ridah proti Mirni peči. Na vrhu klanca ga je začelo zanašati; zadel je občestni kamen in obličal v jarku. Škodo so ocenili na 3000 Ndin.

Po jarku v jablano

2. septembra zjutraj se je z osebnim avtomobilom odpravila v Novo mesto Marija Bienenfeld iz Metlike. Ko je prehitela kolesarja pri Trnovcu, je zavila preveč na levo, nakaž jo je začelo zanašati. Zapeljala je v desni jarek in trčila v jablano, kjer je vozilo obstalo. Škodo so ocenili na 4000 Ndin.

Zavore so odpovedale

Huda prometna nesreča se je 2. septembra popoldne pripetila na cesti med Laščami in Smuko. Proti Laščam je vozil Alojz Jurkovič s tovornjakom. Nasproti mu je pripeljal osebni avto Julij Blatnik iz Zvirč. Pri srečanju zavore na osebni avtu niso prijele. Gmotno škodo so ocenili na 1000 Ndin.

Zavod za izobraževanje kadrov in produktivnost dela Novo mesto

razpisuje vpis v naslednje jezikovne tečaje po avdio vizualni metodi:

ANGLEŠČINA: začetni in nadaljevalni tečaj
NEMŠČINA: začetni in nadaljevalni tečaj
ITALIJANŠČINA začetni tečaj

Vsaka stopnja obsega 100 ur predavanj in vaj. Podrobnejši program je razviden na oglasni deski zavoda.

Prijave sprejemamo do 20. septembra 1966.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: Občinski odbori SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopc, Marjan Legan, Marjan Moškon, Jože Primo, Jožica Teppey in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 50 par (50 starih dinarjev) — Letna naročnina 20 novih dinarjev (2000 starih dinarjev), polletna 10 novih dinarjev (1000 starih dinarjev); plačilna je vnaprej — Za izmuzemstvo 37,50 novih dinarjev (3750 starih dinarjev) oziroma 3 ameriške dolarje — Tekoče račun pri podružnici SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon: 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje DELO v Ljubljani

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 9. SEPTEMBRA: 8.05 Operna matineja; 9.30 Haydnove skladbe v naših posnetkih; 10.15 Domače viže — domaći ansambli; 10.35 Naš podlistek — Pearl Buck; Pod svetlimi zvezdami; 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Tomimir Cajnko; Obdavlje zasebnih gozdov po novih predpisih; 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Napotki za turiste; 15.30 Od vasi do vasi; 17.05 Petkov simfonični koncert; 18.50 Kulturni globus; 20.00 Poje Učiteljski pevski zbor p. v. Jožeta Hancza; 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 10. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja; 9.15 »Poditniški pozdravi; 10.15 Iz oper italijanskih veristov; 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! — Dr. Jože Maček; Pomembnejše bolezni na sadju in skladiščih; 12.40 Trio Lojzeta Slatka in ansambel Janeza Mahkovič; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.30 Pesmi in pesni jugoslovanskih narodov; 17.05 Gre-

mešani zbor »Jakob Gallusa iz Celevca; 17.05 V svetu opernih melodij; 18.15 Zvočni razgledi; 20.00 Panorama zabavnih melodij.

TOREK, 13. SEPTEMBRA: 8.05 Glasbena matineja; 9.25 Sprehod z velikimi zabavnimi orkestri; 11.00 Poročila in Turistični napotki za tuje goste; 11.15 Nimaš prednosti! 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Viktor Bajc; Praktično pokrivanje silosov; 12.40 Ansambel Borisa Kovarčiča in Dorka Škoberteta; 14.05 Odmevi z domačih koncertnih odrov; 15.40 V tork